

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ, ФАКУЛТЕТ МЕДИЦИНСКИХ НАУКА
34000 КРАГУЈЕВАЦ, СВЕТОЗАРА МАРКОВИЋА 69

СТРУКТУРА СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА

Основне струковне студије (ОСС)

Струковна медицинска сестра (на српском и енглеском језику)

СТРУКТУРА СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА

Студијски програм: Струковна медицинска сестра (на српском и енглеском)

Организација студија: Семестар

Р. бр.	Шифра предмета	Назив предмета	Б	Тип	Активна настава				Остали часови	ЕСПБ
					П	В	ДОН	ИР		
ПРВА ГОДИНА										
1	24.SSZ1	Основе морфологије човека	1	СС	3.00	2.00	0.00	0.00	0.0	5.00
2	24.SSZ2	Физиологија са основама биохемије	1	СС	3.00	2.00	0.00	0.00	0.0	6.00
3	24.SSZ3	Здравствена нега 1	1	СС	3.00	4.00	0.00	0.00	0.0	7.00
4	24.SSZ4	Здравствено васпитање	1	АО	2.00	3.00	0.00	0.00	0.0	6.00
5	24.SSZ5	Основи информатике у здравству	1	АО	1.00	1.00	0.00	0.00	0.0	3.00
6	24.SSZ6	Медицински енглески језик	1	АО	2.00	0.00	1.00	0.00	0.0	3.00
Укупно часова по виду наставе у блоку					14.00	12.00	1.00	0.00	0.00	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у блоку					27.00					30.00
Укупно часова наставе у блоку					27.00					

7	24.SSZ7	Патолошке основе болести	2	СС	3.00	1.00	0.00	0.00	0.0	4.00
8	24.SSZ8	Здравствена нега 2	2	СС	3.00	3.00	0.00	0.00	0.0	6.00
9	24.SSZ9	Интерна медицина са негом	2	СК	3.00	4.00	0.00	0.00	8.0	7.00
10	24.SSZ10	Основи фармакологије	2	СС	3.00	1.00	0.00	0.00	0.0	4.00
11	24.SSZ11	Комуникација у здравству	2	СС	2.00	0.00	0.00	0.00	0.0	2.00
12	24.SSIZB2	Изборни блок 2 (бира се 3 кредита)	2		2.00	1.00	0.00	0.00	0.0	3.00
		24.SSZ12	Здравствена психологија	2	АО	2.00	1.00	0.00	0.00	3.00
		24.SSZ13	Медицинска деонтологија	2	АО	2.00	1.00	0.00	0.00	3.00
13	24.SES14	Стручна пракса 1	2	СС	0.00	0.00	0.00	0.00	20.0	4.00
Укупно часова по виду наставе у блоку					16.00	10.00	0.00	0.00	28.00	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у блоку					26.00					30.00
Укупно часова наставе у блоку					54.00					

Укупно часова по виду наставе у години					30.00	22.00	1.00	0.00	28.00	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у години					53.00					60.00
Укупно часова наставе у години					81.00					

ДРУГА ГОДИНА										
14	24.SSZ15	Хирургија са негом	3	СК	3.00	3.00	0.00	0.00	8.0	8.00
15	24.SSZ16	Здравствена нега у примарној здравственој заштити	3	СС	3.00	3.00	0.00	0.00	0.0	7.00
16	24.SSZ17	Инфективне болести са негом	3	СК	3.00	3.00	0.00	0.00	8.0	7.00
17	24.SSZ18	Сестринске процедуре у превенцији инфекција	3	СА	2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	4.00
18	24.SSIB3	Изборни блок 3 (бира се 4 кредита)	3		2.00	1.00	0.00	0.00	4.0	4.00
		24.SSZ19	Ментално здравље	3	АО	2.00	1.00	0.00	0.00	4.00
		24.SSZ20	Социјална медицина	3	СС	2.00	1.00	0.00	0.00	4.00
		24.SSZ21	Безбедност здравствених радника и заштита у радној средини	3	АО	2.00	1.00	0.00	0.00	4.00
		24.SSZ22	Савремене радиолошке дијагностичке методе	3	СК	2.00	1.00	0.00	0.00	4.00
Укупно часова по виду наставе у блоку					13.00	12.00	0.00	0.00	20.00	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у блоку					25.00					30.00
Укупно часова наставе у блоку					45.00					

СТРУКТУРА СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА

Студијски програм: Струковна медицинска сестра (на српском и енглеском)

Организација студија: Семестар

Р. бр.	Шифра предмета	Назив предмета	Б	Тип	Активна настава				Остали часови	ЕСПБ
					П	В	ДОН	ИР		
19	24.SSZ23	Ургентна медицина са основама трансфузиологије	4	СК	2.00	2.00	0.00	0.00	8.0	4.00
20	24.SSZ24	Интензивна здравствена нега	4	ХК	3.00	2.00	0.00	0.00	6.0	4.00
21	24.SSZ25	Гинекологија и акушерство са негом	4	СК	3.00	2.00	0.00	0.00	8.0	5.00
22	24.SSZ26	Психијатрија са негом	4	СК	3.00	2.00	0.00	0.00	8.0	5.00
23	24.SSZ27	Педијатрија са негом	4	СК	3.00	2.00	0.00	0.00	8.0	5.00
24	24.SSIB4	Изборни блок 4 (бира се 3 кредита)	4		2.00	1.00	0.00	0.00	0.0	3.00
	24.SES28	Здравствена нега детета у јединици интензивне неге	4	ХК	2.00	1.00	0.00	0.00	0.00	3.00
	24.SSZ29	Хигијена	4	НС	2.00	1.00	0.00	0.00	0.00	3.00
	24.SES30	Кожне и венеричне болести са негом	4	ХК	2.00	1.00	0.00	0.00	0.00	3.00
	24.SSZ31	Здравствена економија	4	АО	2.00	1.00	0.00	0.00	0.00	3.00
25	24.SES32	Стручна пракса 2	4	СС	0.00	0.00	0.00	0.00	20.0	4.00
Укупно часова по виду наставе у блоку					16.00	11.00	0.00	0.00	58.00	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у блоку					27.00					30.00
Укупно часова наставе у блоку					85.00					

Укупно часова по виду наставе у години					29.00	23.00	0.00	0.00	78.00	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у години					52.00					60.00
Укупно часова наставе у години					130.00					

ТРЕЋА ГОДИНА

26	24.SES33	Онкологија са негом	5	СК	3.00	3.00	0.00	0.00	8.0	7.00
27	24.SSZ34	Неурологија са негом	5	СК	2.00	1.00	0.00	0.00	8.0	4.00
28	24.SES35	Медицинска нутритивна терапија	5	СС	2.00	3.00	0.00	0.00	0.0	6.00
29	24.SES36	Организација и управљање у здравственој нези	5	СА	2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	5.00
30	24.SSIB5	Изборни блок 5 (бира се 8 кредита)	5		4.00	2.00	0.00	0.00	8.0	8.00
	24.SSZ37	Здравствена нега код трансплантираног болесника	5	СК	2.00	1.00	0.00	0.00	4.00	4.00
	24.SSZ38	Здравствена нега у клиничким истраживањима	5	СС	2.00	1.00	0.00	0.00	4.00	4.00
	24.SSZ39	Здравствени менаџмент	5	АО	2.00	1.00	0.00	0.00	4.00	4.00
	24.SSZ40	Здравствена нега у процесу рехабилитације	5	СК	2.00	1.00	0.00	0.00	4.00	4.00
Укупно часова по виду наставе у блоку					13.00	11.00	0.00	0.00	24.00	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у блоку					24.00					30.00
Укупно часова наставе у блоку					48.00					

31	24.SES41	Методика наставе здравствене неге	6	АО	2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	4.00
32	24.SSZ42	Методологија истраживања	6	АО	2.00	1.00	0.00	0.00	0.0	3.00
33	24.SSZ43	Геријатрија са здравственом негом	6	СК	3.00	2.00	0.00	0.00	4.0	4.00
34	24.SSZ44	Палијативна здравствена нега	6	ХК	2.00	3.00	0.00	0.00	4.0	5.00
35	24.SSIB6	Изборни блок 6 (бира се 4 кредита)	6		2.00	2.00	0.00	0.00	4.0	4.00
	24.SSZ45	Офталмологија са негом	6	СК	2.00	2.00	0.00	0.00	4.00	4.00
	24.SSZ46	Терапија бола	6	ХК	2.00	2.00	0.00	0.00	4.00	4.00
	24.SSZ47	Оториноларингологија са негом	6	СК	2.00	2.00	0.00	0.00	4.00	4.00

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ, ФАКУЛТЕТ МЕДИЦИНСКИХ НАУКА
34000 КРАГУЈЕВАЦ, СВЕТОЗАРА МАРКОВИЋА 69

СТРУКТУРА СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА

Студијски програм: Струковна медицинска сестра (на српском и енглеском)

Организација студија: Семестар

Р. бр.	Шифра предмета	Назив предмета	Б	Тип	Активна настава				Остали часови	ЕСПБ
					П	В	ДОН	ИР		
36	24.SES48	Стручна пракса 3	6	СС	0.00	0.00	0.00	0.00	16.0	4.00
37	24.SES49	Предмет завршног рада	6	СА	0.00	0.00	0.00	3.00	0.0	3.00
38	24.SES50	Израда и одбрана завршног рада	6	СА	0.00	0.00	0.00	0.00	6.0	3.00
Укупно часова по виду наставе у блоку					11.00	10.00	0.00	3.00	34.00	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у блоку					24.00					30.00
Укупно часова наставе у блоку					58.00					

Укупно часова по виду наставе у години					24.00	21.00	0.00	3.00	58.00	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у години					48.00					60.00
Укупно часова наставе у години					106.00					

СТРУКТУРА СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА

Студијски програм: Струковна медицинска сестра (на српском и енглеском)
Organization of studies: Semester

No.	Course code	Course title	B	Ty.	Active teaching				Other classes	ECTS
					L	P	OAC	RW		
FIRST YEAR										
1	24.SSZ1	Fundamentals of human morphology	1	SS	3.00	2.00	0.00	0.00	0.0	5.00
2	24.SSZ2	Physiology with basics of biochemistry	1	SS	3.00	2.00	0.00	0.00	0.0	6.00
3	24.SSZ3	Health care 1	1	SS	3.00	4.00	0.00	0.00	0.0	7.00
4	24.SSZ4	Health education	1	AO	2.00	3.00	0.00	0.00	0.0	6.00
5	24.SSZ5	Basics of health informatics	1	AO	1.00	1.00	0.00	0.00	0.0	3.00
6	24.SSZ6	Medical English language	1	AO	2.00	0.00	1.00	0.00	0.0	3.00
Total classes by type of teaching in the block					14.00	12.00	1.00	0.00	0.00	
Total classes of active teaching and ECTS in the block					27.00					30.00
Total classes of teaching in the block					27.00					

7	24.SSZ7	Pathological foundations of diseases	2	SS	3.00	1.00	0.00	0.00	0.0	4.00
8	24.SSZ8	Health care 2	2	SS	3.00	3.00	0.00	0.00	0.0	6.00
9	24.SSZ9	Internal medicine with care	2	SK	3.00	4.00	0.00	0.00	8.0	7.00
10	24.SSZ10	Fundamentals of pharmacology	2	SS	3.00	1.00	0.00	0.00	0.0	4.00
11	24.SSZ11	Communication in healthcare	2	SS	2.00	0.00	0.00	0.00	0.0	2.00
12	24.SSIZB2	Elective block 2 (3 credits are chosen)	2		2.00	1.00	0.00	0.00	0.0	3.00
		24.SSZ12	Health psychology	2	AO	2.00	1.00	0.00	0.00	3.00
		24.SSZ13	Medical deontology	2	AO	2.00	1.00	0.00	0.00	3.00
13	24.SES14	Professional practice 1	2	SS	0.00	0.00	0.00	0.00	20.0	4.00
Total classes by type of teaching in the block					16.00	10.00	0.00	0.00	28.00	
Total classes of active teaching and ECTS in the block					26.00					30.00
Total classes of teaching in the block					54.00					

Total classes by type of teaching in the year					30.00	22.00	1.00	0.00	28.00	
Total classes of active teaching and ECTS in the year					53.00					60.00
Total classes of teaching in the year					81.00					

SECOND YEAR										
14	24.SSZ15	Surgery with care	3	SK	3.00	3.00	0.00	0.00	8.0	8.00
15	24.SSZ16	Health care in primary health care	3	SS	3.00	3.00	0.00	0.00	0.0	7.00
16	24.SSZ17	Infectious diseases with care	3	SK	3.00	3.00	0.00	0.00	8.0	7.00
17	24.SSZ18	Nursing procedures in infection prevention	3	SA	2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	4.00
18	24.SSIB3	Elective block 3 (4 credits are chosen)	3		2.00	1.00	0.00	0.00	4.0	4.00
		24.SSZ19	Mental health	3	AO	2.00	1.00	0.00	0.00	4.00
		24.SSZ20	Social medicine	3	SS	2.00	1.00	0.00	0.00	4.00
		24.SSZ21	Safety of healthcare workers and workplace protection	3	AO	2.00	1.00	0.00	0.00	4.00
		24.SSZ22	Modern radiological diagnostic methods	3	SK	2.00	1.00	0.00	0.00	4.00
Total classes by type of teaching in the block					13.00	12.00	0.00	0.00	20.00	
Total classes of active teaching and ECTS in the block					25.00					30.00
Total classes of teaching in the block					45.00					

СТРУКТУРА СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА

Студијски програм: Струковна медицинска сестра (на српском и енглеском)

Organization of studies: Semester

No.	Course code	Course title	B	Ty.	Active teaching				Other classes	ECTS
					L	P	OAC	RW		
19	24.SSZ23	Emergency medicine with the fundamentals of transfusiology	4	SK	2.00	2.00	0.00	0.00	8.0	4.00
20	24.SSZ24	Intensive health care	4	HK	3.00	2.00	0.00	0.00	6.0	4.00
21	24.SSZ25	Gynecology and obstetrics with care	4	SK	3.00	2.00	0.00	0.00	8.0	5.00
22	24.SSZ26	Psychiatry with care	4	SK	3.00	2.00	0.00	0.00	8.0	5.00
23	24.SSZ27	Pediatrics with care	4	SK	3.00	2.00	0.00	0.00	8.0	5.00
24	24.SSIB4	Elective block 4 (3 credits are chosen)	4		2.00	1.00	0.00	0.00	0.0	3.00
	24.SES28	Children health care in the intensive care unit	4	HK	2.00	1.00	0.00	0.00	0.00	3.00
	24.SSZ29	Hygiene	4	NS	2.00	1.00	0.00	0.00	0.00	3.00
	24.SES30	Skin and venereal diseases with care	4	HK	2.00	1.00	0.00	0.00	0.00	3.00
	24.SSZ31	Health economics	4	AO	2.00	1.00	0.00	0.00	0.00	3.00
25	24.SES32	Professional practice 2	4	SS	0.00	0.00	0.00	0.00	20.0	4.00
Total classes by type of teaching in the block					16.00	11.00	0.00	0.00	58.00	
Total classes of active teaching and ECTS in the block					27.00					30.00
Total classes of teaching in the block					85.00					

Total classes by type of teaching in the year					29.00	23.00	0.00	0.00	78.00	
Total classes of active teaching and ECTS in the year					52.00					60.00
Total classes of teaching in the year					130.00					

THIRD YEAR

26	24.SES33	Oncology with care	5	SK	3.00	3.00	0.00	0.00	8.0	7.00
27	24.SSZ34	Neurology with care	5	SK	2.00	1.00	0.00	0.00	8.0	4.00
28	24.SES35	Medical nutritive therapy	5	SS	2.00	3.00	0.00	0.00	0.0	6.00
29	24.SES36	Organization and management in healthcare	5	SA	2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	5.00
30	24.SSIB5	Elective block 5 (8 credits are chosen)	5		4.00	2.00	0.00	0.00	8.0	8.00
	24.SSZ37	Nursing care for transplant patients	5	SK	2.00	1.00	0.00	0.00	4.00	4.00
	24.SSZ38	Health care in clinical research	5	SS	2.00	1.00	0.00	0.00	4.00	4.00
	24.SSZ39	Healthcare management	5	AO	2.00	1.00	0.00	0.00	4.00	4.00
	24.SSZ40	Health care in rehabilitation	5	SK	2.00	1.00	0.00	0.00	4.00	4.00
Total classes by type of teaching in the block					13.00	11.00	0.00	0.00	24.00	
Total classes of active teaching and ECTS in the block					24.00					30.00
Total classes of teaching in the block					48.00					

31	24.SES41	The teaching methodology of health care	6	AO	2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	4.00
32	24.SSZ42	Research methodology	6	AO	2.00	1.00	0.00	0.00	0.0	3.00
33	24.SSZ43	Geriatrics with health care	6	SK	3.00	2.00	0.00	0.00	4.0	4.00
34	24.SSZ44	Palliative health care	6	XK	2.00	3.00	0.00	0.00	4.0	5.00
35	24.SSIB6	Elective block 6 (4 credits are chosen)	6		2.00	2.00	0.00	0.00	4.0	4.00
	24.SSZ45	Ophthalmology with care	6	SK	2.00	2.00	0.00	0.00	4.00	4.00
	24.SSZ46	Pain therapy	6	XK	2.00	2.00	0.00	0.00	4.00	4.00
	24.SSZ47	Otorhinolaryngology with care	6	SK	2.00	2.00	0.00	0.00	4.00	4.00

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ, ФАКУЛТЕТ МЕДИЦИНСКИХ НАУКА
34000 КРАГУЈЕВАЦ, СВЕТОЗАРА МАРКОВИЋА 69

СТРУКТУРА СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА

Студијски програм: Струковна медицинска сестра (на српском и енглеском)

Organization of studies: Semester

No.	Course code	Course title	B	Ty.	Active teaching				Other classes	ECTS
					L	P	OAC	RW		
36	24.SES48	Professional practice 3	6	SS	0.00	0.00	0.00	0.00	16.0	4.00
37	24.SES49	Final thesis topic	6	SA	0.00	0.00	0.00	3.00	0.0	3.00
38	24.SES50	Preparation and defense of final thesis	6	SA	0.00	0.00	0.00	0.00	6.0	3.00
Total classes by type of teaching in the block					11.00	10.00	0.00	3.00	34.00	
Total classes of active teaching and ECTS in the block					24.00					30.00
Total classes of teaching in the block					58.00					

Total classes by type of teaching in the year					24.00	21.00	0.00	3.00	58.00	
Total classes of active teaching and ECTS in the year					48.00					60.00
Total classes of teaching in the year					106.00					

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Основе морфологије човека			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Уписан први семестар			
Циљ предмета Упознавање студената са основном морфолошком и функционалном организацијом људског тела. Основни циљ предмета је олакшати студентима разумевање структурне организације људског тела и функционалних веза анатомских структура, у намери да им се створи основа знања за даљи клинички рад.			
Исход предмета По завршетку предмета, студенти ће бити способни да: (1) идентификују и опишу скелетне, мишићне, неуралне, васкуларне и лимфатичке структуре, горњих и доњих екстремитета, грудног коша, абдомена, карлице, главе и врата; (2) идентификују и опишу органе кардиоваскуларног, респираторног и урогениталног система, као и органе система органа за варење; (3) идентификују и опишу органе чулог система, централног и периферног нервног система; По завршетку предмета, студенти ће стећи знања и вештине потребне да: (1) савладају технике микроскопирања и морфологију основних делова хуманих ћелија, као и цитохистолошке карактеристике хуманих ткива и органа; (2) препознају и разликују морфолошке карактеристике епителних, везивних ткива, као и мишићног и нервног ткива; (3) препознају и разликују хистолошку грађу органа имунског, респираторног, ендокриног, уринарног, нервног, мушког и женског репродуктивног система, као и хистолошку грађу коже и чула вида и слуха.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Кости и зглобови горњих екстремитета; Мишићи горњих екстремитета; Кости и зглобови доњих екстремитета; Мишићи доњих екстремитета; Зидови грудног коша; Зидови абдомена; Зидови карлице; Кости и зглобови главе и врата; Мишићи главе и врата; Анатомија кардиоваскуларног система; Анатомија нервног система; Анатомија респираторног система; Анатомија дигестивног система; Анатомија урогениталног система; Анатомија чула; Анатомија ендокриног система; Цитологија; Епителна ткива; Везивна ткива (ембрионална, адултна, специјализована); Мишићно и нервно ткиво; Циркулаторни систем; Иmunски систем; Дигестивни систем 1 и 2; Респираторни систем; Ендокрини систем; Уринарни систем; Нервни систем ;Чуло вида и помоћни органи ока; Чуло слуха и равнотеже; Кожа; Мушки и женски репродуктивни систем. <i>Практична настава (вежбе)</i> Кости и зглобови горњих екстремитета – практични аспекти; Мишићи горњих екстремитета – практични аспекти; Кости и зглобови доњих екстремитета – практични аспекти; Мишићи доњих екстремитета – практични аспекти; Зидови грудног коша – практични аспекти; Зидови абдомена – практични аспекти; Зидови карлице – практични аспекти; Кости и зглобови главе и врата – практични аспекти; Мишићи главе и врата – практични аспекти; Анатомија кардиоваскуларног система – практични аспекти; Анатомија нервног система – практични аспекти; Анатомија респираторног система – практични аспекти; Анатомија дигестивног система – практични аспекти; Анатомија урогениталног система – практични аспекти; Анатомија чула – практични аспекти; Анатомија ендокриног система – практични аспекти; Везивна ткива (ембрионална, адултна, специјализована) – практични аспекти; Циркулаторни систем; Иmunски систем; Дигестивни систем 1 и 2; Респираторни систем; Ендокрини систем; Уринарни систем; Нервни систем; Чуло вида и помоћни органи ока; Чуло слуха и равнотеже; Кожа; Мушки и женски репродуктивни систем.			
Литература 1. Bošković, M. S. (2005). <i>Anatomija čoveka</i> . Beograd: Naučna KMD. 2. Toševski, J., Stojadinović, D., Milosavljević, Z. (ured.), Sazdanović, P., Jeremić, D., Živanović-Maćužić, I. & Stanković, M. (2004). <i>Osnovi morfologije čoveka – zbirka test pitanja</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet Univerziteta u Kragujevcu. 3. Jovanović, S. (2005). <i>Anatomski atlas - za studente medicine i stomatologije</i> . Beograd: Naučna KMD. 4. Netter, F. H. (2018). <i>Atlas anatomije čoveka</i> . Beograd: Data status. 5. Radenković, G., Milosavljević, Z., Tanasković, I., Petrović, A., Petrović, V., Veličkov, A. ...& Sazdanović, M. (2020). <i>Praktikum iz Histologije i embriologije za studente medicine</i> . Niš: Udruženje književnika „Branko Miljković“.			
Број часова активне наставе: 75	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30	
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	15	писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и	15	практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Физиологија са основама биохемије			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Уписан први семестар			
Циљ предмета Упознавање студената са теоријским претпоставкама и клиничким значајем физиологије и биохемијских процеса у људском организму.			
Исход предмета Усвајање теоријских знања и информација о клиничком значају физиологије и биохемијских процеса у људском организму.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Физиологија ћелијске мембране и ексцитабилних ткива; Физиологија кардиоваскуларног система; Физиологија крви и респирације; Физиологија бубрега и гастроинтестиналног система; Физиологија ендокриног система; Организација и функције централног нервног система; Физиологија сензоричког система; Физиологија моторичког система и виших интелектуалних функција; Физиологија аутономног нервног система и чула; Ензимологија; Угљени хидрати; Протеини; Липиди; Електролити; Биохемија јетре; Биолошки материјали. <i>Практична настава (вежбе)</i> Клинички значај физиологије ћелијске мембране и ексцитабилних ткива; Клинички значај физиологије кардиоваскуларног система; Клинички значај физиологије крви и респирације; Клинички значај физиологије бубрега и гастроинтестиналног система; Клинички значај физиологије ендокриног система; Клинички значај физиологије сензоричког система; Клинички значај физиологије моторичког система и виших интелектуалних функција; Клинички значај физиологије аутономног нервног система и чула; Карактеристике и значај ензима као биокатализатора; Метаболизам и поремећаји метаболизма угљених хидрата; Метаболизам протеина; Метаболизам и поремећаји метаболизма липида; Електролити - метаболизам и клинички значај одређивања; Биохемија јетре; Узорковање крви и осталих телесних течности; Руковање, чување и транспорт биолошког материјала.			
Литература 1. Rosić, G., & Jakovljević, V. (2022). <i>Fiziologija, udžbenik za osnovne strukovne studije</i> . Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka Univerziteta u Kragujevcu. 2. Katedra biohemije. (2019). <i>Biohemija za studente osnovnih strukovnih studija</i> . Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka Univerziteta u Kragujevcu. 3. Todorović, T. (2002). <i>Osnovi medicinske biohemije - za studije stomatologije</i> . Beograd: IŠ Stručna knjiga. 4. Hall, J. (2020). <i>Guyton & Hall Textbook of Medical Physiology</i> . Elsevier Science. 5. Barrett, K. E., Barman, S. M., Brooks, H. L., & Yuan, J. J. (2019). <i>Ganong's Review of Medical Physiology</i> . McGraw Hill.			
Број часова активне наставе: 75		Теоријска настава: 45	Практична настава: 30
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Здравствена нега 1			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Уписан први семестар			
Циљ предмета Циљеви предмета су: (1) усвајање основних теоријских појмова у здравственој нези, организацији сестринског рада и дужностима других чланова здравственог тима; (2) стицање специфичних знања о примени хитних процедура и оспособљавање студената да стечена знања примене у професионалном раду; (3) упознавање са документацијом здравствене неге и њеним значајем.			
Исход предмета По завршетку предмета, студент ће бити оспособљен да: (1) дефинише терминологију, идентификује проблеме у раду, организује тим и донесе решење; (2) препозна хитно стање, примени мере прве помоћи у оквиру својих компетенција и правилно збрине пацијента; (3) правилно попуњава документацију здравствене неге.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појам здравствене неге и сестринства; Историјски развој здравствене неге и савремено сестринство; Образовање медицинских сестара; Дисциплине здравствене неге; Принципи здравствене неге; Методе и модели у систему организовања неге; Сестринске функције и компетенције; Прогресивна нега; Асепса и антисепса; Компликације инактивитета; Мерење и регистровање виталних параметара; КПП; Прва помоћ и збрињавање пацијената у редовним и ванредним околностима; Крварење, методе привремене хемостазе; Ране; Термичке повреде; Шок; Стандарди, критеријуми и нормативи у здравственој нези; Квалитет рада у сестринству; Документација здравствене неге. <i>Практична настава (вежбе)</i> Успостављање интерактивног односа медицинска сестра-болесник; Пријем и смештај болесника у здравствену установу; Превенција интрахоспиталних инфекција; Асепса, антисепса; Лична заштита медицинских сестара; Функционална болесничка постеља; Промена положаја, трансфер болесника; Праћење и евидентирање виталних параметара; Компликације инактивитета и превенција; Обрада декубиталне ране; Вежбе дисања; Прва помоћ у ванредним околностима; Примена имобилизације, завоја и завојног материјала; Методе привремене хемостазе; Прва помоћ код термичких повреда; Анафилактички шок-прва помоћ; Документовање сестринских интервенција.			
Литература 1. Tijanić, M., Đuranović, D., Rudić, R., & Milović, Lj. (2010). <i>Zdravstvena nega i savremeno sestrinstvo</i> , Beograd: Naučna KMD d.o.o. 2. Munčan, B. (2014). <i>Zdravstvena nega 1</i> . Beograd: Visoka Zdravstvena Skola Strukovnih Studija u Beogradu. 3. Baronski, S. (2010). <i>Sestrinske procedure</i> . Beograd: Data status. 4. Jović, M., Jakovljević V. (2023). <i>Intenzivna terapija</i> . Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka Univerziteta u Kragujevcu. 5. Egeljić-Mihailović, N. (2020). <i>Priručnik standardnih operativnih postupaka u sestrinstvu za sekundarni i tercijarni nivo zdravstvene zaštite</i> . Sarajevo: Fondacija fami.			
Број часова активне наставе: 105	Теоријска настава: 45		Практична настава: 60
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	50
практична настава (вежбе)	20	усмени испит	
колоквијум-и	20	практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Здравствено васпитање			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Уписан први семестар			
Циљ предмета			
Циљеви предмета су: (1) усвајање знања и вештина из области здравственог васпитања као инструмента или стратегије здравствене политике и једног од кључних фактора који утиче на унапређење и очување здравља; (2) разумевање концепта здравственог васпитања и промоције здравља односно овладање здравствено васпитним процесом као значајном мером у очувању здравља и превенцији болести.			
Исход предмета			
По завршетку предмета, студент ће бити оспособљен да: (1) примени стечено знање, здравствено-васпитне вештине, методе и стратегије које ће бити прилагођене појединцу, породици, односно читавој заједници; (2) на основу препознатих потреба креира а након тога и спроведе здравствено-васпитне интервенције које воде ка очувању и унапређењу здравља односно превенцији болести; (3) током спровођења превентивних програма користи најсавременије здравствено-васпитне стратегије адаптиране циљаној популацији.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
Здравствено васпитање-предмет, задаци, научна дисциплина; Здравствено васпитање као процес: информисање, учење, знање, вештине; Циљеви и принципи; Здравствена писменост; Здравствена и дигитална писменост; Понашање и промене понашања; Препознавање потреба; Едукација, саветовање и информисање; Ставови, мотиви, обичаји, навике; Здрави стилови живота; Комуникационе методе; Стратегије стицања вештина; Организационе методе; Концепт промоције здравља; Календар јавног здравља; Здравствено васпитна средства; Здравствено васпитање у превенцији хроничних незаразних, заразних и болести зависности; Очување и унапређење менталног здравља; Очување и унапређење репродуктивног здравља; Здравље младих; Здравље вулнерабилних популационих група.			
<i>Практична настава (вежбе)</i>			
Основе здравственог васпитања: Дефиниција здравља, фактори који утичу на здравље, циљеви здравственог васпитања; Физичка активност и здравствене добробити: Важност физичке активности за одржавање здравља, врсте физичких активности, препоручене дневне дозе и начини мотивације за вежбање; Исхрана и исхрањеност: Значај правилне исхране, основни принципи здраве исхране, важност разноврсне исхране, прехранбене пирамиде; Превенција заразних болести: Разумевање ширења инфекција, хигијенске мере за спречавање инфекција, вакцинација и њена важност; Ментално здравље и емоционална добробит: Идентификација менталних проблема, стратегије за управљање стресом, технике за побољшање емоционалне добробити; Превенција пушења и конзумирања алкохола: Едукација о штетним ефектима пушења и конзумирања алкохола, стратегије за превенцију и одвикавање; Сексуално здравље и репродуктивно здравље: Разумевање репродуктивног система, превенција сексуално преносивих инфекција, контрацепција, значај пристанка и самопоштовања; Превенција незгода и повреда: Безбедност у саобраћају, безбедност у дому, прва помоћ у хитним ситуацијама; Здравствена едукација о дрогама: Информације о различитим врстама дрога, ризици и последице злоупотребе, стратегије за превенцију; Хигијена и лична нега: Основе личне хигијене, правилно прање руку, одржавање оралне хигијене, брига о кожи и коси; Здравствене последице лоших навика: Повезаност лоших навика са болестима као што су дијабетес, срчане болести, и гојазност; Здравље адолесцената: Посебне потребе и изазови у адолесценцији, хормонске промене, емоционални развој, односи са вршњацима; Здрава животна средина: Загађење ваздуха и воде, очување природе, рециклажа и енергетска ефикасност; Превенција гојазности: Разумевање фактора који доводе до гојазности, значај здравог начина живота, планирање здравих оброка и редовне физичке активности; Здравствени системи и приступ здравственим услугама: Разумевање структуре здравствених система, важност редовних медицинских прегледа, приступ здравственим услугама и осигурање.			
Литература			
1. Cucić, V. (2000). <i>Socijalna medicina</i> . Beograd: Savremena administracija.			
2. Simić, S. (2012). <i>Socijalna medicina</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu.			
3. Višnjic, A. (2022). <i>Socijalna medicina i javno zdravlje</i> . Niš: Medicinski fakultet Univerziteta u Nišu.			
Број часова активне наставе: 75		Теоријска настава: 30	Практична настава: 45
Методe извођења наставе			
Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит
активност у току предавања		30	писмени испит
практична настава (вежбе)			усмени испит
колоквијум-и			практични испит
семинар-и		25	

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Основи информатике у здравству			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 3			
Услов: Уписан први семестар			
Циљ предмета Циљ предмета је да студенти стекну нова или унапреде претходно стечена знања у области познавања архитектуре и функционисања савремених рачунарских система и употребе ИТ-а у свакодневном животу, да науче да користе програмски пакет MS Office и рачунарске ресурсе и медицинске базе података у прикупљању, класификовању и обради научних информација.			
Исход предмета Познавање основних делова рачунара и употребе ИТ-а у свакодневном животу. Познавање основа оперативног система Windows 7. Вештина коришћења рачунарских система у обради текста (MS WORD). Вештина обраде података у табелама за унакрсна израчунавања (MS EXCEL). Вештина графичког презентовања резултата истраживања (MS POWER POINT). Познавање основа електронске трговине. Вештина претраживања биомедицинских база података (PubMed, ...). Способност рационалног решавања практичних проблема из медицинске праксе, коришћењем знања стеченог на предавањима и вежбама из овог предмета.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Делови рачунара; Коришћење миша и тастатуре; Искључивање рачунара; Софтвер; Употреба ИТ-а у свакодневном животу; Здравље, сигурност и околина; Безбедност; Ауторска права и закон; Основе оперативног система Windows; Текст процесори; Програм за табеларне прорачуне; Програм за израду презентација; Развој електронске трговине; Почетак и развој електронске трговине у Србији; eBay; Amazon.com; AliExpress; Предности е-пословања; Веб; Е-пошта; Веб маил; Gmail; Безбедност; Вируси; Бесплатно телефонирање путем Интернета; Преглед база података; PubMed; Здравствени информациони систем. <i>Практична настава (вежбе)</i> Демонстрација саставних делова хардвера; Врсте софтвера; Инсталација MS Office-а; Инсталација и подешавање и рад под оперативним системом Windows; Покретање Word програма; Форматирање текста; Убацивање слика и табела и њихово форматирање; Креирање табела садржаја; Покретање Excel програма; Форматирање табела; Коришћење основних формула; Цртање дијаграма и његово форматирање; Покретање PowerPoint програма; Израда презентација; Форматирање слајдова; Убацивање слика и анимација у презентацију; eBay; Amazon.com; Претраживање Интернета; Е-пошта; Веб маил; Антивирус програми; Коришћење претраживача; Претраживање медицинских база података; PubMed; Здравствени информациони систем.			
Литература 1. Zdravković, N. (2011). <i>Informatičke metode u biomedicinskim istraživanjima</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet Univerziteta u Kragujevcu. 2. Lambert J., & Lambert, S. (2016). <i>Windows 10 Korak po korak</i> . Beograd: CET. 3. Komputer, D. (2018). <i>Primena informacionih tehnologija u zdravstvu: Pregled trenutnog stanja i budući pravci</i> . Časopis za informatiku u medicini, 10, 45-58. 4. Zdravstvena informaciona mreža. (2020). <i>Priručnik za upotrebu zdravstvenih informacionih sistema</i> . Beograd: Institut za zdravstvenu informatiku. 5. Petrović, S., & Jovanović, M. (2019). <i>Primena elektronskih zdravstvenih kartona u poboljšanju kvaliteta zdravstvene nege</i> . Journal of Health Informatics, 7, 32-45.			
Број часова активне наставе: 30	Теоријска настава: 15	Практична настава: 15	
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Медицински енглески језик			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 3			
Услов: Уписан први семестар			
Циљ предмета Циљеви предмета су: (1) омогућити студентима да утврде и прошире претходно стечена знања и фонд речи енглеског језика као и да упознају основне концепте делатности којом ће се бавити; (2) оспособити студенте да самостално користе стручну литературу на енглеском језику и да савладају основне технике превођења; (3) омогућити студентима да развију и усаврше говорну вештину на енглеском језику.			
Исход предмета По завршетку предмета, студент ће бити оспособљен да: (1) адекватно и правилно користи опште и стручне термине на енглеском језику; (2) активно комуницира на енглеском језику; (3) примењује технике превођења са и на енглески језик.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Medicine as a Science; Cell; Skin Structure and Function, Bone and Muscle; How Do We Digest Food; General Surgery and Appendicitis; Lung Function and Disease; The Heart and Hypertension; Blood and Blood Diseases; Urinary Tract Infections; The Endocrine System, Diabetes Mellitus and Reproduction; Genetics; The Nervous System, Headaches and Mental Health; Anxiety, Senses and Vision; Allergies and Immunization; AIDS, Antibiotics and Medical History. <i>Практична настава</i> Medicine as a Science-reading of the texts; Cell-reading of the texts; Skin Structure and Function, Bone and Muscle-reading of the texts; How Do We Digest Food-reading of the texts; General Surgery and Appendicitis-reading of the texts; Lung Function and Disease-reading of the texts; The Heart and Hypertension-reading of the texts; Blood and Blood Diseases-reading of the texts; Urinary Tract Infections-reading of the texts; The Endocrine System, Diabetes Mellitus and Reproduction-reading of the texts; Genetics-reading of the texts; The Nervous System, Headaches and Mental Health-reading of the texts; Anxiety, Senses and Vision-reading of the texts; Allergies and Immunization-reading of the texts; AIDS, Antibiotics and Medical History-reading of the texts.			
Литература 1. Lazić, D. (2003). <i>English for Students of Medicine</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet. 2. Arneri-Georgiev, J. (1997). <i>English for Doctors and Medical Students</i> . Beograd: Savremena administracija d. d. Zadužbina Ilije M. Kolarca. 3. Popović, Lj., Mirić, V. (1998). <i>Gramatika engleskog jezika sa vežbanjima</i> . Beograd: Naučna knjiga. 4. Hull, M. (2012). <i>Medical English Clear & Simple: A Practice-Based Approach to English for ESL Healthcare Professionals</i> . New York, New York, USA: Pearson Education. 5. Wright, R., & McCullagh, M. (2012). <i>English for Medicine in Higher Education Studies</i> . UK: Garnet Education.			
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15	
Методe извођења наставe Предавања, семинари.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и	30		

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Патолошке основе болести			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан други семестар			
Циљ предмета			
Циљеви предмета су: (1) стицање знања о основним морфо-функционалним карактеристикама дегенеративних, запаљенских и туморских болести, као и упознавање студента са различитим макро- и микроморфолошким дијагностичким техникама; (2) упознавање студента са фундаменталним и практичним знањима у области опште и специјалне патолошке физиологије.			
Исход предмета			
По завршетку предмета, студент ће научити основне принципе биопсијске, цитодијагностике и имуноцитохемијске дијагностике и при томе ће бити едукован за самостално обављање припреме биопсијских и цитолошких препарата за различите хистолошке, хистохемијске и цитохемијске микроморфолошке анализе. Студент ће током наставе упознати са концептом здравља и болести, па ће тако бити обучен да прави разлику између деловања различитих етиолошких фактора, механизма њиховог дејства на организам човека и да препозна и разликује основне механизме патогенезе поремећаја функције појединих органа и органских система.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
Општа патологија, патологија поремећаја циркулације; Патологија запаљења; имунопатологија, патологија тумора; Патологија кардиоваскуларног система; Патологија респираторног система; Патологија дојке, ендокриног система и тимуса; Патологија гастроинтестиналног тракта, патологија хепатобилијарног система; Патологија бубрега и уринарног система; Патологија мушког и женског гениталног система; Патологија централног нервног система; Патологија локомоторног систем; Патологија лимфоидног и хематопоезног система; Патологија коже и чула; Етиолошки фактори, имунски поремећаји, поремећаји воде, електролита и поремећаји ацидобазне равнотеже; Поремећаји метаболизма органских материја и поремећаји енергетске равнотеже; Патофизиолошки процеси по системима: кардиоваскуларни систем, респираторни систем, уринарни систем, дигестивни систем, ендокрини систем, нервни систем и локомоторни систем.			
<i>Практична настава (вежбе)</i>			
Општа патологија, патологија поремећаја циркулације-практични аспекти; Патологија запаљења; имунопатологија, патологија тумора практични аспекти; Патологија кардиоваскуларног система практични аспекти; Патологија респираторног система практични аспекти; Патологија дојке, ендокриног система и тимуса практични аспекти; Патологија гастроинтестиналног тракта, патологија хепатобилијарног система практични аспекти; Патологија бубрега и уринарног система практични аспекти; Патологија мушког и женског гениталног система практични аспекти; Патологија централног нервног система практични аспекти; Патологија локомоторног систем практични аспекти; Патологија лимфоидног и хематопоезног система практични аспекти; Патологија коже и чула практични аспекти; Етиолошки фактори, имунски поремећаји, поремећаји воде, електролита и поремећаји ацидобазне равнотеже практични аспекти; Поремећаји метаболизма органских материја и поремећаји енергетске равнотеже практични аспекти; Патофизиолошки процеси по системима: кардиоваскуларни систем, респираторни систем, уринарни систем, дигестивни систем, ендокрини систем, нервни систем и локомоторни систем практични аспекти.			
Литература			
1. Dimitrijević, J., Lončarević, S., Vignjević, S., Mitrović, O., & Aleksopoulos, H. (2013). <i>Klinička patologija: sa patološkom fiziologijom, forenzičkom patologijom i citologijom</i> . Beograd: Studio Kokar.			
2. Atanacković, M., & sar. (2003). <i>Patologija</i> . Beograd: Univerzitet u Beogradu, Medicinski fakultet.			
3. Đukić, A., Đurđević, P., Živančević-Simonović, S., Jurišić, V., Mijatović, Lj. (2004). <i>Opšta patološka fiziologija</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet u Kragujevcu.			
4. Đukić, A., Đurđević P., Živančević- Simonović S., Kostić I., Jovanović Z. (2004). <i>Patološke osnove bolesti, Zbirka test pitanja</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet u Kragujevcu.			
5. Mihaljević, O. (2020). <i>Laboratorijski praktikum iz patološke fiziologije</i> . Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka Univerziteta u Kragujevcu.			
Број часова активне наставе: 60		Теоријска настава: 45	Практична настава: 15
Методe извођења наставe			
Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит
активност у току предавања		30	писмени испит
практична настава (вежбе)			усмени испит
колоквијум-и			практични испит
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Здравствена нега 2			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Уписан други семестар			
Циљ предмета			
Циљеви предмета су: (1) усвајање основних појмова кроз методологију здравствене неге; (2) примена процеса здравствене неге, развој критичког мишљења и самосталности у спровођењу процедура неге и способности за тимски рад.			
Исход предмета			
По завршетку предмета, студент ће бити оспособљен да: (1) примени процес здравствене неге; (2) да дефинише дијагнозе неге и колаборативне проблеме; (3) самостално планира, спроводи и евалуира здравствену негу код конкретног болесника, у породици или заједници; (4) примени стечено знање и развије потребне вештине за практичну имплементацију сестринских процедура на конкретном болеснику; (5) усваја позитиван став према професији.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
Процес здравствене неге – теоријске основе; Структура процеса здравствене неге; Анализа класичне неге и неге по процесу; Потребе и модели потреба за негом; Дијагнозе неге и колаборативни проблеми; Планирање неге, елементи планирања и документовање плана неге; Коришћење стандарда у здравственој нези; Спровођење здравствене неге, тим за негу, учешће болесника и породице у реализацији програма неге; Евалуација, начин евалуирања; Сестринске процедуре-дефиниција и основна правила; Планирање, припрема, спровођење, евалуација, документовање сестринских процедура у примарној и клиничко-болничкој пракси; Терапија лековима; Лабораторијске крвне анализе; Трансфузија крви и деривата крви; Катетеризације мокраћне бешике; Пласирање назогастричне сонде; Клизма; ЕКГ.			
<i>Практична настава (вежбе)</i>			
Утврђивање потреба за негом, формулисање дијагноза неге и колаборативних проблема, планирање циљева и програма неге; Спровођење планираног програма неге; Евалуација; Документација процеса здравствене неге; Конкретна примена процеса здравствене неге у породици и заједници; Спровођење терапије лековима, интрамускуларне, субкутане, оралне и интраваскуларне терапије; Узорковање венске и капиларне крви за лабораторијске анализе, пласирање периферне венске каниле; Примена крви и крвних деривата; Катетеризације мокраћне бешике; Примена назогастричне сонде; Примена клизме на сигуран и безбедан начин; Извођење ЕКГ-а.			
Литература			
1. Tijanić, M., Đuranović, D., Rudić, R., Milović, Lj.(2010). <i>Zdravstvena nega i savremeno sestrinstvo</i> . Beograd: Naučna KMD.			
2. Munćan, B. (2006). <i>Osnovi zdravstvene nege i prve pomoći</i> . Beograd: Mladost-biro.			
3. Baronski S. (2010). <i>Sestrinske procedure- odabrana poglavlja</i> . Beograd: Data status.			
4. Jović, M., & Jakovljević, V. (2023). <i>Intenzivna terapija</i> . Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka Univerziteta u Kragujevcu.			
5. Egeljić-Mihailović, N. (2020). <i>Priručnik standardnih operativnih postupaka u sestrinstvu za sekundarni i tercijarni nivo zdravstvene zaštite</i> . Sarajevo: Fondacija fami.			
Број часова активне наставе: 90		Теоријска настава: 45	Практична настава: 45
Методe извођења наставе			
Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит
активност у току предавања		10	писмени испит
практична настава (вежбе)		20	усмени испит
колоквијум-и		20	практични испит
семинар-и			
			поена
			50

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Интерна медицина са негом			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Уписан други семестар			
Циљ предмета Упознавање студената са фундаменталним теоријским и практичним знањима у области интерне медицине и неге болесника.			
Исход предмета Током изучавања овог предмета студенти ће стећи знања која ће им омогућити да компетентно, у оквиру својих задужења, учествују у лечењу болесника из медицинских дисциплина којима се бави интерна медицина. Посебно ће бити оспособљени за правилну негу пацијената.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Акутни коронарни синдром; Поремећаји срчаног ритма; Срчана инсуфицијенција; Болести перикарда, миокарда и ендокарда; Артеријска хипертензија; Срчане мане; Запаљенске болести плућа и плућне марамице; Тумори плућа; Туберкулоза плућа; ХОБП-дефиниција, подела, етиопатогенеза, клиничка слика и принципи лечења; Бронхијална астма; Болести хипофизе, штитасте жлезде и болести параштитасте жлезде; Болести коре надбубрежне жлезде; Болести медуле надбубрежне жлезде; Болести гонада; Дијабетес мелитус (етиологија, патогенеза, подела и нега болесника); Акутне и хроничне компликације дијабетес мелитуса; Нега дијабетесног стопала; Болести бубрега-дефиниција, подела, етиопатогенеза, клиничка слика, дијагноза и принципи функционалног испитивања, терапија, компликације и нега болесника; Акутна бубрежна инсуфицијенција; Хронична бубрежна инсуфицијенција; Акутна запаљенска обољења јетре; Акутна токсична обољења јетре; Хронични хепатитис, цироза јетре; Хепатична кома; Бенигни и малигни тумори јетре; Акутна и хронична обољења жучне кесе; Холелитијаза и њене компликације; Функционална и органска обољења једњака; Обољења желуца; Пептички улкус желуца и дуоденума; Бенигни и малигни тумори желуца; Улцерозни колитис; Кронова болест; Савремени концепт хемостазе; Хеморагијски синдром- подела и клиничка слика; Тромбоцитопеније; Коагулопатије; Тромбофилије; Лечење крвним дериватима - индикације, контраиндикације и нежељена дејства; Анемије; Методе лабораторијске дијагностике, размази периферне крви болесника са анемијом и пунктати костне сржи; Леукозе; Нега хематолошких болесника; Класификација реуматских болести; Запаљенске реуматске болести; Дегенеративна обољења кичменог стуба и периферних зглобова; Алерголошке болести - дефиниција, подела, етиопатогенеза, клиничка слика, дијагноза, принципи функционалног испитивања, терапија, компликације и нега болесника; Алергијско-имунолошка хитна стања (анафилактички шок, Quincke-ов едем, серумска болест). <i>Практична настава (вежбе)</i> Упознавање са дијагностичким процедурама из области интерне медицине; Улога медицинске сестре у спровођењу различитих дијагностичких процедура; Упознавање са особеностима анамнезе и прегледа болесника у различитим областима интерне медицине; Специфичност неге болесника.			
Литература 1. Antić, R. (2005). <i>Interna propedeutika</i> . Beograd: Medicinski fakultet Beograd. 2. Manojlović, D. (2003). <i>Interna medicina 1</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Beograd. 3. Manojlović, D. (2003). <i>Interna medicina 2</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Beograd. 4. Joseph Talley, N., & O'Connor, S. (2014). <i>Clinical Examination: A Systematic Guide to Physical Diagnosis</i> . Amsterdam: Elsevier Health Sciences. 5. Jameson JL, Fauci AS, Kasper DL, Hauser SL, Longo DL., & Loscalzo J. (2018). <i>Harrison's Principles of Internal Medicine</i> . New York: McGraw Hill.			
Број часова активне наставе: 105	Теоријска настава: 45		Практична настава: 60 Остали часови: 120
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Основи фармакологије			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан други семестар			
Циљ предмета Упознавање студената са основним појмовима у фармакологији, фармакодинамским и фармакокинетским карактеристикама најважнијих група лекова, као и са практичним аспектима рационалне припреме и администрације лекова.			
Исход предмета Знање стечено током наставног процеса на предмету Основи фармакологије омогући ће студентима да: разумеју и овладају основним терминима у фармакологији; препознају терапијска и нежељена дејства најважнијих фармаколошких група лекова; правилно интерпретирају дејства лекова на клиничку слику и стање пацијената; разумеју путеве апликације лекова, означавање и предности појединих путева апликације лекова; разумеју и практично примене основе принципе рационалног чувања и примене лекова; самостално проналазе валидне информације о лековима.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Увод у фармакологију; Фармакокинетика и фармакодинамика; Фармакологија аутономног нервног система; Седативи и хипнотици; Антипсихотици, антидепресиви, психостабилизатори; Антиепилептици, опиоиди, лекови који изазивају зависност; Нестероидни антиинфламаторни лекови, парацетамол; Лекови за лечење гихта; Неуромишићни блокатори; Локални анестетици; Општи анестетици; Антихипертензиви; Лекови за лечење ангине пекторис; Антиаритмици; Лечење срчане инсуфицијенције; Лечење инфаркта миокарда; Хормони хипоталамуса и хипофизе; Лекови за лечење дијабетес мелитуса; Лечење поремећаја штитасте жлезде; Кортикостероиди; Полни хормони; Орални антикоагуланси; Хепарин и нискомолекуларни хепарини; Антиагрегациони лекови. Фибринолитици. Витамин К, витамин Б12. Фолна киселина, гвожђе; Еметици и антиеметици; Лечење пептичког улкуса; Лечење опстипације; Антидијароици; Принципи примене антибиотика; Профилактичка примена антибиотика; Врсте антибиотика; Антисептици и дезинфицијенси; Антимикотици; Антивирусни лекови; Имуносупресиви; Цитостатици. <i>Практична настава (вежбе)</i> Подела лекова по пореклу и начину чувања; Однос дозе и ефекта лека; Утицај адренергичких, антиадренергичких, холинергичких и антихолинергичких лекова на крвни притисак; Интеракције између лекова- практични примери; Нежељена дејства лекова- практични примери; Методе испитивања психофармака; Клиничка фармакологија аналгетика- тровање морфином; Утицај миорелаксантних лекова на попречно-пругасту мускулатуру; Клиничка фармакологија антихипертензива- тровање бета-блокаторима; Клиничка фармакологија кардиотоничних гликозида- тровање дигоксином; Чврсти фармацеутски препарати. Получврсти фармацеутски препарати; Течни фармацеутски препарати; Препарати за инхалациону примену; Вакцине и серуми; Завојни материјал; Лечење анафилактичке реакције.			
Литература 1. Janković, S. M. (2021). <i>Farmakologija i toksikologija za stomatologe</i> . Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka. 2. Janković, S. M. (2018). <i>Priručnik za praktičnu nastavu iz farmakologije i toksikologije</i> . Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka. 3. Janković, S. M. (2021). <i>Priručnik iz farmakologije i toksikologije</i> . Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka. 4. Katzung, G. B., & Trevor, A. J. (2013). <i>Basic and clinical Pharmacology</i> . London: Prentice-Hall, Internacional Inc. 5. Offermanns, S., & Rosenthal, W. (2008). <i>Encyclopedia of Molecular Pharmacology</i> . New York: Springer.			
Број часова активне наставе: 60		Теоријска настава: 45	Практична настава: 15
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит
активност у току предавања		30	писмени испит
практична настава (вежбе)			усмени испит
колоквијум-и			практични испит
семинар-и			
			70

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Комуникација у здравству			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 2			
Услов: Уписан други семестар			
Циљ предмета			
Циљеви предмета су: (1) упознавање студената са одређењем и типовима комуникације (вербална и невербална комуникација); (2) упознавање студента са карактеристикама здравствене комуникације (дијагностичке и терапијске); (3) упознавање студената са принципима сложених комуникационих вештина (емпатија, асертивност, активно слушање); (4) оспособљавање студената за успостављање квалитетног контакта са различитим корисницима здравствених услуга; (5) овладавање комуникационим вештинама кроз симулацију ситуација у здравственом контексту; (6) оспособљавање студената за тимски рад у здравству као и за комуникацију са нездравственим сектором.			
Исход предмета			
Након одслушаних предавања, самосталног учења и положеног испита студент ће: (1) познавати и разумети структуру, улогу и значај примене вештина комуникације између здравствених радника и различитих група корисника здравствених услуга; (2) бити способан да асертивно комуницира са различитим појединцима и групама у медицинском окружењу (медицинско и немедицинско особље, пацијенти, породица пацијента...); (3) примењивати вештине активног слушања и емпатије; (4) самостално спроводити интервју са пацијентима и члановима породице пацијента; (5) учествовати у психолошкој припреми пацијента за различите медицинске интервенције; (6) демонстрирати вештине саопштавања лоших вести у различитим ситуацијама (комуникација са ожалостљенима, са родитељима оболеле деце и сл.); (7) показивати вештину успостављања комуникације са корисницима медицинских услуга различитих старосних категорија (деца, одрасли); (8) показивати вештину успостављања комуникације са корисницима медицинских услуга који имају различите врсте ограничених комуникационих способности; (9) демонстрирати вештине асертивне комуникације у ситуацијама преговора или решавања конфликта; (10) адекватно комуницирати са колегама и сарадницима у тимском раду.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
Дефиниција комуникације и значај комуникације у здравству; Вербална комуникација; Невербална комуникација; Утицај карактеристика личности и социјалних аспеката на комуникацију; Комуникација са нездравственим сектором; Професионални аспекти и тимски рад у здравству; Информационе технологије и комуникација у здравству; Комуникација у здравству са децом; Комуникација у здравству са особама старије животне доби; Комуникација у вези са спровођењем дијагностичко-терапијских процедура; Специфичности комуникације са особама са менталним поремећајима; Специфичност комуникације са оболелима од болести са неповољном прогнозом; Специфичност комуникације са особама у вези са учешћем у клиничком истраживању (студији); Специфичност комуникације у уловима Covid19 пандемије; Специфичност комуникације у здравству у складу са водећим правним актима.			
Литература			
1. Јанјić ,V., Petrović, M. (2016). <i>Veština komunikacije u zdravstvu</i> . Kragujevac: Univerzitet u Kragujevcu, Fakultet medicinskih nauka.			
2. Nenadović, M. (2010). <i>Veština komuniciranja</i> . Priština: Univerzitet u Prištini, Medicinski fakultet.			
3. Lučanin, D., Despot-Lučanin, J.(2010). <i>Komunikacijske vještine u zdravstvu</i> . Jastrebarsko: Naklada Slap.			
4. Petrović, S. D. (2019). <i>Umešnost komuniciranja: Teorijski i praktični aspekti</i> . Beograd : Klio.			
5. Đorđević, V., Braš, M. (2011). <i>Komunikacija u medicini</i> . Medicinska naklada, Zagreb.			
Број часова активне наставе: 30		Теоријска настава: 30	Практична настава: 0
Методe извођења наставе			
Предавања.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		Завршни испит	
активност у току предавања		писмени испит	
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			
		поена	
		70	

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Здравствена психологија			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 3			
Услов: Уписан други семестар			
Циљ предмета Упознавање студената са јединственим биопсихосоцијалним бићем човека; различитим реакцијама болесних особа на болест, као и различитим интеракцијама лекара/здравствених радника и болесника.			
Исход предмета Након одслушаних предавања, самосталног учења и положеног испита студент ће овладати знањима о: (1) утицају психолошких фактора и значају стреса у настанку психосоматских обољења; (2) начинима превладавања стреса и управљања болом. Такође ће овладати знањем које ће му омогућити да препознавање синдрома изгарања на послу, уз стратегије за његово превазилажење.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Увод и појам здравствене психологије; Стрес и психичка траума; Утицај психолошких фактора на настанак болести; Психосоматска медицина; Однос лекар пацијент-емпатија; Психолошке реакције на симптом, болест и значај тражења стручне помоћи и социјалне подршке; Реакција болесника на болест; Реакција детета на болест; Старење и реакција на болест; Психолошке реакције код болести са неповољном прогнозом; Процес туговања; Стигма, предрасуде и дискриминација; Плацебо и ноцебо ефекат; Реакције на инвалидност и супорт у рехабилитацији; Синдром изгарања здравствених радника. <i>Практична настава (вежбе)</i> Здравствено понашање и промена, као и механизам превладавања и суочавање са болешћу; Разумевање односа стреса и болести; Комуникација, емпатија, професионални однос – радионица; Психолошки приступ и интервенције у раду са пацијентима оболелим од различитих хроничних и акутних болести; Разговор (комуникација) лекара/здравственог радника са болесном особом – радионица; Здравље и болест – радионица; Давање информација пацијенту и породици о болести; Припрема болесника за дијагностичке и терапијске процесе; Упознавање са принципима успостављања здравствених навика у различитим животним добима; Фактори који утичу на развој здравих навика и стила живота; Однос социјалне подршке и здравља; Преглед модела и стратегија промоције здравственог понашања које је усмерено на смањење здравствених проблема; Препознавање симптома синдрома изгарања и усвајање метода за његово превазилажење.			
Литература 1. Mišić Pavkov, G., & Knežević, V. (ured.) (2020.). <i>Psihološka medicina</i> . Novi Sad: Medicinski fakultet Novi Sad. 2. Berger, D. (1997). <i>Zdravstvena psihologija</i> . Beograd: Centar za primenjenu psihologiju. 3. Biro, M., Milić, Lj., Đurović, D., Novakov, I., Krstić, T., & Dukić, O. (2023). <i>Zdravstvena psihologija</i> . Beograd: Centar za primenjenu psihologiju. 4. Havelka Meštrović, A., & Havelka, M. (2020). <i>Zdravstvena psihologija: Psihosocijalne osnove zdravlja</i> . (odabrana poglavlja) Jastrebarsko: Naklada Slap. 5. Hudek-Knežević, J, Kardum, I. (2005). <i>Stres i tjelesno zdravlje</i> . Jastrbarsko: Naklada Slap.			
Број часова активне наставе: 45		Теоријска настава: 30	Практична настава: 15
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит
активност у току предавања			писмени испит
практична настава (вежбе)		20	усмени испит
колоквијум-и			практични испит
семинар-и		20	
			60

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Медицинска деонтологија			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 3			
Услов: Уписан други семестар			
Циљ предмета Циљеви предмета су: (1) упознавање са основама деонтолошког приступа; (2) упознавање са основама етичког расуђивања и основним филозофским концептима; (3) упознавање са основним етичким принципима; (4) упознавање са етичким принципима клиничког рада, истраживања и медико-леганим аспектима рада у медицинским наукама; (5) овладавање вештином клиничког рада и истраживања у медицинским наукама уз поштовање етичких и законских норми; (6) усвајање става да је поштовање етичких норми неопходан услов бављења том професијом; (6) упознавање са правним аспектима рада у здравству.			
Исход предмета Познавање права пацијента на избор здравствене неге која ће му се пружити; Познавање разлике између способности за доношење одлука о лечењу и компетенције за доношење одлука (пословне способности); Познавање принципа поверљивости података о пацијенту; Познавање структуре и форме информације за пацијента; Познавање поступка добијања сагласности пацијента за одређену медицинску процедуру; Познавање принципа Добре клиничке праксе и Хелсиншке декларације; Разумевање правног значаја адекватног вођења медицинске документације; Разумевање права и одговорности здравствених радника.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Деонтологија и основни појмови здравственог законодавства; Етички принципи лечења пацијената кроз историју; Основни етички принципи; Права пацијената и Повеља о правима пацијената; Етички аспекти рада са децом и старима; Етички аспекти рада са другим популацијама са повећаним ризиком; Етички аспекти на крају живота; Закон о здравственој заштити - основне одредбе везане за права на здравствену заштиту, учеснике у здравственој заштити, здравствену делатност, систем здравствене заштите и финансирање здравствене заштите; Начела здравствене заштите и импликације на рад здравствених радника; Закон о здравственом осигурању; Права пацијената; Закон о правима пацијената у светлу клиничког рада; Закон о правима лица са менталним сметњама у контексту клиничке праксе; Правни значај медицинске документације; Права и одговорности здравствених радника. <i>Практична настава (вежбе)</i> Практични аспекти и импликације етичких и различитих правних норми на рад здравствених радника и права пацијената.			
Литература 1. Marić, M. (1996). <i>Medicinska etika</i> . Beograd: Naučna knjiga. 2. Dobra klinička praksa. „Službeni glasnik RS“, broj 108 od 1.decembra 2017.god. 3. Timotić, B., Anđelski, H. (2004). <i>Zdravstveno zakonodavstvo</i> . Beograd: Elit- Medica. 4. Lazarević, A. (2005). <i>Socijalna medicina</i> . Beograd. 5. Radenović, S. (2012). <i>Bioetika i medicina</i> . Novi Sad: Akademska knjiga.			
Број часова активне наставе: 45		Теоријска настава: 30	Практична настава: 15
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит
активност у току предавања			писмени испит
практична настава (вежбе)		20	усмени испит
колоквијум-и			практични испит
семинар-и		20	
			60

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Стручна пракса 1			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан други семестар			
Циљ предмета Струковна медицинска сестра ће у оквиру стручне праксе примењивати појединачну медикаментозну и ампулирану терапију хируршким, инфектолошким, гинеколошким, педијатријским и психијатријским пацијентима. Струковна медицинска сестра ће радити на пословима припреме болесника за дијагностичке процедуре. Посебан акценат је дат на вођење медицинске документације у оквиру процеса континуиране медицинске неге болесника. У оквиру клиничке праксе медицинска сестра треба да овлада медицинском информационом технологијом.			
Исход предмета Струковна медицинска сестра након обављене стручне праксе је оспособљена за примену појединачне медикаментозне и ампулиране терапије. Самостална је у процесу континуиране здравствене неге и асистенцији код дијагностичких процедура.			
Садржај предмета <i>Практична настава (вежбе)</i> Здравствена нега и примена терапије хируршким, инфектолошким, гинеколошким, педијатријским и психијатријским пацијентима; Стручна пракса - обука за дијагностичке софистициране технике; Стручна пракса - припрема болесника за оперативне захвате; Стручна пракса - специфичности у инфектологији; Стручна пракса - обука рада на здравственом информационом систему; Стручна пракса - специфичности рада у медицинској рехабилитацији.			
Литература 1. Antić, R. (2005) <i>Interna propedeutika</i> . Medicinski fakultet Beograd. 2. Manojlović, D. (2003). <i>Interna medicina 1</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 3. Manojlović, D. (2003). <i>Interna medicina 2</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 4. Tijanić, M. (2002). <i>Zdravstvena nega i savremeno sestринство</i> . Beograd: ITP Naučna. 5. Rudić, R, Kocev, N, Muncan, B. (2002). <i>Proces zdravstvene nege –praktikum</i> . Beograd: Knjiga komerc. 6. Baljuzović, D. (2012). <i>Nega bolesnika</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 7. Baronski, S. (2010). <i>Sestrinske procedure</i> . Beograd: Data status.			
Број часова активне наставе:	Теоријска настава:	Практична настава: Остали часови: 300	
Методe извођења наставе Практична настава и практичан рад.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Хирургија са негом			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 8			
Услов: Уписан трећи семестар			
Циљ предмета Стицање знања и развијање вештина неопходних за ефикасно спровођење стандардизованих процедура здравствене неге, те негу и праћење хируршких пацијената у фазама пре и после оперативног захвата.			
Исход предмета Студенти су оспособљени да препознају и дефинишу основне аспекте и стандардизоване процедуре у оквиру хируршке здравствене неге, анализирају и интерпретирају стања хируршких пацијената у различитим фазама лечења, примењују стечена знања и вештине за ефикасно и стручно спровођење дијагностичких и хируршких процедура, повезују теоријска знања са практичним ситуацијама показујући способност да организују и планирају адекватну здравствену негу и превенцију потенцијалних компликација, демонстрирају вештине за самосталан и тимски рад у различитим медицинским окружењима и примењује методе и приступе у нези хируршких пацијената, усмеравајући се на правилну исхрану, рехабилитацију и праћење пацијената после операције.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Увод у хирургију, дијагностичке процедуре и хируршке инфекције; Основе о траумама, ранама, крварењу и хемостази; Абдоминална хирургија са фокусом на гастро-интестиналну област; Хепато-билијарна хирургија и хирургија панкреаса; Ендокрина хирургија; Хирургија дојке; Грудна хирургија; Дечија хирургија; Неурохирургија; Васкуларна хирургија; Пластична хирургија и урологија; Специфичности клиничке неге хируршких болесника; Процена стања и примена стандардизоване здравствене неге у збрињавању повређених; Узороковање и слање материјала за лабораторијске прегледе; Терапијски алгоритми бола. <i>Практична настава (вежбе)</i> Активно учешће студената у хируршким процедурама; Сагледавање различитих хируршких техника и метода; Праћење и примена стандардизованих дијагностичких процедура у хирургији; Идентификација и адекватно реаговање на стања пацијената у прехоспиталним условима; Идентификација и адекватно реаговање на стања пацијената унутар хоспиталских услова; Обука студената за прихват и праћење хируршких пацијената; Усвајање и примена стандардизованих метода у нези пацијента; Адекватно документовање стања пацијената; Интензивна припрема и праћење пацијента пре и после различитих интервенција; Развој вештина за тимски рад, ефикасну и јасну комуникацију при преносу кључних информација; Препознавања и планирања интервенција у случају потенцијалних компликација; Примена специфичних метода клиничке неге у фазама после операције; Аспектима правилне исхране и рехабилитације пацијената; Припрема болесника за хируршке интервенције; Едукација болесника за постоперативну негу у кућним условима.			
Литература 1. Maksimović, Ž. V., & Aćimović, M. (2019). <i>Hirurgija: Udžbenik za studente</i> . Beograd, Srbija: Medicinski fakultet Beograd. 2. Terzić, N. (2019). <i>Zdravstvena nega u hirurgiji</i> . Valjevo: Grafopres. 3. Stojiljković, J., Stojiljković, A., & Itov, D. (2014). <i>Zdravstvena nega u hirurgiji</i> . Beograd: Altera Books. 4. Domazet, N. (2001). <i>Hirurgija sa ortopedijom i traumatologijom</i> (2. izd.). Beograd: IKA "Tačka". 5. Mitić, Z. (2009). <i>Terapija bola</i> . Beograd: Vojnomedicinska akademija.			
Број часова активне наставе: 90	Теоријска настава: 45	Практична настава: 45	Остали часови: 120
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	
практична настава (вежбе)	30	усмени испит	50
колоквијум-и	20	практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Здравствена нега у примарној здравственој заштити			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Уписан трећи семестар			
Циљ предмета Стицање знања из области здравствене неге у примарној здравственој заштити, упознавање студената са организацијом рада свих установа које припадају примарном нивоу здравствене заштите и овладавање вештинама које су неопходне за рад медицинске сестре у овој области. Примена стечених знања и вештина у пракси.			
Исход предмета Студенти су оспособљени за: рад на промоцији и унапређењу здравља и превенцији болести; рад на откривању и уклањању фактора ризика за настанак оболевања; учешће у скринингу и раној дијагностици болести и превенцији компликација; рад у поливалентној патронажној служби и рад са појединцем, породицом и заједницом.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Општи појмови и дефиниције здравствене неге у примарној здравственој заштити; Нивои превенције, превентивне активности и интервенције у примарној здравственој заштити; Установе за спровођење здравствене неге у систему примарне здравствене заштите; Методе рада у примарној здравственој заштити; Здравствено васпитни метод; Здравствено васпитна средства која се користе при раду у примарној здравственој заштити; Организација и спровођење скрининга; Врсте скрининга, са посебним акцентом на спровођење организованих скрининг прегледа; Здравствена нега у поливалентној патронажној заштити; Развој и активности патронажне службе; Садржај рада сестре у патронажи, прва патронажна посета, поновна патронажна посета; Специфичности рада патронажне сестре са вулнерабилним популацијским групама становништва; Садржај рада патронажне сестре у заједници; Организација здравствено-промотивних активности у заједници и партнерство за здравље; Промоција здравих стилова живота према Календару јавног здравља. <i>Практична настава (вежбе)</i> Упознавање са организацијом рада и службама у Дому здравља; Рад сестре у службама за здравствену заштиту одраслог становништва са кућном лечењем и негом, у службама за здравствену заштиту деце, предшколским и школским диспансерима и саветовалишту за младе, организација систематских прегледа, спровођење вакцинације, рад сестре у здравственој заштити жена, саветовалишта за труднице, школа родитељства, психофизичка припрема труднице за порођај; Делокруг рада сестре у Саветовалишту за Дијабетес; Организација поливалентне патронажне службе; Припрема студената за патронажну посету (документација, материјал); Реализација патронажних посета; Утврђивање потреба за здравственом негом код појединих популационих група.			
Литература 1. Kekuš, D. (2015). <i>Zdravstvena nega u primarnoj zdravstvenoj zaštiti</i> . Beograd: Visoka zdravstvena škola 2. Kekuš, D. (2014). <i>Zdravstveno vaspitanje</i> (treće izdanje). Beograd: Digital art. 3. Tijanić, M., Đuranović, D., Rudić, R., & Milović, Lj. (2013). <i>Zdravstvena nega i savremeno sestринство</i> (peto pretrađeno izdanje). Beograd: Naučna knjiga. 4. Taylor, C., Lynn, P., LeMone P., & LeBon, M. (2018). <i>Fundamentals of Nursing: The Art and Science of Person-Centered Care</i> . New York, USA: Wolters Kluwer. 5. Ackley, B., & Ladwig, G. (2020). <i>Nursing Diagnosis Handbook: An Evidence-Based Guide to Planning Care</i> . St. Louis, Missouri, USA: Elsevier			
Број часова активне наставе: 90		Теоријска настава: 45	Практична настава: 45
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		Завршни испит	
активност у току предавања		писмени испит	
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			
		поена	
		40	

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Инфективне болести са негом			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Уписан трећи семестар			
Циљ предмета Упознавање студената са најважнијим теоријским и практичним знањима из области инфектологије.			
Исход предмета Студенти ће овладати сазнањима из одређених области инфектологије чиме ће бити оспособљени за практичан рад у обављању свакодневних послова у раду са болесником и стећи ће вештине узимања сестринске анамнезе из инфективних болести, процене потребе за изолацијом, пружања прве помоћи, и неге оболелих од заразних болести.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Увод у инфектологију; Основни принципи дијагностике и терапије инфективних болести; Стрептококке и стафилококке инфекције; Вирусне осипне инфекције; Инфекције респираторног система; Вирусне инфекције централног нервног система; Бактеријске инфекције централног нервног система; Инфекције дигестивног система; Акутни вирусни хепатитиси; Ентеровирусне болести; Анаеробне инфекције и зоонозе; Херпес вирусне инфекције; ХИВ/АИДС; Сепса и септични шок; Интрахоспиталне инфекције; Интраутерине инфекције. <i>Практична настава (вежбе)</i> Упознавање са организацијом рада инфективне клинике; Специфичности анамнезе у инфективним болестима; Упознавање студената са објективним прегледом болесника, прегледом усне дупље и регионалних лимфних чворова; Упознавање студената са основним морфолошким елементима оспе, начину избијања, дистрибуцији; Упознавање студената са најважнијим симптомима и знацима болести код болесника са обољењима органа за дисање; Нега оболелих; Упознавање студената са извођењем менингеалних знакова; Упознавање студената са техником извођења лумбалне пункције; Значај хигијенско-дијететског режима код инфективних обољења; Нега оболелих од акутног вирусног хепатитиса; Нега оболелих од ентеровирусних инфекција; Упознавање са принципима рада јединице интензивне неге; Антитетанусна заштита; Нега оболелих од херпес вирусне инфекције; Нега оболелих од ХИВ/АИДС; Значај узимања и тумачење хемокултура; Нега оболелих од сепсе; Анализа најчешћих болничких инфекција у УКЦ Крагујевац; Дијагностиковање и превенција интраутериних инфекција.			
Литература 1. Čanović P., & Todorović, Z. (2003) <i>Infektivne bolesti sa epidemiologijom</i> . Čuprija: Viša medicinska škola Čuprija. 2. Čanak, G. (2009) <i>Infektivne bolesti sa negom bolesnika</i> . Novi Sad: Medicinski fakultet u Novom Sadu. 3. Božić, M. (2004) <i>Infektivne bolesti</i> . Beograd: Medicinski fakultet Beograd, CIBID. 4. Dimić, E., & Jovanović, J. (2001) <i>Akutne infektivne bolesti</i> . Novi Sad: Medicinski fakultet Novi Sad 5. Popovska Jovičić, B. (2022) <i>Praktikum iz infektivnih bolesti: klinički sindromi u infektivnim bolestima</i> , Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka Univerziteta u Kragujevcu.			
Број часова активне наставе: 90	Теоријска настава: 45	Практична настава: 45 Остали часови: 120	
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	70
практична настава (вежбе)	30	усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Сестринске процедуре у превенцији инфекција			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан трећи семестар			
Циљ предмета			
Стицање знања о превенцији настанка и ширења инфективних болести у болничким условима и могућностима њиховог спречавања и сузбијања. Упознавање са личном заштитном опремом и начином рада здравствених радника, у циљу превенција настанка инфекција.			
Исход предмета			
Студенти ће бити оспособљени да спроводе мере превенције инфективних болести као и мере личне заштите у раду са болесницима. Научиће да препознају болничку инфекцију и спроведу мере спречавања и сузбијања.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
Појам инфекције и инфективне болести; Фактори за настанак инфективне болести; Вограликов ланац; Неспецифичне и специфичне мере за превенцију настанка инфективних болести; Спречавање ширења инфективних болести-мере према болеснику; Спречавање ширења инфективних болести-мере према околини; Збрињавање инфективног отпада; Сестринске процедуре у потврди дијагнозе инфективних болести; Здравствена нега оболелих од респираторних заразних болести, цревних заразних болести, инфекција ЦНС-а, вирусних хеморагичних грозница, вирусних хепатитиса, сиде и полно преносивих болести, нематодних и протозоалних обољења, лајмске болести и маларије; Постекспозициона профилакса крвнопреносивих болести код здравствених радника; Узроци и механизми настанка болничких инфекција у клиничкој пракси; Мере спречавања и сузбијања болничких инфекција: хигијена руку, дезинфекција, стерилизација; Изолација заразних болесника; Хигијена болничког окружења.			
<i>Практична настава (вежбе)</i>			
Спречавање настанка и ширења инфекција повезаних са здравственом заштитом; Лична заштита здравствених радника током радног процеса; Дезинфекција и стерилизација; Збрињавање инфективног отпада; Протокол постекспозиционе профилаксе; Организација рада и примена мера личне заштите у условима строге изолације; Припрема болесника и материјала за извођење инвазивних процедура (биопсија и лумбална пункција); Правила узорковања материјала за бактериолошке, вирусолошке, паразитолошке и биохемијске анализе; Примена процеса здравствене неге код оболелих од респираторних, цревних заразних болести, инфекција ЦНС-а, вирусних хепатитиса и сиде.			
Литература			
1. Damani, N. (2015). <i>Priručnik o prevenciji i kontroli infekcija</i> (prijevod trećeg izdanja). Zagreb: Medicinska naklada.			
2. Čanak, G. (2009). <i>Infektivne bolesti sa negom zaraznih bolesnika</i> . Novi Sad: Medicinski fakultet Novi Sad.			
3. Božić, M., & sar. (2013). <i>Infektivne bolesti</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu.			
4. Ministarstvo zdravlja Republike Srbije. (2009). <i>Bezbedno upravljanje medicinskim otpadom. Nacionalni vodič dobre prakse</i> . Beograd: Ministarstvo zdravlja Republike Srbije.			
5. Melnyk, B., & Fineout-Overholt, E. (2019). <i>Evidence-Based Practice in Nursing & Healthcare: A Guide to Best Practice</i> . Philadelphia, Pennsylvania, SAD: Wolters Kluwer.			
Број часова активне наставе: 60		Теоријска настава: 30	Практична настава: 30
Методe извођења наставе			
Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		Завршни испит	
активност у току предавања	поена	писмени испит	поена
практична настава (вежбе)	10	усмени испит	50
колоквијум-и	10	практични испит	
семинар-и	10		

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Ментално здравље			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан трећи семестар			
Циљ предмета Упознати студенте са основним принципима менталне хигијене, поступцима и техникама у превенцији менталних поремећаја и одржавању менталног здравља. Оспособити их за правовремено препознавање одступања у развоју и потреба усклађивања васпитно - едукативног приступа. Уочавање фактора ризика који доприносе настанку и развоју поремећаја и предузимање мера за њихову корекцију. Оспособити их за имплементацију принципа менталне хигијене у пракси.			
Исход предмета Студенти познају основну терминологију из домена менталног здравља и менталне хигијене. Оспособљени су за препознавање фактора који доприносе одступању у развоју, ризика за поремећаје менталног здравља, поседују знање за примену основних ментално хигијенских мера у очувању и унапређењу менталног здравља.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Дефиниција, историјат, теорија и пракса менталне хигијене; Ментално здравље и ментална хигијена; Развој концепта менталног здравља, улога васпитача у домену менталног здравља; Епидемиолошки метод у изучавању менталног здравља; Модели менталног здравља и болести; Биолошки, психолошки и социјални узроци менталних поремећаја; Ментално хигијенски значај развоја личности; Психомоторни и психосоцијални развој детета и ментално здравље; Ментално хигијенски проблеми деце, маладаптивно понашање, улога васпитно-образовних институција, породице и социјалног окружења; Фактори ризика и заштитни фактори менталног здравља деце; Деца са сметњама у психосоцијалном и телесном развоју; Специфични развојни поремећаји, поремећаји понашања и емоција, интелектуална ометеност; Ментална хигијена родитељства; Видови ускраћивања родитељског старања, синдром лошег поступања, дефиниција, типови; Превенција и откривање злостављања и занемаривања; Значај јасли, вртића, забавишта и утицај групе вршњака на развој детета. <i>Практична настава (вежбе)</i> Ментална хигијена и ментално здравље - теоријски концепти и разматрања; Ментално здрава личност, дефиниција, фактори који утичу на психолошки развој; Појам менталног поремећаја; Улога васпитача у превенцији менталних поремећаја и унапређењу менталног здравља; Теорије личности, структура личности, одбрамбени механизми; Психолошки развој детета, фактори који утичу на развој; Родитељски васпитни стилови и значај породичних рутина за здравље и развој детета; Ускраћивање родитељског старања, занемаривање: физичко, едукативно, здравствено, емоционално, васпитно занемаривање, неадекватан надзор, напуштање; Утицај вршњачке групе на развој детета; Утицај савремене технологије на развој детета; Деца и трауматски догађаји - модели интервенција; Психолошки аспекти и приступ васпитача деци са развојним и другим поремећајима у психолошком и психомоторном развоју; Психолошки аспекти и приступ васпитача злостављаном детету; Психолошки аспекти и приступ детету без родитеља, детету из непотпуне породице; Исхрана, физичка и интелектуална активност и ментално здравље; Примарна, секундарна и терцијарна превенција, значај јасли, вртића, забавишта.			
Литература 1. Janjić, V. (2000). <i>Mentalna higijena</i> . Скуприја: Viša medicinska škola. 2. Vlajković, J. (1990). <i>Teorija i praksa mentalne higijene</i> . Beograd: Savez društava psihologa Srbije. 3. Vidanović, I., & Kola, D. (2008). <i>Mentalna higijena</i> . Beograd: Dom sa decu i omladinu- Linea (odabrana poglavlja). 4. Albery, I., & Munafò, M. (2008). <i>Key concepts in health psychology</i> . (selected chapters). London: Sage. 5. Friedman, H. S. (2011). <i>The Oxford Handbook of Health Psychology</i> . Oxford, UK: Oxford University Press.			
Број часова активне наставе: 45		Теоријска настава: 30	Практична настава: 15 Остали часови: 60
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит
активност у току предавања			писмени испит
практична настава (вежбе)		30	усмени испит
колоквијум-и			практични испит
семинар-и		20	

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Социјална медицина			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан трећи семестар			
Циљ предмета Упознавање студената са: социјално-медицинским приступом у објашњавању сложених феномена здравља и болести; методама процене здравственог стања становништва; организацијом стратегија у заједници које се користе у циљу унапређења и очувања здравља становништва; структуром, организацијом и функционисањем система здравствене заштите; мерама, нивоима и организацијом здравствене заштите.			
Исход предмета Оспособљавање студената да препознају здравствене проблеме у заједници, одреде приоритете и учествују у унапређењу здравља становништва применом различитих стратегија здравствене заштите; разумевање функционисања система здравствене заштите; овладавање вештинама процене здравственог стања, правилног вођење медицинске документације, планирања у здравству, као и методама здравственог васпитног рада.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Развој, дефиниција и предмет изучавања социјалне медицине; Изазови социјалне медицине у XXI веку; Савремени концепт здравља; Фактори који утичу на здравље; Неједнакости у здрављу; Савремена здравствена заштита; Природни ток болести; Нивои превенције; Процена здравственог стања становништва; Социјално-медицински аспекти водећих здравствених проблема; Здравствена заштита вулнерабилних категорија становништва; Међународна здравствена сарадња; Међународна класификација болести, повреда и узрока смрти; ЗИС; Медицинска документација и евиденција; Здравствени системи; Основни принципи организације здравствене службе; Здравствена делатност на примарном нивоу; Здравствена делатност на секундарном и терцијарном нивоу; Улога здравствених радника у остваривању здравствене заштите; Квалитет здравствене заштите и безбедност пацијента; Здравствене технологије; Здравствено законодавство; Промоција здравља; Здравствено васпитање. <i>Практична настава (вежбе)</i> Индикатори здравственог стања становништва; Природни ток болести; Нивои превенције; Медицинска документација и евиденција; Социјално-медицински аспекти водећих здравствених проблема; Међународна класификација болести, повреда и узрока смрти; Здравствено васпитне методе и средства; Комуникација у здравству; Организација здравствене заштите; Потребе, развој и дефиниције ЗИС-а; Основна медицинска документација и помоћна средства за вођење евиденције: област опште медицине; област стационарне здравствене заштите; Здравствена заштита појединих категорија становништва; Управљање квалитетом здравствене заштите; Израда програма здравствене заштите.			
Литература 1. Cucić, V. (2000). <i>Socijalna medicina</i> . Beograd: Savremena administracija. 2. Simić, S. (2012). <i>Socijalna medicina</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 3. Višnjić, A. (2022). <i>Socijalna medicina i javno zdravlje</i> . Niš: Medicinski fakultet Univerziteta u Nišu. 4. Đukić, A., Kocić, S., Zdravković, N., Đukić, S., Vukomanović Simić, I., Radovanović, S... & Vukićević, M. (2020). <i>Povezanost hroničnih nezaznih bolesti i reproduktivnog zdravlja u populaciji žena Centralne Srbije</i> . Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka Univerzitet u Kragujevcu. 5. Detels, R., Karim, QA., Baum, F., Li, L., & Leyland A. (2021). <i>Oxford Textbook of Global Public Health</i> (7th edn). Oxford: Oxford University Press.			
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15 Остали часови: 60	
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	70
практична настава (вежбе)	30	усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Безбедност здравствених радника и заштита у радној средини			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан трећи семестар			
Циљ предмета Усвајање знања и вештина за пружање квалитетне и безбедне здравствене заштите. Усвајање знања и вештина о узроцима настанка нежељених догађаја, превенцији грешака, анализирање грешака, тимском раду и сарадњи, унапређењу квалитета и безбедности. Студенти треба да стекну знања из области професионалних штетности и оштећења здравља и заштите здравствених радника.			
Исход предмета Усвајање потребних знања из области квалитета и безбедности у области здравствене заштите. Овладавање практичним знањима и усвајање неопходних вештина у унапређењу безбедности болесника у здравственим установама свих нивоа здравствене заштите. Студенти треба да стекну вештине које се односе на: услове радне средине, превенцију професионалних обољења и повреда на раду, превенцију неспособности за рад и примену превентивних мера заштите на раду.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Квалитет у здравственој заштити; Показатељи квалитета здравствене заштите; Унутрашња и спољна провера квалитета стручног рада; Дефинисање концепта безбедности; Показатељи безбедности; Нежељени догађаји и грешке; Пријављивање нежељених догађаја; Примена савремене технологије у превенцији нежељених догађаја; Законска регулатива у области квалитета и безбедности на раду; Комуникација и тимски рад као фактор безбедности; Карактеристике услова рада у здравству; Утицај услова рада на здравље; Синдром сагоревања; Професионалне штетности и ризици радног места (зрачење, професионална токсикологија, професионални трауматизам); Професионална обољења; Болничке инфекције; Управљање медицинским отпадом; Превенција од заразних болести на раду; Мере заштите на раду; Здравствено васпитање. <i>Практична настава (вежбе)</i> Квалитет у здравственој заштити – практични аспекти; Показатељи квалитета здравствене заштите – практични аспекти; Унутрашња и спољна провера квалитета стручног рада – практични аспекти; Дефинисање концепта безбедности – практични аспекти; Показатељи безбедности – практични аспекти; Нежељени догађаји и грешке – практични аспекти; Пријављивање нежељених догађаја – практични аспекти; Примена савремене технологије у превенцији нежељених догађаја – практични аспекти; Законска регулатива у области квалитета и безбедности на раду – практични аспекти; Комуникација и тимски рад као фактор безбедности – практични аспекти; Карактеристике услова рада у здравству – практични аспекти; Утицај услова рада на здравље – практични аспекти; Синдром сагоревања – практични аспекти; Професионалне штетности и ризици радног места (зрачење, професионална токсикологија, професионални трауматизам) – практични аспекти; Професионална обољења – практични аспекти; Болничке инфекције – практични аспекти; Управљање медицинским отпадом – практични аспекти; Превенција од заразних болести на раду – практични аспекти; Мере заштите на раду – практични аспекти.			
Литература 1. Mikov, M., Mikov, I. (2007). <i>Medicina rada</i> . Novi Sad: Ortomedics. 2. Arandelović, M., & Jovanović, J. (2009). <i>Medicina rada</i> . Niš: Medicinski fakultet Univerziteta u Nišu. 3. Cucić, V. (2000). <i>Socijalna medicina</i> . Beograd: Savremena administracija. 4. Simić, S. (2012). <i>Socijalna medicina</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 5. Višnjić, A. (2022). <i>Socijalna medicina i javno zdravlje</i> . Niš: Medicinski fakultet Univerziteta u Nišu. 6. Kohn, L.T., Corrigan, J.M., Donaldson, M.S. (2000). <i>To err is human: Building a safer health system</i> . Washington: Institute of Medicine publication.			
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15	Остали часови: 60
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	15	писмени испит	60
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и	25		

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Савремене радиолошке дијагностичке методе			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан трећи семестар			
Циљ предмета Савладавање основа радиолошких техника снимања. Упознавање са индикацијама и контраиндикацијама за радиолошке прегледе. Упознавање са имиџинг методама. Стицање знања о физичким принципима рада ултразвука, компјутеризоване томографије и магнетне резонанце.			
Исход предмета Познавање различитих радиолошких метода - познавање алгоритма радиолошких претрага у приказу различитих анатомских структура и патолошких промена - познавање конститутивних, старосних и полних разлика у приказу појединих анатомских структура. Оспособљеност за познавање ултразвучне, ЦТ и МР технике прегледа. Стечена теоретска и практична знања из ове области омогућавају студентима да разумеју, усвоје и примене основне принципе и технике извођења прегледа органа ултразвуком, компјутеризованом томографијом и магнетном резонанцом.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Упознавање са модалитетима и техникама у радиологији; Упознавање са дијагностичким апаратима који се користе у радиологији; Упознавање са дијагностичким процедурама, радиолошке промене у обољењима срца; Радиолошке промене у обољењима респираторног тракта; Радиолошке промене у обољењима медијастинума; Упознавање са Ро техникама прегледа дигестивног тракта; Ро анатомија дигестивног тракта; Технике УЗ, ЦТ и МР прегледа јетре, панкреаса и слезине; Контрастна средства; Припрема пацијената за преглед различитих система органа; Врсте ултразвучних сонди; Ултразвук меких ткива и врата; Ултразвук дојке; Ултразвук абдоминалних органа, ретроперитонеума, бубрега и гениталног тракта; ЦТ и МР преглед централног нервног система, остеоарткуларног апарата, плућа и срца; ЦТ и МР абдомена и ретроперитонеума; ЦТ и МР меких ткива; МР дојке; Виртуелна колоноскопија, цистоскопија, бронхоскопија; ЦТ коронарографија; МР срца. <i>Практична настава (вежбе)</i> Упознавање са дијагностичким апаратима у радиологији; Припрема пацијената за преглед различитих система органа; Радиолошке промене у обољењима срца; Радиолошке промене у обољењима респираторног тракта, интерпретација Ро графија; Упознавање са патологијом плућа и медијастинума на компјутеризованој томографији; Упознавање са интерпретацијом Ро прегледа дигестивног тракта, нормална Ро анатомија; Упознавање са применом контрастних средстава и начином извођења ендографских метода; Интерпретација Ро прегледа у патолошким стањима урогениталног тракта, патологије коштаног-зглобног система; Упознавање са извођењем терапијских невакуларних Ро процедура; Упознавање са извођењем васкуларних дијагностичких и терапијских процедура; Техника извођења ултразвучног прегледа; Техника извођења ЦТ прегледа; Техника извођења МР прегледа.			
Литература 1. Bošnjaković, P., & sar. (2009). <i>Praktikum kliničke radiologije za studente medicine</i> . Beograd: DATA STATUS. 2. Mašulović, D., Stević, R., Milošević, Z., & Sagić D. (2021). <i>Radiologija</i> . Beograd: Medicinski fakultet Beograd. 3. Semnic, R. (2005). <i>CT toraksa i abdomena</i> . Sremska Kamenica: Institut za onkologiju Sremska Kamenica. 4. Kovačević, N., Mijatović-Stefanović, D., Lukač, I., & Dobrosavljev M. (2004). <i>Osnovi dijagnostičkog ultrazvuka u gastroenterologiji i nefrologiji</i> . Beograd: Zavod za udžbenike. 5. Živković, M. (2000) <i>Klinička radiologija 1</i> . Beograd: Sportska knjiga.			
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15 Остали часови: 60	
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	40
практична настава (вежбе)	30	усмени испит	
колоквијум-и	30	практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Ургентна медицина са основама трансфузиологије			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан четврти семестар			
Циљ предмета Упознавање студента са фундаменталним и практичним знањима у клиничким областима из домена медицинске хитности, индикација за примену крвних деривата, врста крвних деривата и нежељених реакција на примену истих. Припрема студената за самостално управљање анализом узорака и обраде крви за имунохематолошко испитивање. Упознати студента начином одређивања и значаја крвних група. Помоћи студенту у схватању трансфузијског ланца од примаоца до даваоца, као и важност праћења сваког корака у том ланцу.			
Исход предмета Студенти ће се током наставе упознати са садржајима клиничке области која може бити предмет хитне медицинске интервенције. Студенти ће бити обучени за препознавање и оцену степена тежине и значаја медицинске хитности конкретног клиничког проблема. Посебна пажња ће бити посвећена оспособљавању студента да самостално спроведе поједине дијагностичке и терапијске процедуре током практичне наставе на одговарајућем клиничком одељењу.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основе ургентне медицине; Упознавање студената са основним манифестацијама хеморагијског синдрома; Упознавање студената са основама трансфузијске медицине; Упознавање са врстама крвних деривата; Приступ основним дијагностичким процедурама који се користе у дијагностици хеморагијских синдрома; Терапијски модалитети који се користе у лечењу хеморагијских синдрома; Упознавање са индикацијама током трансфузије крви и крвних деривата; Упознавање са контраиндикацијама током трансфузије крви и крвних деривата; Упознавање са нежељеним реакцијама током трансфузије крви и крвних деривата; Обрада болесника са хеморагијским синдромом; Упознавање студената са најважнијим симптомима и знацима хеморагијских синдрома; Тумачење резултата лабораторијског испитивања хеморагијских синдрома; Практична примена терапијских модалитета који се примењују у лечењу хеморагијских синдрома; Процена индикација за примену трансфузије крви и крвних деривата; Збрињавање манифестација нежељених реакција које настају при примени трансфузије крви и крвних деривата. <i>Практична настава (вежбе)</i> Обрада болесника са хеморагијским синдромом; Упознавање студената са најважнијим симптомима и знацима хеморагијских синдрома; Тумачење резултата лабораторијског испитивања хеморагијских синдрома; Практична примена терапијских модалитета који се примењују у лечењу хеморагијских синдрома; Процена индикација за примену трансфузије крви и крвних деривата; Збрињавање манифестација нежељених реакција које настају при примени трансфузије крви и крвних деривата.			
Литература 1. Manojlović, D. & sar. (2003). <i>Interna medicina 1</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 2. Kovač, M., Balint, B., & Bogdanović, G. (2020). <i>Bazična i klinička transfuziologija</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu, 3. Janković, S. (2021). <i>Priručnik iz farmakologije i toksikologije</i> . Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka Univerziteta u Kragujevcu. 4. Manojlović, D., & sar. (2003). <i>Interna medicina 2</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 5. Poskurica, M., & sar. (2006.) <i>Hitna stanja u medicini</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet Univerziteta u Kragujevcu.			
Број часова активне наставе: 60	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30 Остали часови: 120	
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Интензивна здравствена нега			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан четврти семестар			
Циљ предмета Усвајање теоријских знања из области интензивне медицине. Оспособљавање студента да препозна погоршање хроничне интернистичке болести и стекне вештине неопходне за збрињавање витално угрожених пацијената.			
Исход предмета Студент је оспособљен да препозна животно угрожавајуће стање и предузме одговарајуће поступке. Студент зна да организује тим за здравствену негу и планира мере збрињавања пацијента у јединицама интензивне здравствене неге.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Интензивна здравствена нега-појам и дефиниција; Јединица интензивне здравствене неге (стандард опреме, простора и особља); Критеријуми за пријем болесника у јединицу интензивне неге; Кардиопулмонално-церебрална реанимација (КПЦР); Основни и специјални мониторинг витално угроженог болесника; Специфичности здравствене неге пацијената са акутним циркулаторним поремећајима; Специфичности здравствене неге пацијената са акутним кардиолошким поремећајима; Специфичности здравствене неге пацијената са акутним поремећајима ендокрине функције; Специфичности здравствене неге пацијената са акутним поремећајима бубрежне функције; Специфичности здравствене неге пацијената са акутним поремећајима плућне функције; Специфичности здравствене неге пацијената са акутним гастроентеролошким поремећајима; Специфичности здравствене неге пацијената са акутним хематолошким поремећајима; Специфичности рада у хируршкој интензивној нези (општа хирургија, ортопедска хирургија, абдоминална хирургија, грудна, кардио и неурохирургија); Специфичности здравствене неге пацијената у акутним тровањима; Витално угрожено дете-пријем у јединицу интензивне неге; Комуникација у јединицама интензивне здравствене неге; Рехабилитациони поступци у јединицама интензивне здравствене неге. <i>Практична настава (вежбе)</i> Упознавање са јединицом интензивне неге-клинички рад са болесником; Фазе извођења кардиопулмонално-церебралне реанимације (КПЦР-а) (основно одржавање живота, проширене мере реанимације, постреанимациони третман); Мониторинг ефикасности извођења КПЦР-а; Протокол КПЦР-а; Пријем болесника у коронарну јединицу; Ургентно збрињавање пацијента са болом у грудима и поремећајем хемодинамике; Сестринске интервенције у току инвазивних дијагностичке и терапијских процедура у кардиологији (перкутана коронарна интервенција, пејсмејкер); Кардиоверзија и дефибрилација-сестринске интервенције; Фибринолитичка терапија-сестринске интервенције; Специфичности сестринског рада у пулмолошкој интензивној јединици; Ургентна бронхоскопија, гасне анализе-сестринске интервенције; Специфичности сестринског рада у метаболичкој јединици; Black- Moorova сонда - интервенције медицинске сестре; Ургентна перорална и перанална ендоскопија - сестринске интервенције; Специфичне мере интензивне здравствене неге код акутних тровања; Ургентан поступак код анафилактичке реакције; Примена крви и крвних деривата; Јединица интензивне неге на хирургији - (клинички рад са болесником: венепункције, централна венска катетеризација, катетеризација мокраћне бешике, лаважа, пункције, дренаже, сукције, торакоцентеза, лапаросцентеза...); Педијатријска интензивна нега; Документација у јединицама интензивне неге; Комуникација здравственог тима и тима за здравствену негу; Комуникација са пацијентом и са члановима породице; Партиципација медицинске сестре у рехабилитационим поступцима у јединицама интензивне неге.			
Литература 1. Manojlović, S. (2011). <i>Hitna stanja u urgentnoj medicini, za medicinske sestre</i> . Beograd: Zavod za udžbenike Beograd 2. Jović, M., & Jakovljević, V. (2023). <i>Intenzivna terapija</i> . Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka Kragujevac. 3. Bošković, S. (2014). <i>Zdravstvena nega u internoj medicini</i> . Beograd: VZŠSS u Beogradu. 4. Kalezić, N. (2013). <i>Inicijalni tretman urgentnih stanja u medicini</i> . Beograd: Medicinski fakultet Beograd. 5. Todorović, V., & Tanasić, Z. (2010). <i>Sestrinske procedure (četvrto izdanje)</i> . Beograd: DATA STATUS. 6. Banjac, N., & Kovačević, D. (2012). <i>Urgentna medicina-vodič za medicinske tehničare</i> . Banja Luka: Primaprom.			
Број часова активне наставе: 75	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30	Остали часови: 90
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Гинекологија и акушерство са негом			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Уписан четврти семестар			
Циљ предмета Савладавање наставног плана и програма и добијање знања и вештина неопходних за самостално пружање здравствене неге у области гинекологије и акушерства.			
Исход предмета Усвајање основних појмова из предмета гинекологија и акушерство и стицање вештина практичног рада који ће им послужити да успешно реше ситуације са којима се буду сусретали у свом раду.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Анатомија, ембриологија и нормалан положај гениталних органа; Поремећаји статике; Функционални круг менструалног циклуса; Менструални циклус; Медицинска генетика у гинекологији и акушерству; Овулација и њене неправилности; Поремећаји менструационог циклуса; Животна доба жене; Основна грађа јајника, овулација и оплођење; Рани развој заетка; Структура и функција постељице, плодних овојака и пупчаника; Раст и развој плода, плодова вода и физиологија трудноће; Дијагноза ране трудноће и методе праћења; Ектопична трудноћа; Порођај и новорођенче; Савремено вођење порођаја; Карлична презентација и вишеплодна трудноћа; Патолошки порођај; Превремени порођај и постерминска трудноћа; Повреде меких и коштаног делова порођајног пута; Пуерпериум; Крварење у првој и другој половини трудноће; ПИХ, прееклампсија и еклампсија; Болести уринарног тракта у трудноћи; Ендокрине болести у трудноћи; Дијабетес у трудноћи; Хируршка обољења у трудноћи; Кардиоваскуларна обољења у трудноћи; Хематолошка обољења у трудноћи; Инфективне болести и трудноћа; Гестацијски трофобластни тумори; Имунолошки аспекти у трудноћи; Примена лекова у трудноћи; Шок у акушерству; Полно преносиве болести; ХИВ; Запаљенска обољења спољних гениталија; Запаљења унутрашњих органа жене; Акутни абдомен; Бенигни тумори спољних гениталних органа, материце и јајовода; Карцином грлића материце; Бенигни и малигни тумори јајника; Акушерске операције. <i>Практична настава (вежбе)</i> Сестринске интервенције у области гинекологије и акушерства; Савремено вођење порођаја – практични аспекти; Пуерпериум – практични аспекти; Крварење у првој и другој половини трудноће – практични аспекти; ПИХ, прееклампсија и еклампсија – практични аспекти; Болести уринарног тракта у трудноћи – практични аспекти; Ендокрине болести у трудноћи – практични аспекти; Хируршка обољења у трудноћи – практични аспекти; Кардиоваскуларна обољења у трудноћи – практични аспекти; Хематолошка обољења у трудноћи – практични аспекти; Инфективне болести и трудноћа – практични аспекти; Гестацијски трофобластни тумори – практични аспекти; Имунолошки аспекти у трудноћи – практични аспекти; Примена лекова у трудноћи – практични аспекти; Шок у акушерству – практични аспекти; Полно преносиве болести – практични аспекти; Запаљенска обољења спољних гениталија – практични аспекти; Запаљења унутрашњих органа жене – практични аспекти; Акутни абдомен – практични аспекти; Бенигни и малигни тумори женских полних органа – практични аспекти; Акушерске операције – практични аспекти.			
Литература 1. Plečaš, D., Stanimirović, B., Stanković, A., Vasiljević, M., & Šulović, V. (2014). <i>Ginekologija i akušerstvo</i> (4. dopunjeno izdanje). Beograd: Univerzitet u Beogradu, Medicinski fakultet CIBID- Centar za izdavačku, bibliotečku i informativnu delatnost. 2. Mladenović, D., Bogdanović, Z., & Mihailović, A. (2011). <i>Ginekologija i akušerstvo sa negom</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva 3. Šimunić, V. (2001). <i>Ginekologija</i> , Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, Naklada Ljevak d.o.o. 4. Drobnjak, P., Berić, B., & Šulović, V. (1980). <i>Ginekologija</i> , Zagreb: Medicinska knjiga Beograd. 5. Rakić, S., & Petronijević, M. (2019). <i>Praktikum iz porodiljstva</i> . Beograd: Univerzitet u Beogradu Medicinski fakultet, libri medicorum.			
Број часова активне наставе: 75	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30 Остали часови: 120	
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Психијатрија са негом			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Уписан четврти семестар			
Циљ предмета Упознавање студената са основним знањима о психијатријским поремећајима (клиничка слика, терапија, рехабилитација, нега), учешћем здравственог радника у индивидуалној и тимској терапији особа са психичким поремећајима.			
Исход предмета Студент ће се оспособити да идентификује и разликује психолошке од психопатолошких карактеристика свести, пажње, опажања, памћења, мишљења, интелигенције, емоција, воље и нагона. Научиће ваљано успостављање контаката са пацијентима оболелих од психичких поремећаја. Студент ће се упознати са основама неге пацијената са психичким поремећајима, као и са принципима спровођења психијатријске неге у практичним условима.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Историјски развој психијатрије; Концепција менталног здравља и менталне болести; Психичке функције и теорије личности; Неуротски поремећаји; Соматоформни и са стресом повезани поремећаји; Поремећаји личности и остали непсихотични поремећаји; Психотерапија и социотерапија; Схизофренија; Афективни поремећаји; Психозе суманутости; Органски психосиндроми; Болести зависности- алкохолизам; Болести зависности - дејство опојних и психотропних супстанци; Дечја и адолесцентна психијатрија; Ургентна стања у психијатрији и судска психијатрија. <i>Практична настава (вежбе)</i> Успостављање контакта са особама са менталним поремећајима; Улога струковне сестре у психијатријском интервју; Приказ особе са менталним поремећајем; Приказ пацијента са поремећајем опажања, пажње и памћења; Приказ пацијента са поремећајем мишљења и интелигенције; Приказ пацијента са поремећајем емоција, нагона и воље; Значај и задаци струковне сестре током примене психотерапијских и социотерапијских процедура; Приказ пацијента са шизофреним поремећајем; Приказ болесника са поремећајем афекта; Приказ пацијента са поремећајем личности; Нега болесника са органским психосиндромом; Приказ алкохолизма и алкохолне психозе; Приказ особе зависне од психоактивних супстанци; Адолесцентна криза; Приказ судскопсихијатријског случаја.			
Литература 1. Đukić Dejanović, S., & sar. (1999). <i>Milovanovićev uvod u kliničku psihijatriju</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet, Univerziteta u Kragujevcu. 2. Đukić Dejanović, S., & sar. (2010). <i>Psihijatrija</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet Univerziteta u Kragujevcu, 2010. 3. Jovanović, M., & sar. (2005). <i>Anatomija adikcije</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet Univerziteta u Kragujevcu. 4. Lazović, A., Đukić Dejanović, S., & Ravanić, D. (2002). <i>Status psychicus</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet Univerziteta u Kragujevcu. 5. Semple, D., & Smyth R. (2019). <i>Oxford handbook of psychiatry</i> . Oxford: Oxford University Press.			
Број часова активне наставе: 75	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30	Остали часови: 120
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Педијатрија са негом			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Уписан четврти семестар			
Циљ предмета Упознавање и стицање знања о специфичностима популације узраста до рођења до 18 година (усвајање знања о расту, развоју и исхрани), развијање вештина и усвајање знања о клиничким манифестацијама, диференцијално-дијагностичким процедурама и терапији обољења у овом узрасту. Оспособљавање струковних медицинских сестара за правилан приступ овој специфичној популацији у ординацијама опште медицине, педијатријским ординацијама и у стационарним установама.			
Исход предмета Током похађања наставе студенти стичу сва неопходна знања из области патогенезе, клиничке слике, дијагностике и терапије болести и стања која се јављају у популацији од рођења до 18 година, уз истицање свих специфичности ове старосне групе. Студент ће бити оспособљен да препозна и дефинише превентивно медицинске мере и поступке, да планира правилну дијагностику, разчлани диференцијалну дијагнозу и терапију најчешћих болести и стања карактеристичних за ову популацију, развије правилан приступ и комуникацију са болесником узраста од рођења до 18 година и члановима његове породице, дефинише специфичности анамнезе, прегледа и специфичности ординирања терапије овој популацији и учествује у планирању и извођењу имунизације и ради у саветовалиштима за децу и омладину.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Раст и развој: процена раста и развоја и патологија раста и развоја; Генетика: Хромозоми и гени; Типови наслеђивања и наследне болести; Конгениталне аномалије; Генетско саветовалиште; Пренатална дијагностика; Неонатални скрининг наследних болести; Неонатологија; Патологија новорођеначког периода; Исхрана деце; Метаболизам воде и електролита; Рахитис; Педијатријска ендокринологија; Педијатријска гастроентерологија; Педијатријска пулмологија; Педијатријска кардиологија; Педијатријска имунологија и реуматологија; Педијатријска алергологија; Педијатријска хематологија и онкологија; Неуропедијатрија; Педијатријска нефрологија. <i>Практична настава (вежбе)</i> Специфичности анамнезе и физикалног прегледа у педијатрији; Нега деце са ендокринолошким и метаболичким болестима; Нега деце са болестима срца и крвних судова; Нега деце са болестима органа за дисање; Исхрана природна вештачка, радионица исхране, принципи исхране здравог и болесног детета; Нега деце са болестима урогениталног система; Нега деце са хематолошким и онколошким болестима; Нега деце са болестима имунолошког система; Болести у неонатологији процена ГС, Апгар скор, хипербилирубинемije, ИКХ, хеморагијска болест новорођенчета, прематуритет, исхрана превремено рођеног и рочног новорођенчета; РДС; Нега деце са неуролошким и психијатријским болестима; Здравствене потребе и здравствена заштита деце и омладине у амбулантним и у стационарним условима; Ургентна стања, реанимација, тровања у дечјем узрасту и превенција.			
Литература 1. Perišić, V., & Janković, B. (2010). <i>Pedijatrija</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 2. Barjaktarević, Ž., & Cerović, B. (2010). <i>Pedijatrija- udžbenik za studente Visoke zdravstvene škole strukovnih studija</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 3. Grgurić, J., & Jovančević, M. (2017). <i>Preventivna i socijalna pedijatrija</i> . Zagreb: medicinska naklada 4. Mardešić, D. (2000). <i>Pedijatrija</i> . Zagreb: Školska knjiga.			
Број часова активне наставе: 75	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30	Остали часови: 120
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	15	писмени испит	
практична настава (вежбе)	15	усмени испит	45
колоквијум-и	15	практични испит	10
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Здравствена нега детета у јединици интензивне неге			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 3			
Услов: Уписан четврти семестар			
Циљ предмета Стицање знања о најчешћим животно угрожавајућим стањима у педијатријској популацији и основних принципа пружања здравствене неге детета у јединици интензивне неге.			
Исход предмета Студент ће бити оспособљен да препозна по живот угрожавајућа стања у педијатријској популацији, да их оцени и рангира по реду хитности, да правилно планира дијагностичке активности, и анализирајући добијене информације благовремено испланира и организује адекватну терапију и пружање здравствене неге.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Узроци животне угрожености у педијатријском узрасту; Етика у педијатријској интензивној нези; Педијатријски транспорт витално угроженог детета; Педијатријски васкуларни приступ; Ургентна стања респираторног система; Ургентна стања кардиоваскуларног система; Ургентна стања централног нервног система и болести мишића; Ургентна стања нефролошка стања; Ургентна стања у ендокринологији и метаболичке болести; Ургентна стања у хематологији; Ургентна стања у гастроентерологији; Интензивна нега и терапија код новорођенчета; Болести прематуруса; Респираторни поремећаји новорођенчета; Интракранијално крварење и конвулзије у новорођеначком периоду; Порођајне трауме новорођенчета; Инфекције у педијатријској популацији; Задеси и траума; Примена лекова код критично оболелог педијатријског пацијента, аналгезија и анестезија (неуромишићни блокатори; седација и аналгезија); Фебрилни статус код деце, узроци, дијагностика и терапија; Педијатријска и неонатална кардиопулмонална реанимација; Ангиоедем; Анафилактички шок. <i>Практична настава (вежбе)</i> Дефинисање анамнезе у ургентним стањима у педијатрији; Процена стања свести; Организовање ендотрахеалне и оротрахеалне интубација; Дефинисање и планирање основне и напредне кардиопулмоналне реанимације; Брзо препознавање основних поремећаја срчаног ритма; Планирање третмана конвулзивног напада и коме код деце; Планирање и организовање третмана тешких облика дехидрације, корекција електролитних и ацидобазних поремећаја; Организовање и планирање третмана акутних ендокринолошких и хематолошких обољења; Организовање збрињавања респираторне инсуфицијенције код деце; Поступање са пацијентом код кога је наступио смртни исход, обдукција (клиничка, судско-медицинска); Организација вођења медицинске документације.			
Литература 1. Knežević, J. (ured.) (2002). <i>Urgentna stanja u pedijatriji</i> . Kragujevac: Univerzitet u Kragujevcu, Medicinski fakultet. 2. Perišić, N.V., Janković, B., & sar. (2019). <i>Pedijatrija, udžbenik za studente medicine</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 3. Doronjski, A., & Stojanović, V. Urgentna stanja i intenzivna terapija i nega. U: Bogdanović, R. & Radlović, N., (urednici) (2016). <i>Pedijatrija</i> . Beograd: Akademska misao. 4. Barjaktarević, Ž., & Cerović, B. (2010). <i>Pedijatrija- udžbenik za studente Visoke zdravstvene škole strukovnih studija</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 5. Mardešić, D. (2000). <i>Pedijatrija</i> . Zagreb: Školska knjiga.			
Број часова активне наставе: 45		Теоријска настава: 30	Практична настава: 15
Методe извођења наставe Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	15	писмени испит	
практична настава (вежбе)	15	усмени испит	45
колоквијум-и	15	практични испит	10
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Хигијена			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 3			
Услов: Уписан четврти семестар			
Циљ предмета Упознавање студената са основним принципима очувања и унапређења здравља људи кроз проучавања: утицаја животне средине на здравље људи, унапређења и заштите животне средине-екологије, факторима ризика из животне средине-екотоксикологије по здравље људи-комуналне хигијене, основним постулатима хигијене исхране, здравствене безбедности хране и правилне исхране, дијететским производима, дијетопротекције и дијетотерапије, личне хигијене, хигијене у ванредним ситуацијама, санитарне хигијене и превенције болничких инфекција и хигијене рада и радне средине.			
Исход предмета Студент ће стећи основна знања о: особинама и својствима микробиолошких, биолошких, физичких, хемијских и радиоактивних фактора ризика из свих сектора животне средине, екотоксикологији, поступцима неопходним за унапређење и заштиту здравља људи и превенцију обољевања, здравственој безбедности хране, правилној исхрани, дијетопротекције и дијетотерапији, ванредним ситуацијама, правилној физичкој активности и њеном утицају на здравље и болест, санитарној хигијени, асепси и антисепси и утицају рада и радне средине на здравље људи. Студент ће стећи основне вештине да на правилан начин тумачи резултате мерења фактора ризика из животне средине и њихов утицај на здравље људи, спроводи препоручени хигијенско-дијететски режим оболелих и тумачи резултате анализа хране и санитарно-хигијенског стања.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Увод у екологију; Комунална хигијена; Екотоксикологија; Лична хигијена; Превенција болничких инфекција; Санитарна хигијена; Хигијена у ванредним ситуацијама; Хигијена рада и радне средине; Хигијена исхране код деце; Хигијена исхране код спортиста; Хигијена исхране код посебних популација; Здравствена безбедност хране; Дијетопротекција; Дијетотерапија; Законска регулација. <i>Практична настава (вежбе)</i> Увод у екологију – практични аспекти; Комунална хигијена – практични аспекти; Екотоксикологија – практични аспекти; Лична хигијена – практични аспекти; Превенција болничких инфекција – практични аспекти; Санитарна хигијена – практични аспекти; Хигијена у ванредним ситуацијама – практични аспекти; Хигијена рада и радне средине – практични аспекти; Хигијена исхране код деце – практични аспекти; Хигијена исхране код спортиста – практични аспекти; Хигијена исхране код посебних популација – практични аспекти; Здравствена безбедност хране – практични аспекти; Дијетопротекција – практични аспекти; Дијетотерапија – практични аспекти; Законска регулација – практични аспекти.			
Литература 1. Stojanović, D. (2012). <i>Higijena sa medicinskom ekologijom, udžbenik za studente medicine</i> . Niš: Galaksija: Univerzitet u Nišu, Medicinski fakultet. 2. Stojanović, D. (2012). <i>Higijena sa medicinskom ekologijom, praktikum za studente medicine</i> . Niš: Galaksija: Univerzitet u Nišu, Medicinski fakultet. 3. Jorga, J. (2021). <i>Higijena sa medicinskom ekologijom</i> . Beograd: Data Medika, Medicinski fakultet Beograd. 4. Novaković, B., & Jusupović, F. (2014). <i>Ishrana i zdravlje</i> . Novi Sad: Medicinski fakultet Univerziteta u Novom Sadu. 5. Đonović, N., Sekulić, M., & Stajić, D. (2021). <i>Narodno zdravlje</i> , Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka Univerziteta u Kragujevcu.			
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15	
Методике извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	50
практична настава (вежбе)	20	усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и	30		

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Кожне и венеричне болести са негом			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 3			
Услов: Уписан четврти семестар			
Циљ предмета Упознавање студента са теоријским и практичним аспектима – знањима из области кожних и венеричних болести као и са принципима здравствене заштите – неге оболелих.			
Исход предмета Студенти ће се током наставе упознати са основама кожних и венеричних болести и стећи основна знања која ће им омогућити да многе кожне и полне болести могу лакше разумети. Посебно ће бити оспособљени за разумевање етиологије, патогенезе, клиничке слике, дијагностике и адекватне терапије ових патолошких поремећаја, као и са основним принципима здравствене неге и заштите оболелих.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Увод у дерматовенерологију, дерматовенеролошка пропедевтика и реактивни еритеми; Еритемосквамозне дерматозе и група екцема; Папулозне и везикулозне дерматозе; Булозне дерматозе и кератозе; Нодозне дерматозе и дисхромиије; Бактеријске инфекције коже и обољења себацеалних жлезда; Онихозе и хидрозе; Туберкулоза коже и невуси; Атрофије, хипертрофије и дистрофије коже; Склеродермије и дерматомиоситис; Неинфективни грануломи и обољења периферних артерија и вена; Дерматозе изазване животињским паразитима; Хематодермије и тумори коже; Венерологија (1); Венерологија (2). <i>Практична настава (вежбе)</i> Увод у дерматовенерологију, дерматовенеролошка пропедевтика и реактивни еритеми – практични аспекти; Еритемосквамозне дерматозе и група екцема – практични аспекти; Папулозне и везикулозне дерматозе – практични аспекти; Булозне дерматозе и кератозе – практични аспекти; Нодозне дерматозе и дисхромиије – практични аспекти; Бактеријске инфекције коже и обољења себацеалних жлезда – практични аспекти; Онихозе и хидрозе – практични аспекти; Туберкулоза коже и невуси – практични аспекти; Атрофије, хипертрофије и дистрофије коже – практични аспекти; Склеродермије и дерматомиоситис – практични аспекти; Неинфективни грануломи и обољења периферних артерија и вена – практични аспекти; Дерматозе изазване животињским паразитима – практични аспекти; Хематодермије и тумори коже – практични аспекти; Венерологија (1) – практични аспекти; Венерологија (2) – практични аспекти.			
Литература 1. Krstić N., & Relić, M. (2010). <i>Dermatovenerologija - udžbenik za studente opšte medicine</i> . Kragujevac: Grafostil. 2. Lalević Vasić B., & i sar. (2019). <i>Dermatovenerologija sa propedeutikom</i> . Beograd: Savremena administracija. 3. Miličić, V., & Ravić Nikolić, A. (2021). <i>Praktikum iz dermatovenerologije</i> . Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka, Univerziteta u Kragujevcu. 4. Kang, S., Amagai, M., Bruckner, A.L., Enk, A.H., Margolis, D.J., McMichael, A.J., Orringer, J.S. (2019). <i>Fitzpatrick's Dermatology</i> . (9th Edition). New York: McGraw-Hill. 5. Wolverton, S., Wu, J. (2021). <i>Comprehensive Dermatologic Drug Therapy</i> . (4th edition). Philadelphia: Elsevier.			
Број часова активне наставе: 45		Теоријска настава: 30	Практична настава: 15
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит
активност у току предавања		30	писмени испит
практична настава (вежбе)			усмени испит
колоквијум-и			практични испит
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Здравствена економија			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 3			
Услов: Уписан четврти семестар			
Циљ предмета Упознавање студената са основама здравствене економије и методолошким приступом у процени исплативости и ефикасности здравствених процедура. Циљ предмета се огледа и у томе да укаже учесницима у систему здравствене заштите значај трошкова појединих процедура и могућности да се са мањим, истим или изузетно вишим средствима постигну исти или много већи резултати здравствених субјеката. Тежња је да се укаже на значај правилне организације, менаџмента и осталих у систему здравствене заштите у циљу постизања што економичније здравствене заштите.			
Исход предмета Студенти ће се током наставе упознати са основним појмовима економије у здравственој нези и биће оспособљени за израчунавање и вредновање основних економских индикатора, процену појединих мера економије у здравству на смањење здравствене потрошње и процена појединих мера економије у здравству на побољшање здравственог стања становништва.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Увод у здравствену економију; Економика као здравствена дисциплина; Здравље и здравствена заштита као фактор социјалног и економског развоја; Системи здравствене заштите; Здравствени систем Републике Србије; Планирање и програмирање здравствене заштите; Економске евалуације; Здравствена потрошња; Пораст потрошње лекова; Анализа потрошње лекова - тренд пораста потрошње, узроци и мере за смањење потрошње лекова; Индикатори за праћење остваривања појединих видова здравствене заштите и процену здравственог стања становништва и њихов економски аспект; Економско оптерећења здравствених система болестима од већег социјалномедицинског значаја; Економске неједнакости и здравље; Национални здравствени рачун; Здравствено осигурање; Финансирање система здравствене заштите; Плаћања давалаца здравствених услуга. <i>Практична настава (вежбе)</i> Увод у здравствену економију – практични аспекти; Економика као здравствена дисциплина – практични аспекти; Здравље и здравствена заштита као фактор социјалног и економског развоја – практични аспекти; Системи здравствене заштите – практични аспекти; Здравствени систем Републике Србије – практични аспекти; Планирање и програмирање здравствене заштите – практични аспекти; Економске евалуације – практични аспекти; Здравствена потрошња – практични аспекти; Пораст потрошње лекова – практични аспекти; Анализа потрошње лекова - тренд пораста потрошње, узроци и мере за смањење потрошње лекова – практични аспекти; Индикатори за праћење остваривања појединих видова здравствене заштите и процену здравственог стања становништва и њихов економски аспект – практични аспекти; Економско оптерећења здравствених система болестима од већег социјалномедицинског значаја – практични аспекти; Економске неједнакости и здравље – практични аспекти; Национални здравствени рачун – практични аспекти; Здравствено осигурање – практични аспекти; Финансирање система здравствене заштите – практични аспекти; Плаћања давалаца здравствених услуга – практични аспекти.			
Литература 1. Šolak, Z. (2003). <i>Ekonomika zdravstvene zaštite</i> . Beograd: Zavod za udžbenike. 2. Janić, L. (2019). <i>Ekonomika u zdravstvu</i> . Beograd: Visoka zdravstvena škola strukovnih studija u Beogradu. 3. Jakovljević, M. (2014). <i>Zdravstvena ekonomija sa farmakoekonomijom za studente medicinskih nauka</i> . Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka Univerziteta u Kragujevcu. 4. Milosavljević, N., & Novakov, S. (1993) <i>Ekonomika zdravstva</i> . Novi Sad: Medicinski fakultet Novi Sad. 5. Cucić, V. (2000). <i>Socijalna medicina</i> . Beograd: Savremena administracija. 6. Simić, S. (2012). <i>Socijalna medicina</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 7. Višnjjić, A. (2022). <i>Socijalna medicina i javno zdravlje</i> . Niš: Medicinski fakultet Univerziteta u Nišu.			
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15	
Методe извођења наставe Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	45
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и	25		

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Стручна пракса 2			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан четврти семестар			
Циљ предмета Струковна медицинска сестра ће у оквиру стручне праксе примењивати појединачну медикаментозну и ампулирану терапију хируршким, инфектолошким, гинеколошким, педијатријским и психијатријским пацијентима. Струковна медицинска сестра ће радити на пословима припреме болесника за дијагностичке процедуре. Посебан акценат је дат на вођење медицинске документације у оквиру процеса континуиране медицинске неге болесника. У оквиру клиничке праксе медицинска сестра треба да овлада медицинском информационом технологијом			
Исход предмета Струковна медицинска сестра након обављене стручне праксе је оспособљена за примену појединачне медикаментозне и ампулиране терапије. Самостална је у процесу континуиране здравствене неге и асистенцији код дијагностичких процедура.			
Садржај предмета <i>Практична настава (вежбе)</i> Здравствена нега и примена медикаментозне и ампулиране терапије; Здравствена нега и припрема болесника за дијагностичке процедуре; Здравствена нега и примена терапије хируршким пацијентима; Здравствена нега и примена терапије инфектолошким пацијентима; Здравствена нега и примена терапије гинеколошким пацијентима; Здравствена нега и примена терапије педијатријским пацијентима; Здравствена нега и примена терапије психијатријским пацијентима; Стручна пракса-обука за дијагностичке софистициране технике; Стручна пракса-припрема болесника за оперативне захвате; Стручна пракса-специфичности у хирургији; Стручна пракса-специфичности у гинекологији; Стручна пракса-специфичности у педијатрији; Стручна пракса-специфичности у инфектологији; Стручна пракса-специфичности у психијатрији; Стручна пракса- вођење медицинске документације; Стручна пракса-обука рада на здравственом информационом систему; Стручна пракса-специфичности рада у медицинској рехабилитацији.			
Литература 1. Antić, R. (2005) <i>Interna propedeutika</i> . Medicinski fakultet Beograd. 2. Manojlović, D. (2003). <i>Interna medicina 1</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 3. Manojlović, D. (2003). <i>Interna medicina 2</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 4. Tijanić, M. (2002). <i>Zdravstvena nega i savremeno sestinstvo</i> . Beograd: ITP Naučna. 5. Rudić, R., Kocev, N., & Muncan B. (2002). <i>Proces zdravstvene nege –praktikum</i> . Beograd: Knjiga komerc. 6. Baljzović, D. (2012). <i>Nega bolesnika</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 7. Baronski, S. (2010). <i>Sestrinske procedure</i> . Beograd: Data status.			
Број часова активне наставе:	Теоријска настава:	Практична настава: Остали часови: 300	
Методe извођења наставе Практична настава и практичан рад.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Онкологија са негом			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Уписан пети семестар			
Циљ предмета <p>Стицање основних теоријских и практичних знања у области онкологије и здравствене неге онколошких болесника. Усвајање холистичког приступа у раду са оболелима од малигнух болести и члановима њихових породица.</p>			
Исход предмета <p>Студенти ће бити оспособљени за примену стечених знања и вештина у области онкологије и здравствене неге онколошких болесника. Поседоваће основна знања о настанку, току и превенцији малигнух болести, као и о дијагностичким процедурама и модалитетима лечења у онкологији. Овладаће вештинама неопходним за учешће у дијагностичким и терапијским процедурама и спровођење комплексне здравствене неге онколошких болесника у оквиру мултидисциплинарног тима, као и реализацију здравствено-васпитних интервенција. Биће обучени за примену процеса здравствене неге у онкологији.</p>			
Садржај предмета <p><i>Теоријска настава</i> Основни појмови у онкологији; Настанак и ток малигне болести; Фактори ризика и превенција малигнух болести; Сестринске интервенције у превенцији и скринингу; Дијагностика малигнух болести; Сестринске интервенције у планирању и спровођењу дијагностичких процедура у онкологији; Модалитети лечења у онкологији; Тимски рад; Хемиотерапија и сестринске интервенције у оквиру хемиотерапије; Безбедно руковање цитотоксичним лековима; Хируршко лечење и сестринске интервенције у оквиру хируршког лечења; Радиотерапија и сестринске интервенције у оквиру радиотерапије; Терапија бола у малигним болестима; Хитна стања у онкологији и сестринске интервенције у хитним стањима код онколошких болесника; Палијативно збрињавање и сестринске интервенције у процесу палијативног збрињавања; Специфичности сестринских интервенција у збрињавању хематолошких малигнитета; Специфичности сестринских интервенција у збрињавању пулмолошких малигнитета; Специфичности сестринских интервенција у збрињавању малигнитета гастроинтестиналног и хепатобилијарног система; Специфичности сестринских интервенција у збрињавању малигнитета централног и периферног нервног систем, локомоторног система и малигнитета других локализација.</p> <p><i>Практична настава (вежбе)</i> Упознавање са организацијом рада на онколошким одељењима и сестринском документацијом; Сестринска анамнеза и утврђивање потреба за негом онколошких болесника; Дефинисање дијагноза неге, циљева/исхода неге, планирање, реализација и евалуација сестринских интервенција (процена и контрола бола, ограничене покретљивости, промене у крвној лози, мучнине и повраћања, крвављења, интегритета коже и слузокоже – орални мукозитис, озрачених локализација, нега интраваскуларних приступа, спречавање компликација); Сестринске интервенције у припреми болесника, извођењу и збрињавању након дијагностичких и терапијских процедура у онкологији; Упознавање са применом стандарда за безбедно руковање цитотоксичним агенсима, припремом и применом хемиотерапије – лична заштитна опрема, затворени системи за примену цитостатика, ламинарне коморе, правилна употреба и одлагање употребљеног материјала; Учесће струковне медицинске сестре у палијативном збрињавању онколошких болесника.</p>			
Литература 1. Bošković, S. (2012). <i>Zdravstvena nega u onkologiji</i> . Beograd: Visoka zdravstvena škola strukovnih studija u Beogradu. 2. Downing, J., Milićević, N., Haraldsdottir E., & Ely, J. (2012). <i>Palijativna medicina, priručnik za studente medicine</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 3. Jevđić, J., Đorđević, N., Cupara, S., Jovanović, Z., Drakulić Miletić, S., Zornić N., Stefanović, S., & Milošević, B. (2020). <i>Terapija bola</i> . Kragujevac: Univerzitet u Kragujevcu Fakultet medicinskih nauka. 4. Jovanović, D. (2008). <i>Osnovi onkologije i palijativna nega onkoloških bolesnika</i> . Novi Sad: Medicinski fakultet Univerziteta u Novom Sadu.			
Број часова активне наставе: 90	Теоријска настава: 45	Практична настава: 45	Остали часови: 120
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава (вежбе)	10	усмени испит	50
колоквијум-и	30	практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Неурологија са негом			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан пети семестар			
Циљ предмета СТИЦАЊЕ ЗНАЊА О НЕУРОЛОШКИМ БОЛЕСТИМА, ДИЈАГНОСТИЦИ И ПРИНЦИПИМА ЛЕЧЕЊА.			
Исход предмета Студенти ће поседовати основна знања о настанку неуролошких болести, превенцији, дијагностичким процедурама и модалитетима лечења, затим специфична теоријска и практична знања из здравствене неге неуролошких болесника, моћи ће самостално да спроводе специфичне интервенције из делокруга рада и овлашћења струковне медицинске сестре, да припремају и учествују у спровођењу дијагностичких и терапијских процедура код неуролошких болесника, да спроводе дијагностичке и терапијске алгоритме, препознају нежељена дејства терапијских модалитета и начин збрињавања, да познају основне принципе симптоматске терапије и палијативне неге, да буду оспособљени за адекватну комуникацију са оболелима и члановима њихових породица.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Увод у неурологију, општи појмови; Неурологија развојног доба; Клинички синдроми изазвани оштећењем појединих режњева мозга; Дијагностичке методе у неурологији; Поремећај кранијалних нерава; Моторни систем и сензибилитет; Бол и главобоље; Кичмена мождина; Васкуларна обољења мозга; Запаљенска обољења мозга; Деменције; Демиелинизационе болести; Болести мишиће и болести нерурумишићне трансмисије; Поремећаји малог мозга; Поремећаји покрета. <i>Практична настава (вежбе)</i> Специфичности узимања неуролошке анамнезе; Основи неуролошког прегледа (преглед кранијалних нерава, моторног система, сензибилитета); Препознавање неуролошких симптома; Преглед болесника са можданим ударом; Преглед болесника са запаљенским обољењем мозга, упознавање са извођењем лумбалне пункције; Неуролошки преглед болесника са епилепсијом; Преглед дементног болесника; Преглед болесника са мултиплом склерозом; Преглед болесника са болестима мишића; Преглед болесника са мијастенијом гравис; Преглед болесника са оштећењем малог мозга; Преглед болесника са Паркинсоновом болешћу.			
Литература 1. Kostić, V. (2023). <i>Neurologija za studente medicine</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 2. Rapper, A. H., & Samuels, M.A. (2009). <i>Adams & Vectors Principles of Neurology</i> . (9th edition). New York: Mc Graw-Hill. 3. Jankovic, J., Mazziotta, J., & Pomeroy, S. (2021) <i>Bradley and Daroff's Neurology in Clinical Practise</i> . (8th edition). London: Elsevier. 4. Seaback, W. (2013). <i>Nursing Process: Concepts and Applications</i> . (3rd edition). Delmar: Cengage Learning. 5. Taylor, CR., Lillis, C., LeMone, P., & Lynn P. (2011). <i>Fundamentals of Nursing: The Art and Science of Nursing Care</i> . (7th edition). Philadelphia: Lippincott Williams and Wilkins, Wolters Kluwer Health.			
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15	Остали часови: 120
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	70
практична настава (вежбе)	30	усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Медицинска нутритивна терапија			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Уписан пети семестар			
Циљ предмета Стицање знања о значају који има нутритивна подршка пацијентима, значају дијагностике малнутриције и дневним потребама за макро и микронутријентима код популације здравих особа као и код пацијената у акутним и хроничним болестима. Стицање знања и вештина у скринингу и нутритивној процени пацијената.			
Исход предмета Студент ће бити оспособљен да самостално изводи нутритивни скрининг, препозна малнутрицију, самостално припрема растворе за ентералну и парентералну исхрану, препознаје компликације ентералне и парентералне исхране, асистира приликом налажења венског пута за парентералну исхрану и самостално пласира назогастричну сонду.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Значај медицинске нутритивне терапије-увод у клиничку нутрицију; Физиологија дигестије и апсорпције нутријената; Метаболизам угљених хидрата, протеина и липида; Нутритивне потребе за енергијом и макронутријентима код одраслих пацијената; Потребности за водом и електролитима; Исхрана здравих особа; Безбедност хране; Методе нутритивног скрининга и значај дијагностике малнутриције; Телесни састав; Орална и ентерална нутриција; Парентерална нутриција; Супстрати за оралну и ентералну исхрану; Супстрати за парентералну исхрану; Компликације ентералне и парентералне исхране; Исхрана пацијената са синдромом кратког црева и у другим патолошким стањима. <i>Практична настава (вежбе)</i> Одређивање нутритивних потреба код здравих особа и пацијената у различитим патолошким стањима; Одређивање потреба за водом и електролитима код здравих особа и пацијената; Практична примена упитника за нутритивни скрининг; Антропометријске методе за дијагностику малнутриције; Дијагностиковање малнутриције код гојазних особа; Дијагностиковање малнутриције код спортиста-одређивањем телесног састава; Овладавање употребом различитих супстрата за ентералну исхрану; Овладавањем употребом различитих супстрата за парентералну исхрану; Пласирање назогастричне сонде; Мерење гастричног резидуалног волумена; Рано препознавање компликација ентералне исхране; Упознавањем са централним венским катетерима за парентералну исхрану; Асистирање приликом пласирања централног венског катетера за парентералну исхрану; Праћење пацијената који су на тоталној парентералној исхрани и правовремено уочавање компликација; Препознавање „refeeding“ синдрома.			
Литература 1. Jorga, J. (2021). <i>Higijena sa medicinskom ekologijom</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 2. Kalezić, N., Ugrinović, Đ. (2010). <i>Anestezija i intenzivno lečenje hirurških bolesnika</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet u Kragujevcu. 3. Pražić, S. (2009). <i>Sestrinske intervencije</i> . Niš: Klinički centar Niš. 4. Drašković, B. (2019). <i>Anestezija sa perioperativnom medicinom</i> . (2.izd). Novi Sad: Medicinski fakultet Novi Sad 5. Sobotka, L. (2011). <i>Basics in Clinical Nutrition</i> . (4 th edition). Prague: Publishing House Galen. 6. Peško, P., Stevanović, P., Jović, M., & Bumbaširević, V. (2007). <i>Osnovi kliničke nutricije</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. DAS-Anesteziološke sveske.			
Број часова активне наставе: 75		Теоријска настава: 30	Практична настава: 45
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит
активност у току предавања			писмени испит
практична настава (вежбе)		30	усмени испит
колоквијум-и		20	практични испит
семинар-и			
			50

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Организација и управљање у здравственој нези			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Уписан пети семестар			
Циљ предмета Стицање теоријских и практичних знања у области организације и управљања у здравственој нези. Усвајање савременог приступа у одговорном и ефикасном руковођењу у сестринству, као и савремених модела организације здравствене неге.			
Исход предмета Студенти ће бити оспособљени за примену стечених знања у области организовања и управљања у сестринској пракси, овладаће вештинама неопходним за успешно организовање здравствене неге и руковођење тимовима у сестринској пракси, уз примену усвојених вештина комуникације и поштовање етичких и професионалних принципа.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Општи аспекти управљања и руковођења у сестринству; Руковођење/лидерство; Теорије организације и управљања у сестринској пракси; Мотивација, теорије мотивације; Конфликт и управљање конфликтом; Комуникација у организацији сестринске службе; Управљање људским ресурсима, кадровска политика и менторство у сестринству; Организација сестринске службе; Модели организације здравствене неге; Управљање системима техничке подршке у сестринској пракси; Управљање временом у сестринској пракси; Управљање променама у сестринској пракси; Доношење одлука у сестринској пракси; Управљање квалитетом у здравственој нези; Администрација у здравственој нези; Етички аспекти управљања у сестринству. <i>Практична настава (вежбе)</i> Упознавање са принципима управљања у сестринству; Функције управљања у сестринској служби; Задаци лидера у организацији сестринске службе; Стратегије за мотивисање сестара; Модели решавања конфликта; Упознавање са вештинама успешне комуникације у сестринској служби; Планирање кадрова, поступак селекције кандидата, пријем и обука новопримљених сестара; Упознавање са организацијом службе здравствене неге и моделима организације здравствене неге; Упознавање са организацијом и координацијом системима техничке подршке; Делегирање послова у сестринству и задаци руководећих сестара на свим нивоима управљања; Планирање и одлучивање у сестринству; Стручни надзор и праћење показатеља квалитета здравствене неге; Документација у здравственој нези.			
Литература 1. Kalauz, S. (2015). <i>Organizacija i upravljanje u području zdravstvene nege</i> . Zagreb: Medicinska naklada. 2. Milović, Lj. (2003). <i>Organizacija zdravstvene nege sa menadžmentom</i> . Beograd: Naučna KMD. 3. Yoost B.L, & Crawford L.R. (2020). <i>Fundamentals of Nursing: Active Learning for Collaborative Practice</i> (2nd Ed.). Elsevier. 4. Coyle-Shapiro J., Hoque K., Kessler I., Pepper A., Richardson R., & Walker, L. (2013). <i>Human resource management</i> . London: University of London. 5. Jones, R.P. (2007). <i>Nursing leadership and management: theories, processes and practice</i> . Philadelphia: F.A. Davis Company.			
Број часова активне наставе: 60		Теоријска настава: 30	Практична настава: 30
Методe извођења наставe Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава (вежбе)	10	усмени испит	50
колоквијум-и	30	практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Здравствена нега код трансплантираног болесника			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан пети семестар			
Циљ предмета Упознавање студената са савременим методама здравствене неге трансплантираних болесника у различитим клиничким дисциплинама. Кроз практични самостални рад студенти ће овладати методама здравствене неге и спровођења система квалитета са пратећом базом медицинске документације.			
Исход предмета Овладавање техникама и методама у свим фазама здравствене заштите трансплантираних пацијената и вођењем неопходне медицинске документације – протокола у болничким и амбулантним здравственим установама.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појам здравствене неге, дисциплине здравствене неге и повезаност са биомедицинским и другим наукама; Теоријске основе процеса неге и импликације на сестринство; Превентивни значај здравствене неге; Упознавање са превентивним мерама и приступ различитој врсти обољења; Нормативи и стандарди у здравственој нези; Специфичности здравствене неге трансплантираних болесника у склопу различитих клиничких области; Имунски одговор код болесника код којих се спроводи трансплантација; Инфекције код болесника код којих се спроводи трансплантација; Мултидисциплинарни приступ у трансплантационој медицини; Специфичности здравствене неге болесника у фази припреме за трансплантацију; Специфичности здравствене неге хоспитализованих болесника током процеса трансплантације и пост-процедуралног опоравка; Специфичности здравствене неге болесника након траснплантације; Препознавање и лечење акутних компликација и хитних стања у вези са процесом трансплантације; Препознавање и лечење хроничних компликација у вези са процесом трансплантације; Фармаколошке и нефармаколошке методе у палијативном лечењу и нези у траснплантационој медицини. <i>Практична настава (вежбе)</i> Упознавање студената са структуром и фазама спровођења процеса здравствене неге код болесника у процесу трансплантације органа; Формирање тимова за негу, нивои реаговања; Учесће студената у спровођењу здравствене неге у наставним базама; Анализа различитих система здравствене неге у зависности од патологије оболелих; Сестринска анамнеза; Процена функционалног стања болесника, идентификација субјективних и објективних података, провера података, утврђивање потреба за негом; Здравствена нега и едукација болесника у претрансплантацијском и посттрансплантацијском периоду.			
Литература 1. Loscalzo, J., Fauci A., Kasper, D., Hauser, S., Longo, D., & Jameson, J. (2022). <i>Harrison's Principles of Internal Medicine</i> (21 st edition). McGraw-Hill Education. 2. Abbas, A.K., Lichtman, A.H. & Pillai, S. (2015) <i>Cellular and Molecular Immunology</i> (8 th edition). Philadelphia: Elsevier Saunders. 3. Maksimović, Ž. (2019). <i>Hirurgija za studente medicine</i> . Beograd: Medicinski fakultet Beograd. 4. Tijanić, M., Rudić, R., Đuranović, D., & Milović, Lj. (2010). <i>Zdravstvena нега i savremeno sestrinstvo</i> . Beograd: ITP Naučna. 5. Rudić, R., Kocev, N., & Muncan, B. (2002). <i>Proces zdravstvene nege –praktikum</i> . Beograd: Knjiga komerc. 6. Baljzović, D. (2012). <i>Нега болесника</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Beograd.			
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15	Остали часови: 60
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	70
практична настава (вежбе)	30	усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Здравствена нега у клиничким истраживањима			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан пети семестар			
Циљ предмета Оспособљавање студената да самостално обављају истраживање у области здравствене неге, кроз све неопходне фазе: избор циља истраживања, избор одговарајуће методологије, израда плана истраживања, спровођење истраживања и саопштавање резултата у форми научног или стручног рукописа.			
Исход предмета Познавање методологије истраживања у области здравствене неге и начина саопштавања резултата истраживања. Овладавање вештинама претраживања научне литературе, дизајна студије и писања стручног чланка. Усвајање става да се етички принципи увек морају поштовати у истраживањима у области здравствене неге.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основни елементи дизајна истраживања у области здравствене неге: истраживачко питање, утврђивање смислености истраживачког питања, избор врсте студије, одређивање студијске популације и величине узорка, утврђивање студијских варијабли; Специфичности дизајна експерименталних и опсервационих клиничких студија; Предности и мане појединих врста опсервационих студија; Израда плана истраживања и апликације за Етички одбор; Израда информације за пацијента – учесника у истраживању; Процес спровођења истраживања (припрема студијске документације, прикупљање података, мониторинг, контрола извођења, тест листе, табулирање прикупљених података); Безбедност субјеката истраживања и управљање ризиком; Текстуални, графички и табеларни прикази резултата истраживања; Основни принципи писања научног рада: израда увода, метода, резултата, дискусије и навођење референци; Грешке у истраживањима, не-етичко понашање истраживача, и методе избегавања склоности (енгл. bias); Компаније за клиничка истраживања у Србији; Правна регулатива; Контрола спровођења истраживања (на нивоу институције, државе, региона...); Избор истраживачког тима; Задатак студијске сестре и сестре координатора клиничке студије. <i>Практична настава (вежбе)</i> У току наставе на овом предмету студенти уз помоћ наставника бирају тему, постављају циљ истраживања, затим планирају, спровode, анализирају и саопштавају у форми научног чланка резултате свог самосталног истраживања у области здравствене неге; Упознавање са конкретном документацијом клиничких студија и њихова анализа; Присуство клиничким визитама и праћење рада студијске сестре.			
Литература 1. Janković, S.M. (2023). <i>Dizajn istraživanja</i> . (2. izdanje). Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka, Univerziteta u Kragujevcu. 2. Gupta, SK. (2007). <i>Basic Principles of Clinical Research and Methodology</i> . New Delhi: Jaypee Brothers Medical Publishers (P) Ltd. 3. Hulley, SB., Cummings, SR., Browner, WS., Grady, DG., & Newman, TB. (2007) <i>Designing clinical research</i> . (3rd ed). Lippincott Williams and Wilkins. 4. Peacock, J.L., & Peacock, P.J. (2020) <i>Oxford Handbook of Medical Statistics</i> . (2nd edition). New York: Oxford University Press. 5. Janković, S.M., & Stefanović, S. (2018). <i>Osnove statistike za lekare, farmaceute i stomatologe</i> . (1. izdanje). Kragujevac: Medicinsko društvo za racionalnu terapiju Republike Srbije.			
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15 Остали часови: 60	
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава (вежбе)	20	усмени испит	70
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Здравствени менаџмент			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан пети семестар			
Циљ предмета Стицање знања о здравственом менаџменту и вештина управљањем у здравству.			
Исход предмета Студенти ће се током наставе упознати са основним знањима и овладати неопходним вештинама савременог менаџмента у здравству.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Дефинисање и развој здравственог менаџмента; Функције здравственог менаџмента; Комуникација; Менаџментска контрола; Доношење одлука и решавање проблема; Конфликт и решавање конфликта; Колаборација; Сарадња и тимски рад; Менаџмент и радна мотивација; Вођство/лидерство; Циљеви и постављање циљева; Здравствени пројекат; Евалуација; Успешан менаџер; Едукација/образовање из здравственог менаџмента. <i>Практична настава (вежбе)</i> Упознавање са основним принципима менаџмента у здравству; Савладавање техника за процену понуде и управљање људским ресурсима; Савладавање техника за унапређење индивидуалних капацитета за тимски рад, мотивације запослених и препознавање лидерских способности; Савладавање принципа добре интерне комуникације, као и унапређења комуникације са корисником; Савладавање принципа односа са јавношћу и плана социјалног маркетинга.			
Литература 1. Mićović, P. (2000). <i>Menadžment zdravstvenog sistema</i> . Beograd: EPCD. 2. Jakovljević, Đ., & Grujić, V. (1998). <i>Menadžment u zdravstvenim ustanovama</i> . Beograd: EPCD. 3. Coyle-Shapiro, J., Hoque, K., Kessler, I., Pepper, A., Richardson, R., & Walker, L. (2013). <i>Human resource management</i> . London: University of London. 4. Patronis, J. R. (2007). <i>Nursing leadership and management: theories, processes and practice</i> . Philadelphia: F.A. Davis Company. 5. Mary, P. (2014). <i>Healthcare finance and financial management</i> . DEStech Publications Inc.			
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15	Остали часови: 60
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и	30	практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Здравствена нега у процесу рехабилитације			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан пети семестар			
Циљ предмета Стицање знања из области здравствене неге у рехабилитацији, упознавање студента са активностима збрињавања и редукација болесника за активности самозбрињавања.			
Исход предмета Оспособљавање студената за вођење документације здравствене неге у процесу рехабилитације, обављање самосталних и међузависних сестринских интервенција у процесу рехабилитације особа са инвалидитетом, процену функционалне независности особа са нарушеном функционалном способношћу и реализацију специфичних процедура неге током спровођења рехабилитационог третмана.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Принципи рехабилитације; Организација здравствене неге у процесу рехабилитације; Посматрање инвалидне личности као психосоматске целине; Тимски рад у процесу рехабилитације; Пацијент и породица као активан члан тима за негу; Општи и специфични задаци рехабилитационе неге; Спровођење активности збрињавања и редукација болесника за активности самозбрињавања; Превенција контрактура; Корективни положаји; Врсте покрета; Тренинг мокраћне бешике, интермитентна катетеризација, тренинг дебелог црева; Вертикализација; Врсте трансфера; Помагала у рехабилитацији; Заштита кичменог стуба особља за негу и заузимање правилног положаја при обављању физичких активности. <i>Практична настава (вежбе)</i> Процена стања болесника, формулисање дијагноза неге и колаборативних проблема; Постављање циљева неге; Планирање програма неге; Реализација неге и евалуација неге код болесника са оштећењем ЦНС-а, ПНС-а, мишићно-коштаног система, кардиоваскуларног система, респираторног система, реуматских оштећења, ампутације, опекотина и др; оштећења; Специфичности хабилитационе неге у процесу рехабилитације деце, и процес рехабилитационе неге старих.			
Литература 1. Коњикушић, В., & Коцев, Н. (2005). <i>Здравствена нега у процесу рехабилитације</i> . Београд: Чигоја штампа. 2. Gulanick, M., & Myers J.L. (2007). <i>Nursing Care Plans-Nursing Diagnoses and Intervention</i> . (6 th edition). Elsevier, Mosby. 3. Seaback, W. (2013). <i>Nursing Process: Concepts and Applications</i> . (3rd edition). Delmar: Cengage Learning. 4. Sonksen, P. M. (2016). <i>Developmental assessment: Theory, practice and application to neurodisability</i> . John Wiley & Sons.			
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15	Остали часови: 60
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	70
практична настава (вежбе)	30	усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Методика наставе здравствене неге			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан шести семестар			
Циљ предмета <p>Стицање потребних знања за разумевање циљева, задатака и садржаја Здравствене неге као наставног предмета. Овладавање вештинама самосталног планирања, организовања, извођења и вредновања наставног рада у предмету Здравствена неге. Стицање потребних знања за разумевање модернизације наставног процеса и примену савремених дидактичких стратегија, интерактивних облика рада и образовних технологија. Развијање критичког и креативног мишљења и стваралачког односа према васпитно-образовном раду.</p>			
Исход предмета <p>Студент ће бити оспособљен да: објасни теоријске основе и специфичности наставе предмета Здравствена неге; да објасни и образложи циљеве, исходе и садржаје предмета Здравствена неге; да самостално изради документацију неопходну за планирања и припремања наставе предмета Здравствена неге (оперативни и глобални план рада, сценарио за извођење наставног часа здравствене неге); изради дидактички материјал за извођење и вредновање наставе здравствене неге; самостално реализује час Здравствене неге.</p>			
Садржај предмета <p><i>Теоријска настава</i> Методика као научна дисциплина; Методика као међу-дисциплина; Структура методике и општи модел методике; Појам и суштина наставе предмета Здравствена неге; Циљеви и исходи наставног предмета Здравствена неге; Садржаји предмета; Специфичности примене дидактичких принципа у реализацији предмета Здравствена неге; Облици рада у настави здравствене неге; Наставна средства и помагала у реализацији садржаја здравствене неге; Дидактички медији у реализацији наставе; Специфичности наставе у реалном окружењу, установама здравствене и социјалне заштите; Планирање и припремање наставе Здравствене неге; Етапе наставног процеса у реализацији наставе Здравствене неге; Индивидуализована настава у оквиру предмета Здравствена неге; Вредновање наставног рада: специфичности оцењивања у настави предмета Здравствена неге, примена техника и инструмената објективног вредновања у предмету Здравствена неге; Наставник здравствене неге; Стандардни компетенција за професију наставника здравствене неге.</p> <p><i>Практична настава (вежбе)</i> Упознавање и анализа наставног плана и програма предмета Здравствена неге; Упознавање опште организације рада медицинске школе (простор, опрема, кадар, распоред часова); Израда обрасца припреме за извођење наставе здравствене неге; Посматрање и анализа наставних часова здравствене неге (обрада нових садржаја, вежбање, понављање, проверавање и вредновање); Посматрање и анализа часова здравствен неге у реалном окружењу (наставне базе); Извођење наставе здравствене неге на различитим садржајима у свим разредима медицинске школе; Израда дидактичког материјала за примену у настави здравствене неге; Израда тестова и осталих инструмената за вредновање рада ученика у оквиру предмета Здравствена неге; Евалуација квалитета наставе здравствене неге; Евиденција рада и професионалног развоја наставника.</p>			
Литература <ol style="list-style-type: none"> Ranković Vasiljević, R. (2000). <i>Metodika nastave zdravstvene nege</i>, Beograd: Viša medicinska škola. Abou Aldan, D. (2019). <i>Metodika zdravstvene njege</i>. Zagreb: Medicinska naklada. Quinn, F. & Hughes, S. (2013). <i>Quinn's Principles and Practice of Nurse Education</i> (6th ed). Boston: Cengage Learning. Zaidi, S., & Nasir, M. (2014). <i>Teaching and Learning Methods in Medicine</i>. Cham: Springer International Publishing Switzerland. Skeff, M. K., & Stratos, A. G. (2010). <i>Methods for teaching medicine</i>. Alexandria: American College of Physicians. 			
Број часова активне наставе: 60		Теоријска настава: 30	Практична настава: 30
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	
практична настава (вежбе)	20	усмени испит	40
колоквијум-и	30	практични испит	
семинар-и	5		

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Методологија истраживања			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 3			
Услов: Уписан шести семестар			
Циљ предмета Оспособљавање студената да самостално обављају истраживање из домена медицине кроз све неопходне фазе: дефинисање теме и циљева истраживања, избор одговарајуће методологије, израда плана истраживања, спровођење истраживања и саопштавање резултата у форми научног/стручног рада.			
Исход предмета По завршетку наставе из предмета Методологија истраживања, од студента се очекује да разуме и овлада методологијом истраживачког рада и принципима писања научног/стручног рада уз поштовање етичких норми.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основни принципи истраживања; Принципи добре клиничке праксе; Етичко понашање истраживача; Улога етичких одбора у спровођењу студија; Грешке у истраживањима; Утврђивање валидности литературе; Базе података; Критеријуми за процену квалитета студија; Вештина избора фокусиране и релевантне теме истраживања; Дефинисање циљева истраживања; Значај одређивања валидног дизајна; Избор врсте студије; Одређивање студијске популације и величине узорка; Утврђивање параметара који се мере у истраживању; Избор статистичког теста и обрада података; Принципи приказивања резултата; Концепти дискутовања резултата; Методе навођења референци. <i>Практична настава (вежбе)</i> Основни принципи писања научног рада; Претраживање литературе; Постављање истраживачког питања; Писање увода и циљева рада; Писање методологије; Текстуални, графички и табеларни прикази анализе резултата; Писање дискусије и извођење закључака; Навођење коришћене литературе; Техничка обрада и форматирање текста.			
Литература 1. Janković, S. M. (2016). <i>Dizajn istraživanja</i> . Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka, Univerziteta u Kragujevcu. 2. Janković, S. M., & Stefanović, S. (2018). <i>Osnove statistike za lekare, farmaceute i stomatologe</i> . (1. izdanje). Kragujevac: Medicinsko društvo za radionalnu terapiju Republike Srbije. 3. Peacock, J.L., & Peacock, P. J. (2020). <i>Oxford Handbook of Medical Statistics</i> . (2nd edition). New York: Oxford University Press. 4. Hulley, S. B., Cummings, S.R., Browner, W. S., Grady, D. G., & Newman, T. B. (2013). <i>Designing clinical research</i> . (4th edition). PA: Lippincott Williams and Wilkins.			
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15	
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	15	писмени испит	70
практична настава (вежбе)	15	усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра				
Назив предмета: Геријатрија са здравственом негом				
Статус предмета: Обавезни				
Број ЕСПБ: 4				
Услов: Уписан шести семестар				
Циљ предмета Упознавање студента са фундаменталним и практичним знањима у области здравствене неге старих и основама геријатрије.				
Исход предмета Студенти ће се током наставе упознати са основама геријатрије и неге старих болесника и стећи основна знања која ће им омогућити практични рад са геријатријским болесницима. Посебно ће бити оспособљени за разумевање и спровођење неге са посебним освртом на превенцију и спровођење програма кућног лечења.				
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Увод у геријатрију; Старост и поремећај хомеостазе воде и соли у старих; Цереброваскуларне болести старих; Нега кардиоваскуларних болесника у геријатрији; Болести периферних крвних судова у геријатрији; Серумски липиди и атеросклероза; Болести плућа у геријатрији; Ендокринологија у геријатрији; Имунологија у геријатрији; Анемија у старих и малигне хемопатије; Реуматске болести код старих особа; Урологија у геријатрији; Нефрологија у геријатрији; Нега нефролошких и уролошких пацијената у геријатрији; Психијатријски поремећаји у старости. <i>Практична настава (вежбе)</i> Увод у геријатрију – практични аспекти; Старост и поремећај хомеостазе воде и соли у старих – практични аспекти; Цереброваскуларне болести старих – практични аспекти; Нега кардиоваскуларних болесника у геријатрији – практични аспекти; Болести периферних крвних судова у геријатрији – практични аспекти; Серумски липиди и атеросклероза – практични аспекти; Болести плућа у геријатрији – практични аспекти; Ендокринологија у геријатрији – практични аспекти; Имунологија у геријатрији – практични аспекти; Анемија у старих и малигне хемопатије – практични аспекти; Реуматске болести код старих особа – практични аспекти; Урологија у геријатрији – практични аспекти; Нефрологија у геријатрији – практични аспекти; Нега нефролошких и уролошких пацијената у геријатрији – практични аспекти; Психијатријски поремећаји у старости – практични аспекти.				
Литература 1. Ratomir, A. (2005). <i>Interna propedeutika</i> . Beograd: Medicinski fakultet Beograd. 2. Manojlović, D. (2003). <i>Interna medicina 1</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Beograd. 3. Manojlović, D. (2003). <i>Interna medicina 2</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Beograd. 4. Đukić, D. S. (2010). <i>Psihijatrija</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet u Kragujevcu. 5. Jameson, J. L., Fauci, A. S., Kasper, D.L., Hauser, S.L., Longo, D.L., & Loscalzo, J. (2018). <i>Harrison's Principles of Internal Medicine</i> . (20th Edition). New York: McGraw Hill.				
Број часова активне наставе: 75		Теоријска настава: 45	Практична настава: 30 Остали часови: 60	
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		30	писмени испит	70
практична настава (вежбе)			усмени испит	
колоквијум-и			практични испит	
семинар-и				

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Палијативна здравствена нега			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Уписан шести семестар			
Циљ предмета Упознавање студента са основним знањима о спровођењу палијативне неге и збрињавања уз развој знања, вештина и ставова потребних за делотворно и саосећајно учешће у пружању палијативног збрињавања.			
Исход предмета Студенти ће се током наставе оспособити за разумевање холистичке природе палијативне неге и збрињавања као и чињенице да оно подразумева више од дијагностичких и куративних интервенција, те да пацијента треба посматрати и збрињавати као комплетну личност, демонстрираће добре вештине комуникације, спремност за дискусију о етичким дилемама, способност рада у тиму што доприноси унапређењу квалитета пружене неге.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појам, дефиниција и опис палијативне неге и збрињавања; Организација система здравствене и социјалне заштите у циљу спровођења палијативног збрињавања; Модели пружања палијативног збрињавања у хоспиталним условима - болнички тимови, хоспиталне јединице; Модели пружања палијативног збрињавања у кућним условима, координација са установама социјалне и примарне здравствене заштите; Специфичности комуникације у палијативној нези - СПИКЕС, АБЦД комуникацијски протоколи; Специфичности процеса палијативне здравствене неге; Методе и инструменти за прикупљање података и формирање дијагноза; Планирање, реализација, евалуација и документовање процедура здравствене неге; Модели здравствене неге у палијативном збрињавању- адаптивни модел Calliste Roy; Психосоцијални и духовни аспекти палијативне неге; Тимски рад- мултидисциплинарни тимови за палијативну негу и збрињавање; Сестринске процедуре у хитним стањима у палијативном збрињавању; Сестринске процедуре у збрињавању симптома пацијента током процеса умирања; Етичка и правна питања у палијативном збрињавању. <i>Практична настава (вежбе)</i> Боравак у установама здравствене и социјалне заштите у циљу са упознавањем модела организације рада и ресурса неопходних за пружање квалитетне палијативне неге; Свеобухватна сестринска процена потреба пацијената у терминалној фази болести примена различитих метода и инструмената за прикупљање података; Увежбавање формирања дијагноза и плана неге; Процена и израда плана палијативне неге у збрињавању пацијената са болом- фармаколошке и нефармаколошке мере; Увежбавање примене фармаколошке и нефармаколошке мера у палијативном збрињавању; Сестринске процедуре контроле неуролошких, гастроинтестиналних и уролошких симптома пацијената у терминалној фази болести; Примена различитих метода едукације пацијената и чланова породице у палијативном збрињавању; Збрињавање у последњим часовима живота (решавање студија случаја).			
Литература 1. Ljubičić, M. (2020). <i>Palijativna zdravstvena njega</i> . Jastrebarsko: Naklada Slap. 2. Đorđević, V., Braš, M., Brajković, L. (2014). <i>Palijativna skrb- brinimo zajedno</i> . Zagreb: Medicinska naklada. 3. Downing, J., Milićević, J., Haraldsdottir, E., & Ely, J. (2012). <i>Palijativna medicina, priručnik za studente medicine</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 4. Berger, A., & O'Neill J. (2021). <i>Principles and Practice of Palliative Care and Support Oncology</i> . (5th edition). Wolter Kluwer.			
Број часова активне наставе: 75	Теоријска настава: 30	Практична настава: 45	Остали часови: 60
Методe извођења наставe Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	50
практична настава (вежбе)	15	усмени испит	10
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и	25		

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Офталмологија са негом			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан шести семестар			
Циљ предмета Стицање знања и развијање вештина, као и упознавање студената са методама дијагностиковања и принципима лечења најважнијих офталмолошких обољења, као и са принципима неге офталмолошких болесника са најчешћим офталмолошким стањима и болестима.			
Исход предмета Студенти ће се током наставе упознати са најчешћим патолошким стањима у области офталмологије и оспособити да примене своје познавање дијагностичких и терапијских метода најчешћих офталмолошких обољења, односно да примене научене принципе неге офталмолошких болесника са најважнијим и најчешћим офталмолошких болестима.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Увод у офталмологију; Ембриологија ока; Функционална методологија испитивања у офталмологији; Патологија очних капака, сузне жлезде и сузних путева; Патологија конјунктива; Патологија рожњаче; Патологија увее; Патологија очног сочива; Патологија мрежњаче; Глауком; Рефрактивне аномалије ока; Патологија бинокуларног вида; Страбизам; Повреде ока; Патологије орбите; Наследна обољења у офталмологији и примене офталмолошке терапије. <i>Практична настава (вежбе)</i> Упознавање и асистирање при извођењу комплетног офталмолошког прегледа; Узимање офталмолошке анамнезе; Ектропионирање очних капака; Пропирање сузних путева; Бојење конјунктива и рожњаче специјалном флуоресцеинском бојом; Извођење Ширмеровог теста; Мерења очног притиска и клиничког прегледа и анализе предњег и задњег сегмента ока на биомикроскопу.			
Литература 1. Golubović, S. (2009). <i>Oftalmologija</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 2. Stefanović, B. (1986). <i>Klinička neurooftalmologija</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 3. Kanski, J. J. (2004). <i>Clinical Ophthalmology</i> . Beograd: Data Status. 4. Zlatanović, G. (2011). <i>Oftalmologija</i> . Niš: Medicinski fakultet Univerziteta u Nišu. 5. Jovanović, M. (2014). <i>Osnovi oftalmološkog pregleda</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu.			
Број часова активне наставе: 60	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30 Остали часови: 60	
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	70
практична настава (вежбе)	30	усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Терапија бола			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан шести семестар			
Циљ предмета СТИЦАЊЕ специјализованих знања и вештина у препознавању различитих болних стања, процени интензитета употребом валидираних скала за бол, као и терапијских могућности за разрешење болних стања.			
Исход предмета Применом стечених знања и вештина студенти су оспособљени да стручно и ефикасно препознају болно стање, као и да планирају и организују активности за збрињавање болног стања.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Физиологија и класификација бола; Клиничка процена интензитета бола; Утицај психичких, психолошких и социјалних фактора у развоју и одржавању бола; Посттрауматски бол; Постоперативни бол; Примена опиоида у терапији бола; Примена неопиоидних аналгетика; Примена коаналгетика у терапији акутног и хроничног бола; Фармакотерапија неуропатског бола; Методе физикалне медицине у лечењу бола; Интервентне методе у лечењу болних стања; Канцерски бол; Неуропатски бол; Главобоље; Хронични неспецифични бол у леђима; Комплексни регионални болни синдроми. <i>Практична настава (вежбе)</i> Оспособљавање студената за препознавање болних стања; Оспособљавање за квантификацију бола коришћењем скала за акутни бол; Оспособљавање за квантификацију бола коришћењем скала за хронични бол; Припрема опиоидних аналгетика, неопиоидних аналгетика за парентералну примену; Припрему раствора локалних анестетика за администрацију у перидурални простор, за једнократно или континуирано давање преко периферних нервних катетера; Вођење неопходне документације опацијенту као и пружање неопходне психолошке подршке; Препознавање нежељених дејстава лекова; Асистирање приликом извожења интервентних процедура у терапији бола; Приступ пацијенту са канцерским болом, комплексним регионалним болним синдромом; Приступ пацијенту са неуропатским болом, са главобољама, посттрауматским болом.			
Литература 1. Drašković, B. (2019). <i>Anestezija sa perioperativnom medicinom</i> . (2.izd). Novi Sad: Medicinski fakultet Univerziteta u Novom Sadu. 2. Stevanović, P., Nešić, D., & Lađević, N. (2019). <i>Medicina bola</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 3. Benzon, R., Srinivasa, R., Molloy, R., Spencer, L. & Fishman, S. (2018). <i>Essentials of Pain Medicine and Regional Anesthesia</i> (7 th edition). Philadelphia: Elsevier. 4. Jevđić, J., Đorđević, N., Cupara, S., Jovanović, Z., Drakulić Miletić, S., Zornić N., Stefanović, S., & Milošević, B. (2020). <i>Terapija bola</i> . Fakultet medicinskih nauka Univerziteta u Kragujevcu. 5. Pražić, S. (2009). <i>Sestrinske intervencije</i> . Niš: Klinički centar Niš. 6. Janković, D. (2005). <i>Regionalna nervna blokada i infiltraciona terapija bola</i> . Beograd: Obeležja plus.			
Број часова активне наставе: 60	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30	Остали часови: 60
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	
практична настава (вежбе)	30	усмени испит	50
колоквијум-и	20	практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Оториноларингологија са негом			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан шести семестар			
Циљ предмета Упознавање студента са теоријским и практичним знањима из области оториноларингологије са негом.			
Исход предмета Студенти ће стећи знања о најосновнијим обољењима из домена оториноларингологије и биће оспособљени да припреме пацијенте за дијагностичке процедуре и оперативне захвате у оториноларингологији, да припреме инструменте који се користе у оториноларингологији и за извођење постоперативне неге.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Запаљенска обољења спољашњег ува, основи аудиологије; Акутна запаљења средњег ува; Хронична запаљења средњег ува; Хронична запаљења средњег ува и отогене компликације; Повреде ува, страна тела ува; Вертигинозни синдром, парализа фацијалиса; Запаљење спољашњег носа, алергијски ринитис, неалергијски ринитис; Акутни и хронични риносинуситис; Поремећаји мириса и епистакса; Повреде носа и лица; Запаљенски процеси ждрела и компликације; Акутни и хронични запаљенски процеси ларинкса; Повреде и страна тела ларинкса; Запаљенски процеси усана, десни, афте; Запаљенски процеси пљувачних жлезда. <i>Практична настава (вежбе)</i> Узимање анамнезе у оториноларингологији; Основи отолошког прегледа; Нега пацијената са обољењима спољашњег, средњег и унутрашњег ува; Основи ринолошког прегледа; Нега пацијената са обољењима назалних и параназалних шупљина; Основи прегледа ларинкса; Нега пацијената са обољењима ларинкса; Нега трахеотомисаних пацијената.			
Литература 1. Janošević, Lj., & Đukić, V. (2014). <i>Otorinolarinologija sa maksilofacijalnom hirurgijom</i> , Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 2. Radulović, R. (2004). <i>Otorinolarinologija sa maksilofacijalnom hirurgijom</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 3. Stanković, M., Popović, D., Milisavljević, D., & Živić, M. (2009). <i>Otorinolarinologija i hirurgija glave i vrata: udžbenik za studente medicine</i> . Niš: Medicinski fakultet Univerziteta u Nišu. 4. Behrbohm H., Kaschke O., Nawka T. & Swift C. A. (2009). <i>Ear, Nose and Throat Diseases: With Head and Neck Surgery</i> (3 rd ed). New York: Thieme. 5. Al-Qahtani, A., Haidar, H., & Larem A. (2021). <i>Textbook of Clinical Otolaryngology</i> . Springer International Publishing.			
Број часова активне наставе: 60		Теоријска настава: 30	
		Практична настава: 30 Остали часови: 60	
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	15	писмени испит	70
практична настава (вежбе)	15	усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Стручна пракса 3			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан шести семестар			
Циљ предмета Струковна медицинска сестра ће у оквиру стручне праксе примењивати појединачну медикаментозну и ампулирану терапију офталмолошким, оториноларинголошким, неуролошким и онколошким пацијентима. Струковна медицинска сестра ће радити на пословима припреме болесника за дијагностичке процедуре. Посебан акценат је дат на вођење медицинске документације у оквиру процеса континуиране медицинске неге болесника. У оквиру клиничке праксе медицинска сестра треба да овлада медицинском информационом технологијом.			
Исход предмета Струковна медицинска сестра након обављене стручне праксе је оспособљена за примену појединачне медикаментозне и ампулиране терапије. Самостална је у процесу континуиране здравствене неге и асистенцији код дијагностичких процедура.			
Садржај предмета <i>Практична настава (вежбе)</i> Здравствена нега и примена терапије офталмолошким пацијентима; Здравствена нега и примена терапије оториноларинголошким пацијентима; Здравствена нега и примена терапије неуролошким пацијентима; Здравствена нега и примена терапије онколошким пацијентима; Стручна пракса-обука за дијагностичке софистициране технике; Стручна пракса-специфичности рада у геријатрији и онкологији; Стручна пракса-обука рада на здравственом информационом систему; Стручна пракса-специфичности рада у јединицама неуролошке интензивне неге.			
Литература 1. Ratomir, A. (2005). <i>Interna propedeutika</i> . Beograd: Medicinski fakultet Beograd. 2. Manojlović, D. (2003). <i>Interna medicina 1</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Beograd. 3. Manojlović, D. (2003). <i>Interna medicina 2</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Beograd. 4. Đukić, D. S. (2010). <i>Psihijatrija</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet u Kragujevcu. 5. Golubović, S. (2009). <i>Oftalmologija</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 6. Stanisavljević, B. (1996). <i>Otorinolaringologija</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet u Kragujevcu.			
Број часова активне наставе:	Теоријска настава:	Практична настава: Остали часови: 240	
Методе извођења наставе Практична настава и практичан рад.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Предмет завршног рада			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 3			
Услов: Положени сви испити предвиђени планом и програмом за уписани студијски програм.			
Циљ предмета Подстицање студента на самостално дизајнирање истраживања, самосталну претрагу литературе и примене адекватне методологије у истраживању.			
Исход предмета Студент ће бити у могућности да у сарадњи са ментором дефинише предмет истраживања за потребе израде и одбране завршног рада.			
Садржај предмета Дефинисање теме; Дизајнирање истраживања; Претраживање литературе; Спровођење истраживања; Статистичка обрада података уз подршку наставника; Интерпретација добијених резултата и дискусија; Оспособљавање за самосталну израду и одбрану рада.			
Литература 1. Đurić, P. (2014). <i>Uvod u naučnoistraživački rad</i> . Novi Sad: Medicinski fakultet Univerziteta u Novom Sadu. 2. Grujić, V., Jakovljević, Đ. (2007). <i>Primena statistike u medicinskim istraživanjima</i> . Novi Sad: Medicinski fakultet Univerziteta u Novom Sadu 3. Jakovljević, Đ., Grujić, V. (2014). <i>Socijalna medicina</i> . Novi Sad: Medicinski fakultet Univerziteta u Novom Sadu. 4. Erić-Marinković, J. (2012). <i>Statistika za istraživače u oblasti medicinskih nauka</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 5. Ratomir, A. (2005). <i>Interna propedeutika</i> . Beograd: Medicinski fakultet Beograd. 6. Manojlović, D. (2003). <i>Interna medicina 1</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Beograd. 7. Manojlović, D. (2003). <i>Interna medicina 2</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Beograd. 8. Đukić, D. S. (2010). <i>Psihijatrija</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet u Kragujevcu. 9. Golubović, S. (2009). <i>Oftalmologija</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 10. Stanisavljević, B. (1996). <i>Otorinolaringologija</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet u Kragujevcu. 11. Maksimović, Ž. (2019). <i>Hirurgija</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 12. Plečaš, D. (2019). <i>Ginekologija i akušerstvo</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 13. Kostić, V. (2023). <i>Neurologija za studente medicine</i> . Beograd: Medicinski fakultet u Beogradu. 14. Perišić, V., & Janković, B. (2019). <i>Pedijatrija: U džbenik za studente medicine</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 15. Dikić, V., Kosanović, M., Dukić, S., & Nikolić, J. (2001). <i>Biologija sa humanom genetikom</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 16. Tijanić, M. (2002). <i>Zdravstvena nega i savremeno sestrinstvo</i> . Beograd: ITP Naučna, Beograd. 17. Živančević-Simonović, S. (2004). <i>Opšta patološka fiziologija</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet, Univerziteta u Kragujevcu. 18. Guyton, A. C., & Hall, J. E. (2003). <i>Medicinska fiziologija</i> . Beograd: Savremena administracija. 19. Bošković, M. S. (2003). <i>Anatomija</i> . Beograd: Naučna knjiga.			
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава:		Практична настава: ИР: 45
Методе извођења наставе Консултативни рад са ментором, прикупљање и преглед литературе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	
практична настава (вежбе)	20	усмени испит	50
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и	30		

Студијски програм: Основне струковне студије - Струковна медицинска сестра			
Назив предмета: Израда и одбрана завршног рада			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 3			
Услов: Положени сви испити предвиђени планом и програмом за уписани студијски програм.			
Циљ предмета			
Стицање вештина у изради завршног рада у писаној форми из области коју одреди наставник			
Исход предмета			
Студент ће бити у могућности да самостално изради и одбрани завршни рад из области коју одреди наставник.			
Садржај предмета			
Израда и одбрана завршног рада представља последњу фазу израде завршног рада; Након припремних разговора са наставником где се дефинише тема истраживања, добијених упутстава за прибављање неопходне литературе и након прикупљања и статистичке обраде података, студент приступа самосталној изради и одбрани рада; Студент припрема завршни рад у форми која садржи следећа поглавља: увод, циљеви, материјал и методе, резултати, дискусија, закључак и литература; Коначну, укоричену верзију рада студент доставља Студентској служби и договара се датум одбране; На крају студент усмено брани завршни рад пред трочланом комисијом; Одбрана је усмена и јавна; Комисија оцењује завршни рад описном оценом.			
Литература			
1. Ratomić, A. (2005). <i>Interna propedeutika</i> . Beograd: Medicinski fakultet Beograd.			
2. Manojlović, D. (2003). <i>Interna medicina 1</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Beograd.			
3. Manojlović, D. (2003). <i>Interna medicina 2</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Beograd.			
4. Đukić, D. S. (2010). <i>Psihijatrija</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet u Kragujevcu.			
5. Golubović, S. (2009). <i>Oftalmologija</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu.			
6. Stanislavljević, B. (1996). <i>Otorinolaringologija</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet u Kragujevcu.			
7. Maksimović, Ž. (2019). <i>Hirurgija</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu.			
8. Plećaš, D. (2019). <i>Ginekologija i akušerstvo</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu.			
9. Čanović, P & Todorović, Z. (2003). <i>Infektivne bolesti sa epidemiologijom</i> . Čuprija: Viša medicinska škola			
10. Kostić, V. (2023). <i>Neurologija za studente medicine</i> . Beograd: Medicinski fakultet u Beogradu.			
11. Perišić, V., & Janković, B. (2019). <i>Pedijatrija: U džbenik za studente medicine</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu.			
12. Dikić V., Kosanović M., Dukić S. & Nikolić J. (2001). <i>Biologija sa humanom genetikom</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu.			
13. Tijanić, M. (2002). <i>Zdravstvena nega i savremeno sestrinstvo</i> . Beograd: ITP Naučna, Beograd.			
14. Živančević-Simonović, S. (2004). <i>Opšta patološka fiziologija</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet, Univerziteta u Kragujevcu.			
15. Guyton, A.C., & Hall, J.E. (2003). <i>Medicinska fiziologija</i> . Beograd: Savremena administracija.			
16. Bošković, M. S. (2003). <i>Anatomija</i> . Beograd: Naučna knjiga.			
Број часова активне наставе:	Теоријска настава:	Практична настава:	Остали часови: 90
Методе извођења наставе			
Консултативни рад са ментором, прикупљање и преглед литературе, спровођење истраживачког дела, синтетисање теоријских сазнања и резултата истраживања у писаној форми, презентација.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Fundamentals of human morphology			
Course status: Mandatory			
ECTS: 5			
Prerequisites: Enrolled in the first semester			
Course unit objective Introducing students to the basic morphological and functional organization of the human body. The main goal of the course unit is to make it easier for students to understand the structural organization of the human body and the functional connections of anatomical structures, in order to create a knowledge base for further clinical work.			
Learning outcomes of course unit Upon completion of the course unit, students will be able to: (1) identify and describe the skeletal, muscular, neural, vascular, and lymphatic structures of the upper and lower extremities, thorax, abdomen, pelvis, head, and neck; (2) identify and describe the organs of the cardiovascular, respiratory and urogenital systems, as well as the organs of the digestive system; (3) identify and describe the organs of the sensory system, central and peripheral nervous system; Upon completion of the course, students will acquire the knowledge and skills needed to: (1) master microscopy techniques and morphology of basic parts of human cells, as well as cytohistological characteristics of human tissues and organs; (2) recognize and distinguish the morphological characteristics of epithelial, connective tissues, as well as muscle and nerve tissue; (3) recognize and distinguish the histological structure of the organs of the immune, respiratory, endocrine, urinary, nervous, male and female reproductive systems, as well as the histological structure of the skin and the senses of sight and hearing.			
Course unit contents <i>Theoretical classes</i> Bones and joints of the upper extremities; Muscles of the upper extremities; Bones and joints of the lower extremities; Muscles of the lower extremities; Chest walls; Abdominal walls; Pelvic walls; Bones and joints of the head and neck; Head and neck muscles; Anatomy of the cardiovascular system; Anatomy of the nervous system; Anatomy of the respiratory system; Anatomy of the digestive system; Anatomy of the urogenital system; Anatomy of the senses; Anatomy of the endocrine system; Cytology; Epithelial tissues; Connective tissues (embryonic, adult, specialized); Muscle and nervous tissue; Circulatory system; Immune system; Digestive system 1 and 2; Respiratory system; Endocrine system; Urinary system; Nervous system; Sense of sight and auxiliary organs of the eye; Sense of hearing and balance; Skin; Male and female reproductive system. <i>Practical classes (exercises)</i> Bones and joints of the upper limbs - practical aspects; Upper limb muscles – practical aspects; Bones and joints of the lower extremities – practical aspects; Muscles of the lower extremities – practical aspects; Chest walls – practical aspects; Abdominal walls – practical aspects; Pelvic walls – practical aspects; Bones and joints of the head and neck – practical aspects; Head and neck muscles – practical aspects; Anatomy of the cardiovascular system – practical aspects; Anatomy of the nervous system – practical aspects; Anatomy of the respiratory system – practical aspects; Anatomy of the digestive system – practical aspects; Anatomy of the urogenital system – practical aspects; Anatomy of the senses – practical aspects; Anatomy of the endocrine system – practical aspects; Connective tissues (embryonic, adult, specialized) – practical aspects; Circulatory system; Immune system; Digestive system 1 and 2; Respiratory system; Endocrine system; Urinary system; Nervous system; The sense of sight and auxiliary organs of the eye; Sense of hearing and balance; Skin; Male and female reproductive system.			
Literature 1. Netter, F. H. (2018). <i>Atlas of Human Anatomy</i> . USA: Elsevier. 2. Drake, R., Vogl, W., & Mitchell, W. (2019). <i>Gray's Anatomy for Students</i> . Philadelphia, USA: Elsevier. 3. Moore, K., & Dalley, A. (2018). <i>Clinically Oriented Anatomy</i> . Philadelphia, USA: Wolters Kluwer. 4. Tank, P. (2016). <i>Grants Dissector</i> . Maryland, USA: Wolters Kluwer. 5. Gilroy, A., Lawrence, R., & MacPherson, B. (2018). <i>Atlas of Anatomy</i> . New York, USA: Thieme. 6. Clemente, C. (2019). <i>Anatomy: A Regional Atlas of the Human Body</i> . Baltimore, USA: Wolters Kluwer.			
Number of active teaching classes: 75	Lectures: 45		Practice: 30
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures	15	written exam	70
practical classes (exercises)		oral exam	
colloquiums	15	practical exam	
seminars			

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Physiology with basics of biochemistry			
Course status: Mandatory			
ECTS: 6			
Prerequisites: Enrolled in the first semester			
Course unit objective Acquaintance of students with theoretical assumptions and clinical significance of physiology and biochemical processes in the human organism.			
Learning outcomes of course unit Acquisition of theoretical knowledge and information about the clinical significance of physiology and biochemical processes in the human body.			
Course unit contents <i>Theoretical classes</i> Physiology of cell membrane and excitable tissues; Physiology of the cardiovascular system; Physiology of blood and respiration; Physiology of kidney and gastrointestinal system; Physiology of the endocrine system; Organization and functions of the central nervous system; Physiology of the sensory system; Physiology of the motor system and higher intellectual functions; Physiology of the autonomic nervous system and senses; Enzymology; Carbohydrates; Proteins; Lipids; Electrolytes; Liver biochemistry; Biological materials. <i>Practical classes (exercises)</i> Clinical importance of cell membrane physiology and excitable tissues; Clinical significance of the physiology of the cardiovascular system; Clinical importance of physiology of blood and respiration; Clinical importance of physiology of kidney and gastrointestinal system; Clinical importance of the physiology of the endocrine system; Clinical significance of the physiology of the sensory system; Clinical importance of motor system physiology and higher intellectual functions; Clinical importance of the physiology of the autonomic nervous system and the senses; Characteristics and importance of enzymes as biocatalysts; Metabolism and disorders of carbohydrate metabolism; Protein metabolism; Metabolism and disorders of lipid metabolism; Electrolytes - metabolism and clinical importance of determination; Liver biochemistry; Sampling of blood and other body fluids; Handling, storage and transport of biological material.			
Literature 1. Hall, J. (2020). <i>Guyton & Hall Textbook of Medical Physiology</i> . Elsevier Science. 2. Barrett, K. E., Barman, S. M., Brooks, H. L., & Yuan, J. J. (2019). <i>Ganong's Review of Medical Physiology</i> . McGraw Hill. 3. Rifai, N., Horvath, A.R., & Wittwer, C. (2017). <i>Tietz fundamentals of clinical chemistry and Molecular Diagnostics</i> . (6th edition). Saunders. 4. Lieberman, M. & Peet, A. (2022). <i>Marks' Basic Medical Biochemistry: A Clinical Approach</i> . (6th Edition). LWW. 5. Nosek, T., & Hopper, C. (2014). <i>Essentials of Human Physiology: with Mechanisms and Osmosis & Diffusion</i> . Augusta, Georgia, USA: Lulu Press.			
Number of active teaching classes: 75	Lectures: 45		Practice: 30
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures	30	written exam	70
practical classes (exercises)		oral exam	
colloquiums		practical exam	
seminars			

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Health care 1			
Course status: Mandatory			
ECTS: 7			
Prerequisites: Enrolled in the first semester			
Course unit objective The objectives of the course are: (1) adoption of basic theoretical concepts in health care, organization of nursing work and duties of other members of the health care team; (2) acquiring specific knowledge on the application of emergency procedures and enabling students to apply the acquired knowledge in professional work; (3) familiarization with health care documentation and its importance.			
Learning outcomes of course unit Upon completion of the course, the student will be able to: (1) define terminology, identify work problems, organize a team and come up with a solution; (2) recognize the emergency situation, apply first aid measures within their competences and properly care for the patient; (3) correctly completes the health care documentation.			
Course unit contents <i>Theoretical classes</i> Concept of health care and nursing; Historical development of health care and modern nursing; Education of nurses; Disciplines of health care; Principles of health care; Methods and models in the care organization system; Nursing functions and competencies; Progressive care; Asepsis and antisepsis; Complications of inactivity; Measurement and registration of vital parameters; CPR; First aid and care of patients in regular and extraordinary circumstances; Bleeding, methods of temporary hemostasis; Wounds; Thermal injuries; Shock; Standards, criteria and norms in health care; Quality of work in nursing; Healthcare documentation. <i>Practical classes (exercises)</i> Establishing an interactive nurse-patient relationship; Admission and placement of patients in a health care institution; Prevention of intrahospital infections; Asepsis, antisepsis; Personal protection of nurses; Functional patient bed; Change of position, patient transfer; Monitoring and recording of vital parameters; Complications of inactivity and prevention; Treatment of decubitus wound; Breathing exercises; First aid in emergency situations; Application of immobilization, bandages and bandage material; Methods of temporary hemostasis; First aid for thermal injuries; Anaphylactic shock-first aid; Documenting nursing interventions.			
Literature 1. Taylor, C., Lynn, P., LeMone P., & LeBon, M. (2018). <i>Fundamentals of Nursing: The Art and Science of Person-Centered Care</i> . New York, USA: Wolters Kluwer. 2. Ackley, B., & Ladwig, G. (2020). <i>Nursing Diagnosis Handbook: An Evidence-Based Guide to Planning Care</i> . St. Louis, Missouri, SAD: Elsevier. 3. DeWit, S., & Kumagai, C. (2019). <i>Medical-Surgical Nursing: Concepts & Practice</i> . St. Louis, Missouri, USA: Saunders. 4. Nies, M., & McEwen, M. (2019). <i>Community/Public Health Nursing: Promoting the Health of Populations</i> . St. Louis, Missouri, USA: Saunders. 5. Melnyk, B., & Fineout-Overholt, E. (2019). <i>Evidence-Based Practice in Nursing & Healthcare: A Guide to Best Practice</i> . Philadelphia, Pennsylvania, USA: Wolters Kluwer.			
Number of active teaching classes: 105	Lectures: 45		Practice: 60
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures	10	written exam	50
practical classes (exercises)	20	oral exam	
colloquiums	20	practical exam	
seminars			

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Health education			
Course status: Mandatory			
ECTS: 6			
Prerequisites: Enrolled in the first semester			
Course unit objective The objectives of the course are: (1) acquisition of knowledge and skills in the field of health education as an instrument or strategy of health policy and one of the key factors influencing the improvement and preservation of health; (2) understanding the concept of health education and health promotion, that is, mastering the health education process as an important measure in health preservation and disease prevention.			
Learning outcomes of course unit Upon completion of the course, the student will be able to: (1) apply the acquired knowledge, health-educational skills, methods and strategies that will be adapted to the individual, the family, or the entire community; (2) on the basis of recognized needs, create and then implement health and educational interventions that lead to the preservation and improvement of health, that is, the prevention of diseases; (3) during the implementation of preventive programs, he/she uses the most modern health and educational strategies adapted to the target population.			
Course unit contents <i>Theoretical classes</i> Health education - subject, tasks, scientific discipline; Health education as a process: information, learning, knowledge, skills; Objectives and principles; Health literacy; Health and digital literacy; Behavior and behavioral changes; Identification of needs; Education, counseling and information; Attitudes, motives, customs, habits; Healthy lifestyles; Communication methods; Skills acquisition strategies; Organizational methods; Concept of health promotion; Public Health Calendar; Health education resources; Health education in the prevention of chronic non-communicable, infectious and addictive diseases; Preservation and improvement of mental health; Preservation and improvement of reproductive health; Youth health; Health of vulnerable population groups. <i>Practical classes (exercises)</i> Basics of health education: Definition of health, factors affecting health, goals of health education; Physical activity and health benefits: The importance of physical activity for maintaining health, types of physical activity, recommended daily doses and ways of motivation for exercise; Nutrition and nutrition: The importance of proper nutrition, the basic principles of healthy nutrition, the importance of a varied diet, food pyramids; Prevention of infectious diseases: Understanding the spread of infections, hygiene measures to prevent infections, vaccination and its importance; Mental health and emotional well-being: Identification of mental problems, strategies for managing stress, techniques to improve emotional well-being; Prevention of smoking and alcohol consumption: Education about the harmful effects of smoking and alcohol consumption, strategies for prevention and quitting; Sexual health and reproductive health: Understanding the reproductive system, prevention of sexually transmitted infections, contraception, the importance of consent and self-respect; Prevention of accidents and injuries: Traffic safety, home safety, first aid in emergency situations; Health education about drugs: Information about different types of drugs, risks and consequences of abuse, strategies for prevention; Hygiene and personal care: Basics of personal hygiene, proper hand washing, maintaining oral hygiene, skin and hair care; Health consequences of bad habits: The association of bad habits with diseases such as diabetes, heart disease, and obesity; Adolescent health: Special needs and challenges in adolescence, hormonal changes, emotional development, relationships with peers; Healthy environment: Air and water pollution, nature conservation, recycling and energy efficiency; Prevention of obesity: Understanding the factors that lead to obesity, the importance of a healthy lifestyle, planning healthy meals and regular physical activity; Health systems and access to health services: Understanding the structure of health systems, the importance of regular medical examinations, access to health services and insurance.			
Literature 1. Detels, R., Karim, QA., Baum, F., Li, L., & Leyland A. (2021). <i>Oxford Textbook of Global Public Health</i> (7 edn.) Oxford: Oxford University Press. 2. Poland, B., Green, L.W., & Rootman, I. (2000). <i>Settings for health promotion: Linking theory and practice</i> . Thousand Oaks, CA: Sage. 3. Glanz, K., Rimer, B.K., & Viswanath, K. (2008). <i>Health behavior and Health Education</i> . (4th edition). San Francisco, CA: Jossey-Bass A Wiley imprint.			
Number of active teaching classes: 75	Lectures: 30		Practice: 45
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures	30	written exam	45
practical classes (exercises)		oral exam	
colloquiums		practical exam	
seminars	25		

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Basics of health informatics			
Course status: Mandatory			
ECTS: 3			
Prerequisites: Enrolled in the first semester			
Course unit objective The goal of the course is for students to acquire new or improve previously acquired knowledge in the field of knowledge of the architecture and functioning of modern computer systems and the use of IT in everyday life, to learn to use the MS Office program package and computer resources and medical databases in collecting, classifying and processing of scientific information.			
Learning outcomes of course unit Knowledge of the basic parts of a computer and the use of IT in everyday life. Knowledge of the basics of the Windows 7 operating system. Skill in using computer systems in word processing (MS WORD). Ability to process data in spreadsheets for cross calculations (MS EXCEL). Skill in graphical presentation of research results (MS POWER POINT). Knowledge of the basics of electronic commerce. Ability to search biomedical databases (PubMed, ...). The ability to rationally solve practical problems from medical practice, using the knowledge acquired in lectures and exercises from this subject.			
Course unit contents <i>Theoretical classes</i> Computer parts; Using the mouse and keyboard; Shutting down the computer; Software; Use of IT in everyday life; Health, Safety and Environment; Security; Copyright and law; Basics of the Windows operating system; Word processors; Spreadsheet program; Program for creating presentations; Development of electronic commerce; The beginning and development of electronic commerce in Serbia; eBay; Amazon.com; AliExpress; Advantages of e-business; Web; E-mail; Web mail; Gmail; Security; Viruses; Free Internet calling; Overview of databases; PubMed; Health information system. <i>Practical classes (exercises)</i> Demonstration of hardware components; Types of software; Installation of MS Office; Installation and setup and operation under the Windows operating system; Starting the Word program; Text formatting; Inserting images and tables and their formatting; Creating tables of contents; Starting the Excel program; Table formatting; Using basic formulas; Drawing a diagram and its formatting; Starting the PowerPoint program; Creating presentations; Formatting slides; Inserting images and animations into the presentation; eBay; Amazon.com; Internet search; E-mail; Web mail; Antivirus programs; Using a browser; Searching medical databases; PubMed; Health information system.			
Literature 1. Hoyt, R. & Yoshihashi, A. (2014). <i>Health Informatics: Practical Guide for Healthcare and Information Technology Professionals</i> . Morisville, USA. 2. Shortliffe, E., & Cimino, J. (2014). <i>Biomedical Informatics: Computer Applications in Health Care and Biomedicine</i> . USA: Springer. 3. Ciampa, M., & Revels M. (2013). <i>Introduction to Healthcare Information Technology</i> . Boston, USA: Cengage Learning. 4. O'Leary K., & Dixon Brion. (2018). <i>Clinical Informatics Board Review and Self Assessment</i> . Bethesda, USA: American Medical Informatics Association 5. Gerardus, B. (2018). <i>Health Informatics: A Systems Perspective</i> . S.I.: 5STARcooks.			
Number of active teaching classes: 30	Lectures: 15		Practice: 15
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures	30	written exam	70
practical classes (exercises)		oral exam	
colloquiums		practical exam	
seminars			

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Medical English language			
Course status: Mandatory			
ECTS: 3			
Prerequisites: Enrolled in the first semester			
Course unit objective The objectives of the course are: (1) to enable students to determine and expand their previously acquired knowledge and vocabulary of the English language, as well as to get to know the basic concepts of the activity they will be engaged in; (2) enable students to independently use professional literature in English and to master basic translation techniques; (3) enable students to develop and improve speaking skills in English.			
Learning outcomes of course unit Upon completion of the course, the student will be able to: (1) adequately and correctly use general and professional terms in English; (2) actively communicates in English; (3) applies translation techniques from and into English.			
Course unit contents <i>Theoretical classes</i> Medicine as a Science; Cell; Skin Structure and Function, Bone and Muscle; How Do We Digest Food; General Surgery and Appendicitis; Lung Function and Disease; The Heart and Hypertension; Blood and Blood Diseases; Urinary Tract Infections; The Endocrine System, Diabetes Mellitus and Reproduction; Genetics; The Nervous System, Headaches and Mental Health; Anxiety, Senses and Vision; Allergies and Immunization; AIDS, Antibiotics and Medical History. <i>Practical classes</i> Medicine as a Science-reading of the texts; Cell-reading of the texts; Skin Structure and Function, Bone and Muscle-reading of the texts; How Do We Digest Food-reading of the texts; General Surgery and Appendicitis-reading of the texts; Lung Function and Disease-reading of the texts; The Heart and Hypertension-reading of the texts; Blood and Blood Diseases-reading of the texts; Urinary Tract Infections-reading of the texts; The Endocrine System, Diabetes Mellitus and Reproduction-reading of the texts; Genetics-reading of the texts; The Nervous System, Headaches and Mental Health-reading of the texts; Anxiety, Senses and Vision-reading of the texts; Allergies and Immunization-reading of the texts; AIDS, Antibiotics and Medical History-reading of the texts.			
Literature 1. Lazic, D. (2003). <i>English for Students of Medicine</i> . Kragujevac: Faculty of Medical Science University of Kragujevac. 2. Arneri-Georgiev, J. <i>English for Doctors and Medical Students</i> . Belgrade: Contemporary Administration, d.d. Endowment of Ilija M. Kolarac. 3. Popovic, Lj., & Mirić, V. (1999). <i>English grammar with exercise</i> . Belgrade, Scieny book. 4. Hull, M. (2012). <i>Medical English Clear & Simple: A Practice-Based Approach to English for ESL Healthcare Professionals</i> . New York, New York, USA: Pearson Education. 5. Wright, R., & McCullagh, M. (2012). <i>English for Medicine in Higher Education Studies</i> . UK: Garnet Education.			
Number of active teaching classes: 45	Lectures: 30		Practice: 15
Teaching methods Lectures, seminars.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures		written exam	70
practical classes (exercises)		oral exam	
colloquiums		practical exam	
seminars	30		

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Pathological foundations of diseases			
Course status: Mandatory			
ECTS: 4			
Prerequisites: Enrolled in the second semester			
Course unit objective The objectives of the course are: (1) acquiring knowledge about the basic morpho-functional characteristics of degenerative, inflammatory and tumor diseases, as well as familiarizing the student with various macro- and micromorphological diagnostic techniques; (2) introducing the student to fundamental and practical knowledge in the field of general and special pathological physiology.			
Learning outcomes of course unit Upon completion of the course, the student will learn the basic principles of biopsy, cytodiagnosics and immunocytochemical diagnostics and will be educated to independently prepare biopsy and cytological preparations for various histological, histochemical and cytochemical micromorphological analyses. During the classes, the student will be introduced to the concept of health and disease, so he/she will be trained to distinguish between the action of various etiological factors, the mechanisms of their effect on the human body, and to recognize and differentiate the basic mechanisms of the pathogenesis of disorders of the function of individual organs and organ systems.			
Course unit contents <i>Theoretical classes</i> General pathology, pathology of circulatory disorders; Pathology of inflammation; immunopathology, tumor pathology; Pathology of the cardiovascular system; Pathology of the respiratory system; Pathology of the breast, endocrine system and thymus; Pathology of the gastrointestinal tract, pathology of the hepatobiliary system; Kidney and urinary system pathology; Pathology of the male and female genital system; Pathology of the central nervous system; Pathology of the locomotor system; Pathology of the lymphoid and hematopoietic system; Pathology of the skin and senses; Etiological factors, immune disorders, water and electrolyte disorders and acid-base balance disorders; Disorders of metabolism of organic substances and disorders of energy balance; Pathophysiological processes by systems: cardiovascular system, respiratory system, urinary system, digestive system, endocrine system, nervous system and locomotor system. <i>Practical classes (exercises)</i> General pathology, pathology of circulatory disorders - practical aspects; Pathology of inflammation; immunopathology, tumor pathology practical aspects; Pathology of the cardiovascular system practical aspects; Pathology of the respiratory system practical aspects; Pathology of the breast, endocrine system and thymus, practical aspects; Pathology of the gastrointestinal tract, pathology of the hepatobiliary system, practical aspects; Pathology of the kidney and urinary system, practical aspects; Pathology of the male and female genital system, practical aspects; Pathology of the central nervous system, practical aspects; Pathology of the locomotor system practical aspects; Pathology of the lymphoid and hematopoietic system, practical aspects; Pathology of skin and senses practical aspects; Etiological factors, immune disorders, water and electrolyte disorders and acid-base balance disorders, practical aspects; Disorders of metabolism of organic substances and disorders of energy balance, practical aspects; Pathophysiological processes by systems: cardiovascular system, respiratory system, urinary system, digestive system, endocrine system, nervous system and locomotor system, practical aspects.			
Literature 1. Norris, T.L., & Lalchandani, R. (2019) <i>Porth's Pathophysiology: Concepts of Altered Health States</i> . (Tenth Edition). Philadelphia: Wolters Kluwer. 2. Huether, S.E., & Mc Cance, K.L. (2016). <i>Understanding Pathophysiology</i> . (6th edition). St. Louis, Missouri: Elsevier. 3. McCance, K.L., & Huether, S.E. (2018). <i>Pathophysiology: The Biologic Basis for Disease in Adults and Children</i> . (8th Edition). Edinburg: Elsevier. 4. Kumar, A., & Fausto, M. (2010). <i>Robbins Basic Pathology</i> . Belgrade: Data status. 5. Hammer, G.H., & Mc Phee J.S. (2014). <i>Pathophysiology of disease. An Introduction to Clinical Medicine</i> . (7th ed). New York: McGraw-Hill Education.			
Number of active teaching classes: 60	Lectures: 45		Practice: 15
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures	30	written exam	70
practical classes (exercises)		oral exam	
colloquiums		practical exam	
seminars			

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Health care 2			
Course status: Mandatory			
ECTS: 6			
Prerequisites: Enrolled in the second semester			
Course unit objective The objectives of the course are: (1) acquisition of basic concepts through healthcare methodology; (2) the application of the health care process, the development of critical thinking and independence in the implementation of care procedures and the ability to work in a team.			
Learning outcomes of course unit Upon completion of the course, the student will be able to: (1) apply the health care process; (2) to define care diagnoses and collaborative problems; (3) independently plans, implements and evaluates health care for a specific patient, family or community; (4) apply the acquired knowledge and develop the necessary skills for the practical implementation of nursing procedures on a specific patient; (5) adopts a positive attitude towards the profession.			
Course unit contents <i>Theoretical classes</i> Health care process - theoretical foundations; Structure of the health care process; Analysis of classic care and process care; Needs and models of care needs; Care diagnoses and collaborative problems; Care planning, elements of planning and documenting the care plan; Use of standards in health care; Implementation of health care, care team, patient and family participation in the implementation of the care program; Evaluation, method of evaluation; Nursing procedures - definition and basic rules; Planning, preparation, implementation, evaluation, documentation of nursing procedures in primary and clinical-hospital practice; Drug therapy; Laboratory blood tests; Transfusion of blood and blood derivatives; Catheterization of the urinary bladder; Placing a nasogastric tube; Enema; ECG. <i>Practical classes (exercises)</i> Determining care needs, formulating care diagnoses and collaborative problems, planning care goals and programs; Implementation of the planned care program; Evaluation; Documentation of health care processes; Concrete implementation of the health care process in the family and community; Implementation of drug therapy, intramuscular, subcutaneous, oral and intravascular therapy; Sampling of venous and capillary blood for laboratory analysis, placement of peripheral venous cannula; Application of blood and blood derivatives; Catheterization of the urinary bladder; Application of a nasogastric tube; Applying the enema in a safe and secure manner; Performing an ECG.			
Literature 1. Taylor, C., Lynn, P., & Bartlett, J.L. (2019) <i>Fundamentals of nursing: the art and science of person-centered nursing care</i> (9 th ed.). Philadelphia: Wolters Kluwer. 2. Potter, P.A., Perry, A.G., Stockert, P.A., & Hall, A.M. (2017). <i>Fundamentals of nursing</i> (9th ed.). Elsevier 3. Walcker Seaback, W. (2013). <i>Nursing Process: Concepts & Applications</i> (3th ed.). Delmar: Cengage Learning			
Number of active teaching classes: 90	Lectures: 45		Practice: 45
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures	10	written exam	
practical classes (exercises)	20	oral exam	50
colloquiums	20	practical exam	
seminars			

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Internal medicine with care			
Course status: Mandatory			
ECTS: 7			
Prerequisites: Enrolled in the second semester			
Course unit objective Acquaintance of students with fundamental theoretical and practical knowledge in the field of internal medicine and patient care.			
Learning outcomes of course unit During the study of this subject, students will acquire knowledge that will enable them to competently, within their responsibilities, participate in the treatment of patients from the medical disciplines dealt with by internal medicine. They will be specially trained for proper patient care.			
Course unit contents <i>Theoretical classes</i> Acute coronary syndrome; Heart rhythm disorders; Heart failure; Diseases of the pericardium, myocardium and endocardium; Arterial hypertension; Heart defects; Inflammatory diseases of the lungs and lung tissues; Lung tumors; Tuberculosis of the lungs; COPD-definition, division, etiopathogenesis, clinical picture and principles of treatment; Bronchial asthma; Diseases of the pituitary gland, thyroid gland and parathyroid gland diseases; Diseases of the adrenal cortex; Diseases of the adrenal medulla; Diseases of the gonads; Diabetes mellitus (etiology, pathogenesis, classification and patient care); Acute and chronic complications of diabetes mellitus; Diabetic foot care; Kidney diseases - definition, division, etiopathogenesis, clinical picture, diagnosis and principles of functional examination, therapy, complications and patient care; Acute renal failure; Chronic renal failure; Acute inflammatory diseases of the liver; Acute toxic liver diseases; Chronic hepatitis, liver cirrhosis; Hepatic coma; Benign and malignant liver tumors; Acute and chronic diseases of the gallbladder; Cholelithiasis and its complications; Functional and organic diseases of the esophagus; Stomach diseases; Peptic ulcer of the stomach and duodenum; Benign and malignant stomach tumors; Ulcerative colitis; Crohn's disease; Modern concept of hemostasis; Hemorrhagic syndrome - division and clinical picture; Thrombocytopenia; Coagulopathy; Thrombophilia; Treatment with blood products - indications, contraindications and side effects; Anemia; Laboratory diagnostic methods, peripheral blood smears of patients with anemia and bone marrow punctate; Leukosis; Care of hematological patients; Classification of rheumatic diseases; Inflammatory rheumatic diseases; Degenerative diseases of the spinal column and peripheral joints; Allergological diseases - definition, division, etiopathogenesis, clinical picture, diagnosis, principles of functional testing, therapy, complications and patient care; Allergic-immunological emergencies (anaphylactic shock, Quincke's edema, serum sickness). <i>Practical classes (exercises)</i> Acquaintance with diagnostic procedures in the field of internal medicine; The role of the nurse in the implementation of various diagnostic procedures; Acquaintance with peculiarities of anamnesis and examination of patients in different areas of internal medicine; Specificity of patient care.			
Literature 1. Jameson, J.L., Fauci, A.S., Kasper, D.L., Hauser, S.L., Longo, D.L., & Loscalzo, J. (2018). <i>Harrison's Principles of Internal Medicine</i> (20th edition). New York: McGraw Hill. 2. Joseph Talley, N., & O'Connor, S. (2014). <i>Clinical Examination: A Systematic Guide to Physical Diagnosis</i> , (7 th ed.). Amsterdam: Elsevier Health Sciences. 3. O'Neill, H., Wiles, K., Hall, C., Raine, T., Wilkinson, I.B., & Goodhart, A. <i>Oxford Handbook of Clinical Medicine</i> . (10 th ed.). Oxford: Oxford University Press.			
Number of active teaching classes: 105	Lectures: 45		Practice: 60 Other classes: 120
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures	30	written exam	70
practical classes (exercises)		oral exam	
colloquiums		practical exam	
seminars			

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Fundamentals of pharmacology			
Course status: Mandatory			
ECTS: 4			
Prerequisites: Enrolled in the second semester			
Course unit objective Acquaintance of students with basic terms in pharmacology, pharmacodynamic and pharmacokinetic characteristics of the most important groups of drugs, as well as with practical aspects of rational preparation and administration of drugs.			
Learning outcomes of course unit The knowledge acquired during the teaching process in the Fundamentals of pharmacology course will enable students to: understand and master the basic terms in pharmacology; recognize the therapeutic and side effects of the most important pharmacological groups of drugs; correctly interpret the effects of drugs on the clinical picture and condition of patients; understand the routes of drug administration, labeling and advantages of certain routes of drug administration; understand and practically apply the basics of the principles of rational storage and administration of medicines; independently find valid information about medicines.			
Course unit contents			
<i>Theoretical classes</i> Introduction to pharmacology; Pharmacokinetics and pharmacodynamics; Pharmacology of the autonomic nervous system; Sedatives and hypnotics; Antipsychotics, antidepressants, psychostabilizers; Antiepileptics, opioids, addictive drugs; Non-steroidal anti-inflammatory drugs, paracetamol; Medicines for the treatment of gout; Neuromuscular blockers; Local anesthetics; General anesthetics; Antihypertensives; Medicines for the treatment of angina pectoris; Antiarrhythmics; Treatment of heart failure; Treatment of myocardial infarction; Hypothalamic and pituitary hormones; Medicines for the treatment of diabetes mellitus; Treatment of thyroid disorders; Corticosteroids; Sex hormones; Oral anticoagulants; Heparin and low molecular weight heparins; Antiplatelet drugs. Fibrinolytics. Vitamin K, vitamin B12. Folic acid, iron; Emetics and antiemetics; Treatment of peptic ulcer; Treatment of constipation; Antidiarrheal drugs; Principles of antibiotic application; Prophylactic use of antibiotics; Types of antibiotics; Antiseptics and disinfectants; Antimycotics; Antiviral drugs; Immunosuppressants; Cytostatics.			
<i>Practical classes (exercises)</i> Division of medicines by origin and method of storage; Relation between dose and drug effect; Effect of adrenergic, antiadrenergic, cholinergic and anticholinergic drugs on blood pressure; Interactions between drugs - practical examples; Adverse drug effects - practical examples; Methods of testing psychopharmaceuticals; Clinical pharmacology of analgesics - morphine poisoning; The influence of myorelaxant drugs on striated musculature; Clinical pharmacology of antihypertensive drugs - poisoning with beta-blockers; Clinical pharmacology of cardiotonic glycosides - digoxin poisoning; Solid pharmaceutical preparations. Semi-solid pharmaceutical preparations; Liquid pharmaceutical preparations; Preparations for inhalation use; Vaccines and serums; Bandage material; Treatment of anaphylactic reaction.			
Literature			
1. Katzung, G. B., & Trevor, A. J. (2013). <i>Basic and clinical Pharmacology</i> (13 th ed). London: Prentice-Hall, International Inc.			
2. Offermanns, S., & Rosenthal, W. (2008). <i>Encyclopedia of Molecular Pharmacology</i> (2 nd ed). New York: Springer.			
3. Jankovic, S.M. (2021). <i>Handbook of pharmacology and toxicology</i> . Faculty of Medical Sciences, Kragujevac.			
4. Neal, M. J. (2016). <i>Medical pharmacology at a glance</i> . Wiley Blackwell.			
5. Jankovic, S.M. (editor) (2018). <i>Manual for practical teaching in pharmacology and toxicology</i> . Kragujevac: Faculty of Medical Sciences, Kragujevac.			
Number of active teaching classes: 60	Lectures: 45	Practice: 15	
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures	30	written exam	70
practical classes (exercises)		oral exam	
colloquiums		practical exam	
seminars			

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Communication in healthcare			
Course status: Mandatory			
ECTS: 2			
Prerequisites: Enrolled in the second semester			
Course unit objective The objectives of the course unit are: (1) familiarizing students with the definition and types of communication (verbal and non-verbal communication); (2) introducing the student to the characteristics of health communication (diagnostic and therapeutic); (3) introducing students to the principles of complex communication skills (empathy, assertiveness, active listening); (4) training students to establish quality contact with different users of health services; (5) mastering communication skills through the simulation of situations in the health context; (6) training students for teamwork in healthcare as well as for communication with the non-health sector.			
Learning outcomes of course unit After listening to the lectures, independent study and passing the exam, the student will: (1) know and understand the structure, role and importance of applying communication skills between health workers and different groups of users of health services; (2) be able to communicate assertively with different individuals and groups in the medical environment (medical and non-medical staff, patients, patient's family...); (3) apply the skills of active listening and empathy; (4) independently conduct interviews with patients and patients' family members; (5) participate in the psychological preparation of the patient for various medical interventions; (6) demonstrate the skills of communicating bad news in different situations (communication with the bereaved, with parents of sick children, etc.); (7) demonstrate the skill of establishing communication with users of medical services of different age categories (children, adults); (8) demonstrate the skill of establishing communication with users of medical services who have different types of limited communication abilities; (9) demonstrate assertive communication skills in situations of negotiation or conflict resolution; (10) communicate adequately with colleagues and associates in teamwork.			
Course unit contents <i>Theoretical classes</i> Definition of communication and the importance of communication in healthcare; Verbal communication; Non-verbal communication; The influence of personality characteristics and social aspects on communication; Communication with the non-health sector; Professional aspects and teamwork in healthcare; Information technologies and communication in healthcare; Communication in healthcare with children; Communication in healthcare with elderly people; Communication related to the implementation of diagnostic and therapeutic procedures; Specifics of communication with people with mental disorders; The specificity of communication with those suffering from diseases with an unfavorable prognosis; Specificity of communication with persons related to participation in clinical research (study); The specificity of communication in the wake of the Covid19 pandemic; The specificity of communication in healthcare in accordance with the leading legal acts.			
Literature 1. Lloyd, M., Bor, R., & Noble, L. (2018). <i>Clinical Communication Skills for Medicine</i> . (4th edition). Elsevier. 2. Tate, P., & Frame, F. (2019). <i>The doctor's communication handbook</i> , (8th edition). Boca Raton: CRC Press. 3. Kurtz, S., Draper, J., & Silverman, J. (2004). <i>Teaching and Learning Communication Skills in Medicine</i> . (2nd edition). London: CRC Press. 4. McCorry, L.K., & Mason, J. (2011). <i>Communication skills for the healthcare professional</i> . (1st edition). Lippincot Williams & Wilkins.			
Number of active teaching classes: 30	Lectures: 30		Practice: 0
Teaching methods Lectures.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures	30	written exam	70
practical classes (exercises)		oral exam	
colloquiums		practical exam	
seminars			

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Health psychology			
Course status: Elective			
ECTS: 3			
Prerequisites: Enrolled in the second semester			
Course unit objective Introducing students to the unique biopsychosocial being of man; different reactions of sick people to the disease, as well as different interactions between doctors/health workers and patients.			
Learning outcomes of course unit After attending lectures, independent study and passing the exam, the student will master the knowledge of: (1) the influence of psychological factors and the importance of stress in the development of psychosomatic diseases; (2) ways to overcome stress and manage pain. He/she will also master the knowledge that will enable him/her to recognize burnout syndrome at work, along with strategies to overcome it.			
Course unit contents <i>Theoretical classes</i> Introduction and concept of health psychology; Stress and psychological trauma; The influence of psychological factors on the onset of the disease; Psychosomatic medicine; Doctor patient-empathy relationship; Psychological reactions to symptoms, illness and the importance of seeking professional help and social support; The patient's reaction to the disease; Child's reaction to illness; Aging and reaction to disease; Psychological reactions in diseases with unfavorable prognosis; The grieving process; Stigma, prejudice and discrimination; Placebo and nocebo effect; Reactions to disability and support in rehabilitation; Health worker burnout syndrome. <i>Practical classes (exercises)</i> Health behavior and change, as well as coping mechanism and coping with illness; Understanding the relationship between stress and illness; Communication, empathy, professional relationship - workshop; Psychological approach and interventions in working with patients suffering from various chronic and acute diseases; Conversation (communication) of a doctor/health worker with a sick person - workshop; Health and illness - workshop; Providing information to the patient and family about the disease; Preparation of patients for diagnostic and therapeutic processes; Getting to know the principles of establishing health habits at different ages; Factors affecting the development of healthy habits and lifestyle; Relationship between social support and health; Overview of models and strategies for promoting health behavior aimed at reducing health problems; Recognizing the symptoms of burnout syndrome and adopting methods to overcome it.			
Literature 1. Albery, I., & Munafò M. (2008). <i>Key concepts in health psychology</i> . (selected chapters). London: Sage. 2. Baum, A., Newman, S., Weinman, J., McManus, C., & West, R. (Eds.). (1997). <i>Cambridge handbook of psychology, health and medicine</i> . (selected chapters). New York: Cambridge University Press. 3. Friedman, H. S. (2011). <i>The Oxford Handbook of Health Psychology</i> . Oxford, UK: Oxford University Press.			
Number of active teaching classes: 45	Lectures: 30		Practice: 15
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures		written exam	60
practical classes (exercises)	20	oral exam	
colloquiums		practical exam	
seminars	20		

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Medical deontology			
Course status: Elective			
ECTS: 3			
Prerequisites: Enrolled in the second semester			
Course unit objective The objectives of the course unit are: (1) familiarization with the basics of the deontological approach; (2) getting to know the basics of ethical reasoning and basic philosophical concepts; (3) familiarization with basic ethical principles; (4) familiarization with ethical principles of clinical work, research and medico-legal aspects of work in medical sciences; (5) mastering the skills of clinical work and research in medical sciences while respecting ethical and legal norms; (6) adoption of the position that compliance with ethical norms is a necessary condition for practicing that profession; (6) familiarization with the legal aspects of work in healthcare.			
Learning outcomes of course unit Knowledge of the patient's right to choose the health care that will be provided to him; Knowing the difference between capacity to make treatment decisions and competence to make decisions (business capacity); Knowledge of the principle of patient data confidentiality; Knowledge of the structure and form of patient information; Knowledge of the procedure for obtaining patient consent for a specific medical procedure; Knowledge of the principles of Good Clinical Practice and the Declaration of Helsinki; Understanding the legal significance of adequate medical records management; Understanding the rights and responsibilities of healthcare workers.			
Course unit contents <i>Theoretical classes</i> Deontology and basic concepts of health legislation; Ethical principles of treating patients throughout history; Basic ethical principles; Patients' rights and the Charter of Patients' Rights; Ethical aspects of working with children and the elderly; Ethical aspects of working with other populations at increased risk; Ethical aspects at the end of life; Law on health care - basic provisions related to the rights to health care, participants in health care, health activity, health care system and financing of health care; Principles of health care and implications for the work of health workers; Law on Health Insurance; Patients' rights; Law on the rights of patients in the light of clinical work; The Law on the Rights of Persons with Mental Disabilities in the Context of Clinical Practice; Legal significance of medical documentation; Rights and responsibilities of healthcare workers. <i>Practical classes (exercises)</i> Practical aspects and implications of ethical and different legal norms on the work of healthcare workers and the rights of patients.			
Literature 1. Phalen, R. (2017). <i>Core ethics for health professionals</i> . Irvin: Springer. 2. Beauchamp, T.L. (2009). <i>Principles of biomedical ethics</i> . Oxford: Oxford University Press. 3. Bjelica, A. (2015). <i>An outline of medical ethics</i> . Novi Sad: Faculty of Medicine, Novi Sad.			
Number of active teaching classes: 45	Lectures: 30		Practice: 15
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures		written exam	60
practical classes (exercises)	20	oral exam	
colloquiums		practical exam	
seminars	20		

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Professional practice 1			
Course status: Mandatory			
ECTS: 4			
Prerequisites: Enrolled in the second semester			
Course unit objective The vocational nurse will apply individual medication and ampoule therapy to surgical, infectious, gynecological, pediatric and psychiatric patients as part of professional practice. A vocational nurse will work on preparing patients for diagnostic procedures. Special emphasis is placed on maintaining medical documentation within the process of continuous medical care of the patient. As part of clinical practice, a nurse should master medical information technology.			
Learning outcomes of course unit After completing professional practice, a vocational nurse is qualified to apply individual medication and ampoule therapy. He/she is independent in the process of continuous health care and assistance with diagnostic procedures.			
Course unit contents <i>Practical classes (exercises)</i> Health care and application of therapy to surgical, infectious, gynecological, pediatric and psychiatric patients; Professional practice - training for sophisticated diagnostic techniques; Professional practice - preparing patients for operative procedures; Professional practice - specifics in infectious disease; Professional practice - training to work on the health information system; Professional practice - specifics of work in medical rehabilitation.			
Literature 1. Jameson, J.L., Fauci, A.S., Kasper, D.L., Hauser, S.L., Longo, D.L., & Loscalzo, J. (2018). <i>Harrison's Principles of Internal Medicine</i> . (20th edition). McGraw Hill. 2. Taylor, C., Lynn, P., & Bartlett, J.L. (2019). <i>Fundamentals of nursing: the art and science of person-centered nursing care</i> (9th ed.). Philadelphia: Wolters Kluwer. 3. Potter, P.A., Perry, A.G., Stockert, P.A., & Hall, A.M. (2017). <i>Fundamentals of nursing</i> . (9th ed.). Amsterdam: Elsevier. 4. Walcker Seaback, W. (2013). <i>Nursing Process: Concepts & Applications</i> . (3rd ed.). Delmar: Cengage Learning.			
Number of active teaching classes:	Lectures:	Practice:	Other classes: 300
Teaching methods Practical classes and practical work.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures	30	written exam	70
practical classes (exercises)		oral exam	
colloquiums		practical exam	
seminars			

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Surgery with care			
Course status: Mandatory			
ECTS: 8			
Prerequisites: Enrolled in the third semester			
Course unit objective Acquiring knowledge and developing skills necessary for effective implementation of standardized health care procedures, as well as care and monitoring of surgical patients in the pre- and post-operative phases.			
Learning outcomes of course unit Students are trained to recognize and define the basic aspects and standardized procedures within surgical healthcare, analyze and interpret the conditions of surgical patients in different stages of treatment, apply the acquired knowledge and skills for efficient and professional implementation of diagnostic and surgical procedures, connect theoretical knowledge with practical situations demonstrating the ability to organize and plan adequate health care and prevention of potential complications, demonstrate skills for independent and team work in various medical environments and apply methods and approaches in the care of surgical patients, focusing on proper nutrition, rehabilitation and follow-up of patients after surgery.			
Course unit contents <i>Theoretical classes</i> Introduction to surgery, diagnostic procedures and surgical infections; Basics of trauma, wounds, bleeding and hemostasis; Abdominal surgery with a focus on the gastro-intestinal area; Hepato-biliary surgery and pancreatic surgery; Endocrine surgery; Breast surgery; Thoracic surgery; Children's surgery; Neurosurgery; Vascular surgery; Plastic surgery and urology; Specifics of clinical care of surgical patients; Assessment of the condition and application of standardized health care in caring for the injured; Sampling and sending materials for laboratory examinations; Therapeutic pain algorithms. <i>Practical classes (exercises)</i> Active participation of students in surgical procedures; Review of different surgical techniques and methods; Monitoring and application of standardized diagnostic procedures in surgery; Identification and adequate response to patients' conditions in prehospital conditions; Identification and adequate response to patients' conditions within hospital conditions; Training of students for reception and follow-up of surgical patients; Adoption and application of standardized methods in patient care; Adequate documentation of patients' condition; Intensive preparation and monitoring of the patient before and after various interventions; Development of skills for teamwork, effective and clear communication when transferring key information; Recognition and planning of interventions in case of potential complications; Application of specific methods of clinical care in the stages after surgery; Aspects of proper nutrition and rehabilitation of patients; Preparation of patients for surgical interventions; Patient education for postoperative care at home.			
Literature 1. Brunnicardi F. C., Andersen D. K., Billiar T. R., Dunn D. L., Kao, L. S., Hunter J. G., Matthews, J. B. & Pollock, R. E. (2019). <i>Schwartz's Principles Of Surgery</i> . (11 th edition). McGraw-Hill Education. 2. DeWit, S., & Kumagai, C. (2019). <i>Medical-Surgical Nursing: Concepts & Practice</i> . St. Louis, Missouri, USA: Saunders. 3. Taylor, C., Lynn, P., LeMone P., & LeBon, M. (2018). <i>Fundamentals of Nursing: The Art and Science of Person-Centered Care</i> . New York, USA: Wolters Kluwer. 4. Ackley, B., & Ladwig, G. (2020). <i>Nursing Diagnosis Handbook: An Evidence-Based Guide to Planning Care</i> . St. Louis, Missouri, USA: Elsevier. 5. Melnyk, B., & Fineout-Overholt, E. (2019). <i>Evidence-Based Practice in Nursing & Healthcare: A Guide to Best Practice</i> . Philadelphia, Pennsylvania, USA: Wolters Kluwer.			
Number of active teaching classes: 90	Lectures: 45	Practice: 45 Other classes: 120	
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures		written exam	
practical classes (exercises)	30	oral exam	50
colloquiums	20	practical exam	
seminars			

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Health care in primary health care			
Course status: Mandatory			
ECTS: 7			
Prerequisites: Enrolled in the third semester			
Course unit objective Acquiring knowledge in the field of health care in primary health care, introducing students to the organization of the work of all institutions belonging to the primary level of health care and mastering the skills necessary for the work of a nurse in this area. Application of acquired knowledge and skills in practice.			
Learning outcomes of course unit Students are trained to: work on promotion and improvement of health and disease prevention; work on discovering and removing risk factors for the onset of illness; participation in screening and early diagnosis of diseases and prevention of complications; work in the polyvalent patronage service and work with the individual, family and community.			
Course unit contents <i>Theoretical classes</i> General terms and definitions of health care in primary health care; Levels of prevention, preventive activities and interventions in primary health care; Institutions for the implementation of health care in the primary health care system; Work methods in primary health care; Health education method; Health education tools that are used when working in primary health care; Organization and implementation of screening; Types of screening, with special emphasis on conducting organized screening examinations; Health care in polyvalent patronage care; Development and activities of patrol service; The content of the nurse's work in patronage, first patronage visit, repeat patronage visit; Specifics of the work of the visiting nurse with vulnerable population groups; The content of the work of the visiting nurse in the community; Organization of health promotion activities in the community and partnership for health; Promotion of healthy lifestyles according to the Public Health Calendar. <i>Practical classes (exercises)</i> Acquaintance with the organization of work and services at the Health Center; Work of a nurse in health care services for adults with home treatment and care, in health care services for children, preschool and school dispensaries and counseling centers for young people, organization of systematic examinations, implementation of vaccinations, work of nurses in women's health care, counseling centers for pregnant women, school parenting, psychophysical preparation of a pregnant woman for childbirth; Scope of work of the nurse in the Diabetes Counseling Center; Organization of polyvalent community service; Preparation of students for the community visit (documentation, material); Realization of community visits; Determining the health care needs of certain population groups.			
Literature 1. Taylor, C., Lynn, P., LeMone P., & LeBon, M. (2018). <i>Fundamentals of Nursing: The Art and Science of Person-Centered Care</i> . New York, USA: Wolters Kluwer. 2. Ackley, B., & Ladwig, G. (2020). <i>Nursing Diagnosis Handbook: An Evidence-Based Guide to Planning Care</i> . St. Louis, Missouri, USA: Elsevier. 3. Nies, M., & McEwen, M. (2019). <i>Community/Public Health Nursing: Promoting the Health of Populations</i> . St. Louis, Missouri, USA: Saunders. 4. Melnyk, B., & Fineout-Overholt, E. (2019). <i>Evidence-Based Practice in Nursing & Healthcare: A Guide to Best Practice</i> . Philadelphia, Pennsylvania, USA: Wolters Kluwer. 5. Detels, R., Karim, Q.A., Baum, F., Li, L., & Leyland, A. (2021). <i>Oxford Textbook of Global Public Health</i> . (7th ed). Oxford: Oxford University Press.			
Number of active teaching classes: 90	Lectures: 45		Practice: 45
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures	10	written exam	40
practical classes (exercises)	20	oral exam	
colloquiums	30	practical exam	
seminars			

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Infectious diseases with care			
Course status: Mandatory			
ECTS: 7			
Prerequisites: Enrolled in the third semester			
Course unit objective Acquaintance of students with the most important theoretical and practical knowledge in the field of infectology.			
Learning outcomes of course unit Students will master the knowledge from certain areas of infectology, which will enable them to perform practical work in performing daily tasks in working with patients and will acquire the skills of taking a nursing history of infectious diseases, assessing the need for isolation, providing first aid, and caring for those suffering from infectious diseases.			
Course unit contents <i>Theoretical classes</i> Introduction to infectious disease; Basic principles of diagnosis and therapy of infectious diseases; Streptococcal and staphylococcal infections; Viral rash infections; Infections of the respiratory system; Viral infections of the central nervous system; Bacterial infections of the central nervous system; Infections of the digestive system; Acute viral hepatitis; Enterovirus diseases; Anaerobic infections and zoonoses; Herpes virus infections; HIV/AIDS; Sepsis and septic shock; Intra-hospital infections; Intrauterine infections. <i>Practical classes (exercises)</i> Acquaintance with the work organization of the infectious disease clinic; Specifics of history in infectious diseases; Acquaintance of students with the objective examination of the patient, examination of the oral cavity and regional lymph nodes; Acquaintance of students with the basic morphological elements of smallpox, the method of outbreak, distribution; Acquaintance of students with the most important symptoms and signs of disease in patients with diseases of the respiratory organs; Care of the sick; Introducing students to the performance of meningeal signs; Acquaintance of students with the technique of lumbar puncture; Importance of hygienic-dietary regime in infectious diseases; Care of patients with acute viral hepatitis; Care of patients with enterovirus infections; Getting to know the principles of the intensive care unit; Anti-tetanus protection; Care of patients with herpes virus infection; Care of HIV/AIDS patients; Importance of taking and interpretation of blood cultures; Care of patients with sepsis; Analysis of the most common hospital infections in UC Kragujevac; Diagnosis and prevention of intrauterine infections.			
Literature 1. Cohen, J., Powderly, W. G., & Opal, S.M. (2017). <i>Infectious Diseases</i> (4 th ed.). Elsevier Ltd. 2. Mandell, G. L., Douglas, R. G., & Bennett, J. E. (2015). <i>Principles and practice of Infectious Diseases</i> . (7th ed.). Philadelphia, New York, USA: Churchill Livingstone 3. Nies, M., & McEwen, M. (2019). <i>Community/Public Health Nursing: Promoting the Health of Populations</i> . St. Louis, Missouri, USA: Saunders. 4. Melnyk, B., & Fineout-Overholt, E. (2019). <i>Evidence-Based Practice in Nursing & Healthcare: A Guide to Best Practice</i> . Philadelphia, Pennsylvania, USA: Wolters Kluwer. 5. Taylor, C., Lynn, P., LeMone P., & LeBon, M. (2018). <i>Fundamentals of Nursing: The Art and Science of Person-Centered Care</i> . New York, USA: Wolters Kluwer.			
Number of active teaching classes: 90	Lectures: 45	Practice: 45 Other classes: 120	
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures		written exam	70
practical classes (exercises)	30	oral exam	
colloquiums		practical exam	
seminars			

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Nursing procedures in infection prevention			
Course status: Mandatory			
ECTS: 4			
Prerequisites: Enrolled in the third semester			
Course unit objective Acquiring knowledge about the prevention of the occurrence and spread of infectious diseases in hospital conditions and the possibilities of their prevention and suppression. Acquaintance with personal protective equipment and the way health workers work, in order to prevent the occurrence of infections.			
Learning outcomes of course unit Students will be trained to implement measures to prevent infectious diseases as well as personal protection measures when working with patients. They will learn to recognize hospital-acquired infection and implement prevention and control measures.			
Course unit contents <i>Theoretical classes</i> Concept of infection and infectious diseases; Factors for the emergence of infectious diseases; Vogralik's chain; Non-specific and specific measures for the prevention of infectious diseases; Preventing the spread of infectious diseases - measures towards the patient; Preventing the spread of infectious diseases - measures towards the environment; Disposal of infectious waste; Nursing procedures in confirming the diagnosis of infectious diseases; Health care of patients with respiratory infectious diseases, intestinal infectious diseases, CNS infections, viral hemorrhagic fevers, viral hepatitis, AIDS and sexually transmitted diseases, nematode and protozoal diseases, Lyme disease and malaria; Post-exposure prophylaxis of blood-borne diseases in healthcare workers; Causes and mechanisms of hospital infections in clinical practice; Measures to prevent and control hospital infections: hand hygiene, disinfection, sterilization; Isolation of infectious patients; Hygiene of the hospital environment. <i>Practical classes (exercises)</i> Preventing the occurrence and spread of healthcare-related infections; Personal protection of healthcare workers during the work process; Disinfection and sterilization; Disposal of infectious waste; Post-exposure prophylaxis protocol; Work organization and application of personal protection measures in conditions of strict isolation; Preparation of patients and materials for performing invasive procedures (biopsy and lumbar puncture); Rules for sampling material for bacteriological, virological, parasitological and biochemical analyses; Application of health care processes in patients with respiratory, intestinal infectious diseases, CNS infections, viral hepatitis and AIDS.			
Literature 1. Cohen, J., Powderly, W. G., & Opal, S.M. (2017). <i>Infectious Diseases</i> (4 th ed.). Elsevier Ltd. 2. Mandell, G. L., Douglas, R. G., & Bennett. J. E. (2015). <i>Principles and practice of Infectious Diseases</i> . (7th ed.). Philadelphia, New York, USA: Churchill Livingstone 3. Nies, M., & McEwen, M. (2019). <i>Community/Public Health Nursing: Promoting the Health of Populations</i> . St. Louis, Missouri, USA: Saunders. 4. Melnyk, B., & Fineout-Overholt, E. (2019). <i>Evidence-Based Practice in Nursing & Healthcare: A Guide to Best Practice</i> . Philadelphia, Pennsylvania, USA: Wolters Kluwer. 5. Ackley, B., & Ladwig, G. (2020). <i>Nursing Diagnosis Handbook: An Evidence-Based Guide to Planning Care</i> . St. Louis, Missouri, USA: Elsevier.			
Number of active teaching classes: 60	Lectures: 30	Practice: 30	
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures	10	written exam	
practical classes (exercises)	10	oral exam	50
colloquiums	20	practical exam	
seminars	10		

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Mental health			
Course status: Elective			
ECTS: 4			
Prerequisites: Enrolled in the third semester			
Course unit objective Acquaintance of students with the basic principles of mental hygiene, procedures and techniques in the prevention of mental disorders and maintenance of mental health. Equipping them for the timely recognition of deviations in development and the need to harmonize the educational approach. Identifying risk factors that contribute to the emergence and development of disorders and taking measures to correct them. Training them to implement the principles of mental hygiene in practice.			
Learning outcomes of course unit Students know basic terminology from the domain of mental health and mental hygiene. They are trained to recognize factors that contribute to deviations in development, risks for mental health disorders, and have the knowledge to apply basic mental hygiene measures to preserve and improve mental health.			
Course unit contents <i>Theoretical classes</i> Definition, history, theory and practice of mental hygiene; Mental health and mental hygiene; Development of the concept of mental health, the role of educators in the field of mental health; Epidemiological method in the study of mental health; Models of mental health and illness; Biological, psychological and social causes of mental disorders; Mental hygiene importance of personality development; Psychomotor and psychosocial development of the child and mental health; Mental hygiene problems of children, maladaptive behavior, role of educational institutions, family and social environment; Risk factors and protective factors of children's mental health; Children with disabilities in psychosocial and physical development; Specific developmental disorders, behavioral and emotional disorders, intellectual disability; Mental hygiene of parenthood; Types of deprivation of parental care, maltreatment syndrome, definition, types; Prevention and detection of abuse and neglect; The importance of nurseries, kindergartens, playgrounds and the influence of peer groups on a child's development. <i>Practical classes (exercises)</i> Mental hygiene and mental health - theoretical concepts and considerations; Mentally healthy personality, definition, factors that affect psychological development; Concept of mental disorder; The role of educators in the prevention of mental disorders and improvement of mental health; Personality theories, personality structure, defense mechanisms; Psychological development of the child, factors affecting development; Parenting styles and the importance of family routines for the health and development of the child; Denial of parental care, neglect: physical, educational, health, emotional, educational neglect, inadequate supervision, abandonment; The influence of the peer group on the child's development; The impact of modern technology on child development; Children and traumatic events - intervention models; Psychological aspects and educators' approach to children with developmental and other disorders in psychological and psychomotor development; Psychological aspects and the educator's approach to an abused child; Psychological aspects and approach to a child without parents, a child from an incomplete family; Nutrition, physical and intellectual activity and mental health; Primary, secondary and tertiary prevention, the importance of nurseries, kindergartens, playgrounds.			
Literature 1. Albery, I., & Munafò, M. (2008). <i>Key concepts in health psychology</i> . (selected chapters). London: Sage. 2. Friedman, H. S. (2011). <i>The Oxford Handbook of Health Psychology</i> . Oxford, UK: Oxford University Press. 3. Glanz, K., Rimer, B.K., Viswanath, K., (editors). (2008). <i>Health behavior and Health Education</i> . (4th ed.). San Francisco, CA: Jossey-Bass A Wiley imprint. 4. Black, D.W., & Andreasen, N. C. (2020). <i>Introductory Textbook of Psychiatry</i> (7 th ed.). American Psychiatry Association.			
Number of active teaching classes: 45	Lectures: 30		Practice: 15 Other classes: 60
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures		written exam	
practical classes (exercises)	30	oral exam	50
colloquiums		practical exam	
seminars	20		

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Social medicine			
Course status: Elective			
ECTS: 4			
Prerequisites: Enrolled in the third semester			
Course unit objective Acquaintance of students with: social-medical approach in explaining complex phenomena of health and disease; methods of assessing the health status of the population; organization of strategies in the community that are used in order to improve and preserve the health of the population; the structure, organization and functioning of the health care system; measures, levels and organization of health care.			
Learning outcomes of course unit Enabling students to recognize health problems in the community, set priorities and participate in improving the health of the population by applying various health care strategies; understanding of the functioning of the health care system; mastering the skills of health assessment, proper management of medical documentation, planning in health care, as well as methods of health education work.			
Course unit contents <i>Theoretical classes</i> Development, definition and subject of study of social medicine; Challenges of social medicine in the XXI century; Modern concept of health; Factors affecting health; Inequalities in health; Modern health care; Natural course of the disease; Levels of prevention; Assessment of the health status of the population; Social-medical aspects of leading health problems; Health care of vulnerable categories of the population; International health cooperation; International Classification of Diseases, Injuries and Causes of Death; ZIS; Medical documentation and records; Health systems; Basic principles of health service organization; Health activity at the primary level; Health activity at the secondary and tertiary level; The role of health workers in providing health care; Quality of health care and patient safety; Health technologies; Health legislation; Health promotion; Health education. <i>Practical classes (exercises)</i> Indicators of the health status of the population; Natural course of the disease; Levels of prevention; Medical documentation and records; Social-medical aspects of leading health problems; International Classification of Diseases, Injuries and Causes of Death; Health education methods and means; Communication in healthcare; Health care organization; The needs, development and definitions of ZIS; Basic medical documentation and auxiliary means for keeping records: the field of general medicine; field of inpatient health care; Health care of certain categories of the population; Health care quality management; Development of health care programs.			
Literature 1. Detels, R., Karim, Q. A., Baum, F., Li, L., & Leyland, A. (2021). <i>Oxford Textbook of Global Public Health</i> . (7th edn). Oxford: Oxford University Press 2. Poland, B., Green, L.W., Rootman, I. (2000). <i>Settings for health promotion: Linking theory and practice</i> . Thousand Oaks, CA: Sage 3. Glanz, K., Rimer, B.K, Viswanath, K., (editors). (2008) <i>Health behavior and Health Education</i> . (4th ed.). San Francisco, CA: Jossey-Bass A Wiley imprint. 4. WHO Europe (1998). <i>Health 21-health for all in the 21st century. An introduction</i> . European Health for All Series No 5. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe, 5. WHO Health (2020). <i>A European policy framework and strategy for the 21st century</i> . World Health Organization			
Number of active teaching classes: 45	Lectures: 30	Practice: 15 Other classes: 60	
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures		written exam	70
practical classes (exercises)	30	oral exam	
colloquiums		practical exam	
seminars			

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Safety of healthcare workers and workplace protection			
Course status: Elective			
ECTS: 4			
Prerequisites: Enrolled in the third semester			
Course unit objective Acquisition of knowledge and skills for providing quality and safe healthcare. Acquisition of knowledge and skills regarding the causes of adverse events, error prevention, error analysis, teamwork and collaboration, quality improvement, and safety. Students should acquire knowledge in the field of occupational hazards, health impairments, and protection of healthcare workers.			
Learning outcomes of course unit Acquisition of necessary knowledge in the field of quality and safety in healthcare. Mastery of practical knowledge and acquisition of necessary skills in improving patient safety in healthcare facilities at all levels of healthcare. Students should acquire skills related to: working environment conditions, prevention of occupational diseases and injuries, prevention of work disability, and implementation of preventive measures for workplace safety.			
Course unit contents			
<i>Theoretical classes</i> Quality in health care; Health care quality indicators; Internal and external quality control of professional work; Defining the concept of security; Safety indicators; Adverse events and errors; Reporting adverse events; Application of modern technology in the prevention of unwanted events; Legal regulations in the field of quality and safety at work; Communication and teamwork as a safety factor; Characteristics of working conditions in healthcare; Impact of working conditions on health; Burnout syndrome; Occupational hazards and workplace risks (radiation, occupational toxicology, occupational traumatism); Occupational diseases; Hospital infections; Medical waste management; Prevention of infectious diseases at work; Safety measures at work; Health education.			
<i>Practical classes (exercises)</i> Quality in health care - practical aspects; Health care quality indicators - practical aspects; Internal and external quality control of professional work - practical aspects; Defining the concept of security - practical aspects; Safety indicators - practical aspects; Adverse events and errors – practical aspects; Reporting adverse events - practical aspects; Application of modern technology in the prevention of unwanted events - practical aspects; Legal regulations in the field of quality and safety at work - practical aspects; Communication and teamwork as a safety factor - practical aspects; Characteristics of working conditions in healthcare - practical aspects; Impact of working conditions on health - practical aspects; Burnout syndrome - practical aspects; Occupational hazards and workplace risks (radiation, occupational toxicology, occupational traumatism) – practical aspects; Occupational diseases - practical aspects; Hospital infections - practical aspects; Medical waste management - practical aspects; Prevention of infectious diseases at work - practical aspects; Safety measures at work - practical aspects.			
Literature			
1. Kohn, L.T., Corrigan, J. M., & Donaldson, M. S. (2000). <i>To err is human: Building a safer health system</i> . Washington: Institute of Medicine publication.			
2. Kohn, L.T., Corrigan, J. M., Donaldson, M. S. (2000). <i>Building a safer health system</i> . Washington, Institute of Medicine publication. Available at: www.nap.edu			
3. Poland, B., Green, L.W., & Rootman, I. (2000). <i>Settings for health promotion: Linking theory and practice</i> . Thousand Oaks, CA: Sage			
4. Glanz, K., Rimer, B.K., & Viswanath, K. (editors). (2008). <i>Health behavior and Health Education</i> (4th ed.). San Francisco, CA: Jossey-Bass A Wiley imprint.			
5. WHO Health (2020). <i>A European policy framework and strategy for the 21st century</i> . World Health Organization.			
Number of active teaching classes: 45	Lectures: 30	Practice: 15	Other classes: 60
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures	15	written exam	60
practical classes (exercises)		oral exam	
colloquiums		practical exam	
seminars	25		

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Modern radiological diagnostic methods			
Course status: Elective			
ECTS: 4			
Prerequisites: Enrolled in the third semester			
Course unit objective Mastering the basics of radiological imaging techniques. Familiarization with the indications and contraindications for radiological examinations. Introduction to imaging methods. Acquiring knowledge of the physical principles of ultrasound, computed tomography, and magnetic resonance imaging.			
Learning outcomes of course unit Knowledge of various radiological methods - understanding the algorithms of radiological examinations in the visualization of different anatomical structures and pathological changes - familiarity with the inherent, age-related, and gender-related differences in the presentation of individual anatomical structures. Proficiency in understanding ultrasound, CT, and MRI examination techniques. Acquired theoretical and practical knowledge in this area enables students to understand, adopt, and apply the basic principles and techniques of conducting examinations of organs using ultrasound, computed tomography, and magnetic resonance imaging.			
Course unit contents <i>Theoretical classes</i> Familiarity with modalities and techniques in radiology; Acquaintance with diagnostic devices used in radiology; Acquaintance with diagnostic procedures, radiological changes in heart diseases; Radiological changes in diseases of the respiratory tract; Radiological changes in diseases of the mediastinum; Acquaintance with Ro techniques for examination of the digestive tract; Ro anatomy of the digestive tract; Techniques of US, CT and MRI examinations of the liver, pancreas and spleen; Contrast agents; Preparation of patients for examination of various organ systems; Types of ultrasound probes; Ultrasound of soft tissues and neck; Breast ultrasound; Ultrasound of abdominal organs, retroperitoneum, kidneys and genital tract; CT and MRI examination of the central nervous system, osteoarticular apparatus, lungs and heart; CT and MRI of abdomen and retroperitoneum; CT and MR of soft tissues; MRI of the breast; Virtual colonoscopy, cystoscopy, bronchoscopy; CT coronarography; MRI of the heart. <i>Practical classes (exercises)</i> Familiarity with diagnostic devices in radiology; Preparation of patients for examination of various organ systems; Radiological changes in heart diseases; Radiological changes in diseases of the respiratory tract, interpretation of radiographs; Getting to know the pathology of the lungs and mediastinum on computed tomography; Getting to know the interpretation of Ro examination of the digestive tract, normal Ro anatomy; Acquaintance with the use of contrast agents and the method of performing endographic methods; Interpretation of Ro examination in pathological conditions of the urogenital tract, pathology of the bone-joint system; Getting to know the performance of therapeutic non-vascular RO procedures; Getting to know the performance of vascular diagnostic and therapeutic procedures; Ultrasound examination technique; CT examination technique; MRI examination technique.			
Literature 1. Adam, A., & Dixon, A.K. (2014). <i>Grainger & Allison's Diagnostic Radiology</i> . (volume one and two). Churchill Livingstone. 2. Benseler, J. S. (2006). <i>The Radiology Handbook. A Pocket Guide to Medical Imaging</i> , Athens, United States: Ohio University Press. 3. Brant W.E. (2012). <i>Helms Fundamentals of Diagnostic Radiology</i> , (4th edition). Wolters Kluwer Health / Lippincott Williams & Wilkins. 4. Roberts, G. M., Hughes J. P., & Hourihan M. D. <i>Clinical Radiology for Medical Students</i> (3rd ed.). Hodder Education Publishers.			
Number of active teaching classes: 45	Lectures: 30		Practice: 15 Other classes: 60
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures		written exam	40
practical classes (exercises)	30	oral exam	
colloquiums	30	practical exam	
seminars			

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Emergency medicine with the fundamentals of transfusiology			
Course status: Mandatory			
ECTS: 4			
Prerequisites: Enrolled in the fourth semester			
Course unit objective Acquaintance of the student with fundamental and practical knowledge in clinical areas from the domain of medical emergency, indications for the use of blood products, types of blood products and adverse reactions to their use. Preparation of students for independent management of sample analysis and blood processing for immunohematological testing. To acquaint the student with the method of determining and the importance of blood groups. To help the student in understanding the transfusion chain from the recipient to the donor, as well as the importance of monitoring each step in that chain.			
Learning outcomes of course unit During the classes, students will become familiar with the contents of the clinical area that can be the subject of emergency medical intervention. Students will be trained to recognize and assess the degree of severity and importance of medical urgency of a specific clinical problem. Special attention will be devoted to training the student to independently carry out certain diagnostic and therapeutic procedures during practical classes in the appropriate clinical department.			
Course unit contents <i>Theoretical classes</i> Basics of emergency medicine; Acquaintance of students with the basic manifestations of hemorrhagic syndrome; Introducing students to the basics of transfusion medicine; Getting to know the types of blood products; Access to the basic diagnostic procedures used in the diagnosis of hemorrhagic syndromes; Therapeutic modalities used in the treatment of hemorrhagic syndromes; Acquaintance with indications during transfusion of blood and blood derivatives; Acquaintance with contraindications during transfusion of blood and blood products; Acquaintance with adverse reactions during transfusion of blood and blood derivatives; Treatment of patients with hemorrhagic syndrome; Introducing students to the most important symptoms and signs of hemorrhagic syndromes; Interpretation of laboratory test results of hemorrhagic syndromes; Practical application of therapeutic modalities used in the treatment of hemorrhagic syndromes; Evaluation of indications for the use of blood transfusion and blood derivatives; Management of manifestations of adverse reactions that occur during the administration of blood transfusions and blood derivatives. <i>Practical classes (exercises)</i> Treatment of patients with hemorrhagic syndrome; Introducing students to the most important symptoms and signs of hemorrhagic syndromes; Interpretation of laboratory test results of hemorrhagic syndromes; Practical application of therapeutic modalities used in the treatment of hemorrhagic syndromes; Evaluation of indications for the use of blood transfusion and blood derivatives; Management of manifestations of adverse reactions that occur during the administration of blood transfusions and blood derivatives.			
Literature 1. Waterbrook, A. (2016). <i>Sports Medicine Emergency Physician</i> . Cambridge University Press. 2. Jameson, J.L., Fauci, A.S., Kasper, D.L., Hauser, S.L., Longo, D.L., & Loscalzo, J. (2018). <i>Harrison's Principles of Internal Medicine</i> (20th edition). New York: McGraw Hill. 3. O'Neill, H., Wiles, K., Hall, C., Raine, T., Wilkinson, I.B., & Goodhart, A. <i>Oxford Handbook of Clinical Medicine</i> . (10th ed.). Oxford: Oxford University Press. 4. Janković, S. (2021). <i>Handbook of Pharmacology and Toxicology</i> . Kragujevac: Faculty of Medical Sciences, University of Kragujevac.			
Number of active teaching classes: 60	Lectures: 30		Practice: 30 Other classes: 120
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures	30	written exam	70
practical classes (exercises)		oral exam	
colloquiums		practical exam	
seminars			

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Intensive health care			
Course status: Mandatory			
ECTS: 4			
Prerequisites: Enrolled in the fourth semester			
Course unit objective Acquiring theoretical knowledge from the field of intensive care medicine. Enabling the student to recognize the worsening of a chronic internal medicine disease and acquire the skills necessary to care for vitally endangered patients.			
Learning outcomes of course unit The student is trained to recognize a life-threatening situation and take appropriate actions. The student knows how to organize a health care team and plans patient care measures in intensive care units.			
Course unit contents			
<i>Theoretical classes</i> Intensive health care - term and definition; Intensive care unit (standard of equipment, space and staff); Criteria for admitting patients to the intensive care unit; Cardiopulmonary-cerebral resuscitation (CPCR); Basic and special monitoring of vitally endangered patients; Specifics of health care for patients with acute circulatory disorders; Specifics of healthcare for patients with acute cardiac disorders; Specifics of health care for patients with acute disorders of endocrine function; Specifics of health care for patients with acute kidney function disorders; Specifics of health care for patients with acute lung function disorders; Specifics of healthcare for patients with acute gastroenterological disorders; Specifics of healthcare for patients with acute hematological disorders; Specifics of work in surgical intensive care (general surgery, orthopedic surgery, abdominal surgery, chest, cardio and neurosurgery); Specifics of health care for patients in acute poisoning; Vitally endangered child - admission to the intensive care unit; Communication in intensive care units; Rehabilitation procedures in intensive care units.			
<i>Practical classes (exercises)</i> Getting to know the intensive care unit - clinical work with the patient; Stages of performing cardiopulmonary-cerebral resuscitation (CPCR) (basic life support, extended resuscitation measures, post-resuscitation treatment); Monitoring the effectiveness of CPCR execution; CPCR protocol; Admission of patients to the coronary unit; Urgent treatment of a patient with chest pain and hemodynamic disorder; Nursing interventions during invasive diagnostic and therapeutic procedures in cardiology (percutaneous coronary intervention, pacemaker); Cardioversion and defibrillation - nursing interventions; Fibrinolytic therapy-nursing interventions; Specifics of nursing work in the pulmonology intensive care unit; Urgent bronchoscopy, gas analyses-nursing interventions; Specifics of nursing work in the metabolic unit; Black-Moore probe - nurse interventions; Urgent peroral and peranal endoscopy - nursing interventions; Specific measures of intensive health care in acute poisoning; Urgent procedure in case of anaphylactic reaction; Application of blood and blood derivatives; Surgical intensive care unit - (clinical work with patients: venipuncture, central venous catheterization, bladder catheterization, lavage, puncture, drainage, suction, thoracocentesis, laparocentesis...); Pediatric intensive care; Documentation in intensive care units; Communication between the health team and the health care team; Communication with the patient and family members; Nurse participation in rehabilitation procedures in intensive care units.			
Literature			
1. Jameson, J.L., Fauci, A.S., Kasper, D.L., Hauser, S.L., Longo, D.L., & Loscalzo, J. (2018). <i>Harrison's Principles of Internal Medicine</i> (20th edition). New York: McGraw Hill.			
2. O'Neill, H., Wiles, K., Hall, C., Raine, T., Wilkinson, I.B., & Goodhart, A. <i>Oxford Handbook of Clinical Medicine</i> . (10th ed.). Oxford: Oxford University Press.			
3. Shaffner, D., & Nichols, D. (2015). <i>Rogers Textbook of Pediatric Intensive Care</i> . (5 th ed). Wolters Kluwer.			
4. Taylor, C., Lynn, P., & Bartlett, J.L. (2019). <i>Fundamentals of nursing: the art and science of person-centered nursing care</i> (9th ed.). Philadelphia: Wolters Kluwer.			
5. Potter, P.A., Perry, A.G., Stockert, P.A., & Hall, A.M. (2017). <i>Fundamentals of nursing</i> . (9th ed.). Amsterdam: Elsevier.			
Number of active teaching classes: 75	Lectures: 45	Practice: 30 Other classes: 90	
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures	30	written exam	70
practical classes (exercises)		oral exam	
colloquiums		practical exam	
seminars			

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Gynecology and obstetrics with care			
Course status: Mandatory			
ECTS: 5			
Prerequisites: Enrolled in the fourth semester			
Course unit objective Mastering the curriculum and acquiring knowledge and skills necessary for independent provision of health care in the field of gynecology and obstetrics.			
Learning outcomes of course unit Adoption of basic concepts from the subjects of gynecology and obstetrics and acquisition of practical work skills that will help them to successfully solve situations they will encounter in their work.			
Course unit contents <i>Theoretical classes</i> Anatomy, embryology and normal position of genital organs; Static disorders; Functional cycle of the menstrual cycle; Menstrual cycle; Medical genetics in gynecology and obstetrics; Ovulation and its irregularities; Disorders of the menstrual cycle; Life span of a woman; Basic structure of ovaries, ovulation and fertilization; Early embryonic development; Structure and function of the placenta, fetal membranes and umbilical cord; Growth and development of the fetus, amniotic fluid and physiology of pregnancy; Early pregnancy diagnosis and monitoring methods; Ectopic pregnancy; Childbirth and newborn; Modern management of childbirth; Pelvic presentation and multiple pregnancy; Pathological childbirth; Premature birth and postpartum pregnancy; Injuries to the soft and bony parts of the birth canal; Puerperium; Bleeding in the first and second half of pregnancy; PIH, preeclampsia and eclampsia; Diseases of the urinary tract during pregnancy; Endocrine diseases in pregnancy; Diabetes in pregnancy; Surgical diseases in pregnancy; Cardiovascular diseases in pregnancy; Hematological diseases in pregnancy; Infectious diseases and pregnancy; Gestational trophoblastic tumors; Immunological aspects in pregnancy; Administration of medicines during pregnancy; Shock in obstetrics; Sexually transmitted diseases; HIV; Inflammatory diseases of the external genitalia; Inflammation of a woman's internal organs; Acute abdomen; Benign tumors of external genital organs, uterus and fallopian tubes; Cervical cancer; Benign and malignant ovarian tumors; Obstetric operations. <i>Practical classes (exercises)</i> Nursing interventions in the field of gynecology and obstetrics; Modern management of childbirth - practical aspects; Puerperium – practical aspects; Bleeding in the first and second half of pregnancy - practical aspects; PIH, preeclampsia and eclampsia – practical aspects; Diseases of the urinary tract in pregnancy - practical aspects; Endocrine diseases in pregnancy - practical aspects; Surgical diseases in pregnancy - practical aspects; Cardiovascular diseases in pregnancy - practical aspects; Hematological diseases in pregnancy - practical aspects; Infectious diseases and pregnancy - practical aspects; Gestational trophoblast tumors - practical aspects; Immunological aspects in pregnancy - practical aspects; Application of drugs in pregnancy - practical aspects; Shock in obstetrics - practical aspects; Sexually transmitted diseases - practical aspects - practical aspects; Inflammatory diseases of the external genitalia - practical aspects; Inflammation of internal organs of women - practical aspects; Acute abdomen - practical aspects; Benign and malignant tumors of the female genital organs - practical aspects; Obstetric operations - practical aspects.			
Literature 1. Hacker, N.F., Gambone, J.C., & Hobel, C.J. (2016) <i>Hacker & Moore's Essentials of Obstetrics and Gynecology</i> . Elsevier Science. 2. Taylor, C., Lynn, P., & Bartlett, J.L. (2019). <i>Fundamentals of nursing: the art and science of person-centered nursing care</i> (9th ed.). Philadelphia: Wolters Kluwer. 3. Potter, P.A., Perry, A.G., Stockert, P.A., & Hall, A.M. (2017). <i>Fundamentals of nursing</i> . (9th ed.). Amsterdam: Elsevier.			
Number of active teaching classes: 75	Lectures: 45	Practice: 30 Other classes: 120	
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures	30	written exam	70
practical classes (exercises)		oral exam	
colloquiums		practical exam	
seminars			

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Psychiatry with care			
Course status: Mandatory			
ECTS: 5			
Prerequisites: Enrolled in the fourth semester			
Course unit objective Acquaintance of students with basic knowledge about psychiatric disorders (clinical picture, therapy, rehabilitation, care), participation of health workers in individual and team therapy of people with mental disorders.			
Learning outcomes of course unit The student will be able to identify and distinguish between psychological and psychopathological characteristics of consciousness, attention, perception, memory, thinking, intelligence, emotion, will and drive. They will learn how to properly establish contacts with patients suffering from mental disorders. The student will become familiar with the basics of care for patients with mental disorders, as well as with the principles of psychiatric care in practical conditions.			
Course unit contents <i>Theoretical classes</i> Historical development of psychiatry; Concept of mental health and mental illness; Psychic functions and theories of personality; Neurotic disorders; Somatoform and stress-related disorders; Personality disorders and other non-psychotic disorders; Psychotherapy and sociotherapy; Schizophrenia; Affective disorders; Psychoses of insanity; Organic psychosyndromes; Diseases of addiction - alcoholism; Diseases of addiction - effects of narcotic and psychotropic substances; Child and adolescent psychiatry; Emergency conditions in psychiatry and forensic psychiatry. <i>Practical classes (exercises)</i> Establishing contact with persons with mental disorders; The role of the professional nurse in the psychiatric interview; Portrayal of a person with a mental disorder; Presentation of a patient with a disorder of perception, attention and memory; Presentation of a patient with a disorder of thought and intelligence; Presentation of a patient with a disorder of emotions, impulses and will; The importance and tasks of the professional nurse during the application of psychotherapeutic and sociotherapeutic procedures; Presentation of a patient with schizophrenic disorder; Presentation of a patient with an affective disorder; Presentation of a patient with a personality disorder; Care of patients with organic psychosyndrome; Presentation of alcoholism and alcoholic psychosis; Presentation of a person addicted to psychoactive substances; Adolescent crisis; Presentation of a forensic psychiatric case.			
Literature 1. Semple, D., & Smyth R. (2019). <i>Oxford handbook of psychiatry</i> . Oxford: Oxford University Press. 2. Taylor, C., Lynn, P., & Bartlett, J.L. (2019). <i>Fundamentals of nursing: the art and science of person-centered nursing care</i> (9th ed.). Philadelphia: Wolters Kluwer. 3. Potter, P. A., Perry, A. G., Stockert, P. A., & Hall, A. M. (2017). <i>Fundamentals of nursing</i> . (9th ed.). Amsterdam: Elsevier.			
Number of active teaching classes: 75	Lectures: 45		Practice: 30 Other classes: 120
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures	30	written exam	70
practical classes (exercises)		oral exam	
colloquiums		practical exam	
seminars			

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Pediatrics with care			
Course status: Mandatory			
ECTS: 5			
Prerequisites: Enrolled in the fourth semester			
Course unit objective Getting to know and acquiring knowledge about the specifics of the population from birth to 18 years of age (acquiring knowledge about growth, development and nutrition), developing skills and acquiring knowledge about clinical manifestations, differential-diagnostic procedures and treatment of diseases at this age. Training professional nurses for proper access to this specific population in general medicine offices, pediatric offices and in inpatient facilities.			
Learning outcomes of course unit While attending classes, students acquire all the necessary knowledge in the field of pathogenesis, clinical picture, diagnosis and therapy of diseases and conditions that occur in the population from birth to 18 years of age, emphasizing all the specificities of this age group. The student will be able to recognize and define preventive medical measures and procedures, plan proper diagnostics, break down the differential diagnosis and therapy of the most common diseases and conditions characteristic of this population, develop a proper approach and communication with patients aged from birth to 18 years and their family members, defines the specifics of anamnesis, examinations and the specifics of prescribing therapy for this population and participates in the planning and execution of immunizations and works in counseling centers for children and youth.			
Course unit contents <i>Theoretical classes</i> Growth and development: assessment of growth and development and pathology of growth and development; Genetics: Chromosomes and genes; Types of inheritance and hereditary diseases; Congenital anomalies; Genetic counseling center; Prenatal diagnostics; Neonatal screening of hereditary diseases; Neonatology; Pathology of the newborn period; Nutrition of children; Water and electrolyte metabolism; Rickets; Pediatric endocrinology; Pediatric gastroenterology; Pediatric pulmonology; Pediatric cardiology; Pediatric immunology and rheumatology; Pediatric allergology; Pediatric hematology and oncology; Neuropediatrics; Pediatric nephrology. <i>Practical classes (exercises)</i> Specifics of history and physical examination in pediatrics; Care of children with endocrinological and metabolic diseases; Care of children with diseases of the heart and blood vessels; Care of children with respiratory diseases; Natural artificial nutrition, nutrition workshop, principles of healthy and sick child nutrition; Care of children with diseases of the urogenital system; Care of children with hematological and oncological diseases; Care of children with diseases of the immune system; Diseases in neonatology assessment of GS, Apgar score, hyperbilirubinemia, IKH, hemorrhagic disease of the newborn, prematurity, nutrition of premature and full-term newborns; RDS; Care of children with neurological and psychiatric diseases; Health needs and health care of children and youth in outpatient and inpatient settings; Emergency conditions, resuscitation, poisoning in childhood and prevention.			
Literature 1. Kliegman, R.M., St. Geme, J.W., (eds). (2019). <i>Nelson Textbook of Pediatrics</i> . (21st ed). Philadelphia: Elsevier-Saunders. 2. Taylor, C., Lynn, P., & Bartlett, J.L. (2019). <i>Fundamentals of nursing: the art and science of person-centered nursing care</i> (9th ed.). Philadelphia: Wolters Kluwer. 3. Potter, P. A., Perry, A. G., Stockert, P. A., & Hall, A. M. (2017). <i>Fundamentals of nursing</i> . (9th ed.). Amsterdam: Elsevier.			
Number of active teaching classes: 75	Lectures: 45		Practice: 30 Other classes: 120
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures	15	written exam	
practical classes (exercises)	15	oral exam	45
colloquiums	15	practical exam	10
seminars			

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Children health care in the intensive care unit			
Course status: Elective			
ECTS: 3			
Prerequisites: Enrolled in the fourth semester			
Course unit objective Acquiring knowledge about the most common life-threatening conditions in the pediatric population and the basic principles of providing health care to children in the intensive care unit.			
Learning outcomes of course unit The student will be able to recognize life-threatening conditions in the pediatric population, evaluate and rank them in order of urgency, properly plan diagnostic activities, and, analyzing the information obtained, plan and organize adequate therapy and healthcare provision in a timely manner.			
Course unit contents <i>Theoretical classes</i> Causes of life endangerment in pediatric age; Ethics in pediatric intensive care; Pediatric transport of a vitally endangered child; Pediatric vascular access; Emergency conditions of the respiratory system; Emergency conditions of the cardiovascular system; Emergency conditions of the central nervous system and muscle diseases; Urgent nephrological conditions; Urgent conditions in endocrinology and metabolic diseases; Urgent conditions in hematology; Urgent conditions in gastroenterology; Intensive care and therapy for newborns; Diseases of premature infants; Respiratory disorders of the newborn; Intracranial bleeding and convulsions in the newborn period; Birth trauma of a newborn; Infections in the pediatric population; Accidents and trauma; Administration of drugs in a critically ill pediatric patient, analgesia and anesthesia (neuromuscular blockers; sedation and analgesia); Febrile status in children, causes, diagnosis and therapy; Pediatric and neonatal cardiopulmonary resuscitation; Angioedema; Anaphylactic shock. <i>Practical classes (exercises)</i> Defining anamnesis in emergency situations in pediatrics; Assessment of the state of consciousness; Organization of endotracheal and orotracheal intubation; Defining and planning basic and advanced cardiopulmonary resuscitation; Quick recognition of basic heart rhythm disorders; Treatment planning for convulsive seizures and coma in children; Planning and organizing the treatment of severe forms of dehydration, correction of electrolyte and acid-base disorders; Organization and planning of treatment of acute endocrinological and hematological diseases; Organization of care for respiratory insufficiency in children; Dealing with a patient who has died, autopsy (clinical, forensic); Organization of keeping medical records.			
Literature 1. Shaffner, D., & Nichols, D. (2015). <i>Rogers Textbook of Pediatric Intensive Care</i> . (5 th ed). Wolters Kluwer. 2. Kliegman, R.M., St. Geme, J.W., (eds). (2019). <i>Nelson Textbook of Pediatrics</i> . (21st ed). Philadelphia: Elsevier-Saunders. 3. Taylor, C., Lynn, P., & Bartlett, J.L. (2019). <i>Fundamentals of nursing: the art and science of person-centered nursing care</i> (9th ed.). Philadelphia: Wolters Kluwer. 4. Potter, P. A., Perry, A. G., Stockert, P. A., & Hall, A. M. (2017). <i>Fundamentals of nursing</i> . (9th ed.). Amsterdam: Elsevier.			
Number of active teaching classes: 45	Lectures: 30		Practice: 15
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures	15	written exam	
practical classes (exercises)	15	oral exam	45
colloquiums	15	practical exam	10
seminars			

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Hygiene			
Course status: Elective			
ECTS: 3			
Prerequisites: Enrolled in the fourth semester			
Course unit objective Familiarizing students with the basic principles of preserving and improving human health through the study of: the impact of the environment on human health, improvement and protection of the environment-ecology, risk factors from the environment-ecotoxicology for human health-communal hygiene, basic postulates of food hygiene, food health safety and proper nutrition, dietary products, diet prophylaxis and diet therapy, personal hygiene, hygiene in emergency situations, sanitary hygiene and prevention of hospital infections and hygiene of work and the working environment.			
Learning outcomes of course unit The student will acquire basic knowledge about: features and properties of microbiological, biological, physical, chemical and radioactive risk factors from all sectors of the environment, ecotoxicology, procedures necessary for the improvement and protection of human health and disease prevention, food health safety, proper nutrition, diet prophylaxis and diet therapy, emergency situations, proper physical activity and its impact on health and disease, sanitary hygiene, asepsis and antisepsis, and the impact of work and the working environment on people's health. The student will acquire the basic skills to properly interpret the results of measuring environmental risk factors and their impact on human health, implement the recommended hygienic-dietary regime of patients and interpret the results of food analysis and sanitary-hygienic conditions.			
Course unit contents <i>Theoretical classes</i> Introduction to ecology; Communal hygiene; Ecotoxicology; Personal hygiene; Prevention of hospital infections; Sanitary hygiene; Hygiene in emergency situations; Hygiene of work and working environment; Food hygiene in children; Nutritional hygiene in athletes; Nutritional hygiene in special populations; Food health safety; Diet prophylaxis; Diet therapy; Legal regulation. <i>Practical classes (exercises)</i> Introduction to ecology - practical aspects; Communal hygiene - practical aspects; Ecotoxicology - practical aspects; Personal hygiene - practical aspects; Prevention of hospital infections - practical aspects; Sanitary hygiene - practical aspects; Hygiene in emergency situations - practical aspects; Occupational hygiene and working environment - practical aspects; Food hygiene in children - practical aspects; Nutritional hygiene in athletes - practical aspects; Nutritional hygiene in special populations - practical aspects; Health food safety - practical aspects; Diet prophylaxis - practical aspects; Diet therapy - practical aspects; Legal regulation - practical aspects.			
Literature 1. Detels, R., Karim, Q.A., Baum, F., Li, L., & Leyland, A. (2009). <i>Oxford Textbook of Global Public Health</i> . Oxford: Oxford University Press. 2. WHO. (2016). <i>Preventing disease through healthy environments: a global assessment of the burden of disease from environmental risks</i> . Geneva: World Health Organization. 3. WHO. (2011). <i>Guidelines for drinking – water quality</i> . (3rd ed). Geneva: World Health Organization.			
Number of active teaching classes: 45	Lectures: 30		Practice: 15
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures		written exam	50
practical classes (exercises)	20	oral exam	
colloquiums		practical exam	
seminars	30		

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Skin and venereal diseases with care			
Course status: Elective			
ECTS: 3			
Prerequisites: Enrolled in the fourth semester			
Course unit objective Acquaintance of the student with theoretical and practical aspects - knowledge in the field of skin and venereal diseases as well as with the principles of health care - care of the sick.			
Learning outcomes of course unit During classes, students will learn about the basics of skin and venereal diseases and acquire basic knowledge that will enable them to understand many skin and venereal diseases more easily. In particular, they will be trained to understand the etiology, pathogenesis, clinical picture, diagnosis and adequate therapy of these pathological disorders, as well as the basic principles of health care and protection of the sick.			
Course unit contents <i>Theoretical classes</i> Introduction to dermatovenerology, dermatovenerology propaedeutics and reactive erythema; Erythemosquamous dermatoses and eczema group; Papular and vesicular dermatoses; Bullous dermatoses and keratoses; Nodal dermatoses and dyschromias; Bacterial infections of the skin and diseases of the sebaceous glands; Onychoses and hydroses; Tuberculosis of the skin and nevi; Atrophies, hypertrophies and dystrophies of the skin; Scleroderma and dermatomyositis; Non-infectious granulomas and diseases of peripheral arteries and veins; Dermatoses caused by animal parasites; Hematoderma and skin tumors; Venereology (1); Venereology (2). <i>Practical classes (exercises)</i> Introduction to dermatovenerology, dermatovenerology propaedeutics and reactive erythema - practical aspects; Erythemosquamous dermatoses and eczema group - practical aspects; Papular and vesicular dermatoses – practical aspects; Bullous dermatoses and keratoses – practical aspects; Nodal dermatoses and dyschromias - practical aspects; Bacterial infections of the skin and diseases of the sebaceous glands - practical aspects; Onychoses and hydroses - practical aspects; Tuberculosis of the skin and nevi - practical aspects; Atrophies, hypertrophies and dystrophies of the skin - practical aspects; Scleroderma and dermatomyositis – practical aspects; Non-infectious granulomas and diseases of peripheral arteries and veins - practical aspects; Dermatoses caused by animal parasites - practical aspects; Hematoderma and skin tumors - practical aspects; Venereology (1) – practical aspects; Venereology (2) – practical aspects.			
Literature 1. Kang, S., Amagai, M., Bruckner, A.L., Enk, A.H., Margolis, D.J., McMichael, A.J., Orringer, J.S. (2019). <i>Fitzpatrick's Dermatology</i> . (9th Edition). New York: McGraw-Hill. 2. Wolverson, S., Wu, J. (2021). <i>Comprehensive Dermatologic Drug Therapy</i> . (4th edition). Philadelphia: Elsevier.			
Number of active teaching classes: 45	Lectures: 30		Practice: 15
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures	30	written exam	70
practical classes (exercises)		oral exam	
colloquiums		practical exam	
seminars			

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Health economics			
Course status: Elective			
ECTS: 3			
Prerequisites: Enrolled in the fourth semester			
Course unit objective Acquaintance of students with the basics of health economics and the methodological approach in evaluating the cost-effectiveness and efficiency of health procedures. The goal of the course is also to show the participants in the health care system the importance of the costs of certain procedures and the possibility of achieving the same or much greater results of health entities with less, the same or extremely higher means. The aspiration is to point out the importance of proper organization, management and others in the health care system in order to achieve the most economical health care.			
Learning outcomes of course unit Students will be introduced to the basic concepts of economics in health care and will be able to calculate and evaluate basic economic indicators, evaluate certain economic measures in health care to reduce health spending, and assess certain economic measures in health care to improve the health status of the population.			
Course unit contents <i>Theoretical classes</i> Introduction to health economics; Economics as a health discipline; Health and health care as a factor of social and economic development; Health care systems; Health system of the Republic of Serbia; Health care planning and programming; Economic evaluations; Health spending; Increase in drug consumption; Analysis of drug consumption - trend of increase in consumption, causes and measures to reduce drug consumption; Indicators for monitoring the implementation of certain types of health care and assessing the health status of the population and their economic aspect; Economic burden of health systems with diseases of greater social and medical importance; Economic inequalities and health; National Health Account; Health Insurance; Financing the health care system; Payments to health care providers. <i>Practical classes (exercises)</i> Introduction to health economics - practical aspects; Economics as a health discipline - practical aspects; Health and health care as a factor of social and economic development - practical aspects; Health care systems - practical aspects; Health system of the Republic of Serbia - practical aspects; Planning and programming of health care - practical aspects; Economic evaluations - practical aspects; Health spending - practical aspects; Increase in drug consumption - practical aspects; Analysis of drug consumption - trend of increase in consumption, causes and measures to reduce drug consumption - practical aspects; Indicators for monitoring the realization of certain types of health care and assessment of the health status of the population and their economic aspect - practical aspects; Economic burdens of health systems with diseases of greater social and medical importance - practical aspects; Economic inequalities and health - practical aspects; National Health Account - practical aspects; Health insurance - practical aspects; Financing the health care system - practical aspects; Payments to health care providers - practical aspects.			
Literature 1. Folland, S., Goodman, A.C., Stano, M., & Danagouliau, S. (2010). <i>The Economics of Health and Health Care</i> . Boston: Pearson. 2. Drummond, M. (2010). <i>Economic evaluation in health care</i> . Oxford: Oxford University Press. 3. Frank, S. (2012). <i>Health economics</i> . London: The MIT Press.			
Number of active teaching classes: 45	Lectures: 30		Practice: 15
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures	30	written exam	45
practical classes (exercises)		oral exam	
colloquiums		practical exam	
seminars	25		

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Professional practice 2			
Course status: Mandatory			
ECTS: 4			
Prerequisites: Enrolled in the fourth semester			
Course unit objective The vocational nurse will apply individual medication and ampoule therapy to surgical, infectious, gynecological, pediatric and psychiatric patients as part of professional practice. A professional nurse will work on preparing patients for diagnostic procedures. Special emphasis is placed on maintaining medical documentation within the process of continuous medical care of the patient. As part of clinical practice, a nurse should master medical information technology.			
Learning outcomes of course unit After completing professional practice, a vocational nurse is qualified to apply individual medication and ampoule therapy. He/she is independent in the process of continuous health care and assistance with diagnostic procedures.			
Course unit contents <i>Practical classes (exercises)</i> Health care and application of medication and ampoule therapy; Health care and preparation of patients for diagnostic procedures; Health care and application of therapy to surgical patients; Health care and application of therapy to infectious patients; Health care and application of therapy to gynecological patients; Health care and application of therapy to pediatric patients; Health care and application of therapy to psychiatric patients; Professional practice-training for sophisticated diagnostic techniques; Professional practice - preparation of patients for operative procedures; Professional practice-specificities in surgery; Professional practice-specificities in gynecology; Professional practice-specificities in pediatrics; Professional practice-specificities in infectious disease; Professional practice-specificities in psychiatry; Professional practice - management of medical documentation; Professional practice-training to work on the health information system; Professional practice-specificities of work in medical rehabilitation.			
Literature 1. Jameson, J.L., Fauci, A.S., Kasper, D.L., Hauser, S.L., Longo, D.L., & Loscalzo, J. (2018). <i>Harrison's Principles of Internal Medicine</i> . (20th edition). McGraw Hill. 2. Taylor, C., Lynn, P., & Bartlett, J.L. (2019). <i>Fundamentals of nursing: the art and science of person-centered nursing care</i> (9th ed.). Philadelphia: Wolters Kluwer. 3. Potter, P.A., Perry, A.G., Stockert, P.A., & Hall, A.M. (2017). <i>Fundamentals of nursing</i> . (9th ed.). Amsterdam: Elsevier. 4. Walcker Seaback, W. (2013). <i>Nursing Process: Concepts & Applications</i> . (3rd ed.). Delmar: Cengage Learning.			
Number of active teaching classes:	Lectures:	Practice: Other classes: 300	
Teaching methods Practical classes and practical work.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures	30	written exam	70
practical classes (exercises)		oral exam	
colloquiums		practical exam	
seminars			

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Oncology with care			
Course status: Mandatory			
ECTS: 7			
Prerequisites: Enrolled in the fifth semester			
Course unit objective Acquisition of basic theoretical and practical knowledge in the field of oncology and health care of cancer patients. Adopting a holistic approach in working with patients with malignant diseases and their family members.			
Learning outcomes of course unit Students will be able to apply the acquired knowledge and skills in the field of oncology and health care of cancer patients. They will have basic knowledge about the origin, course and prevention of malignant diseases, as well as about diagnostic procedures and treatment modalities in oncology. They will master the skills necessary for participation in diagnostic and therapeutic procedures and the implementation of complex health care for oncology patients within a multidisciplinary team, as well as the implementation of health-educational interventions. They will be trained in the application of healthcare processes in oncology.			
Course unit contents			
<i>Theoretical classes</i> Basic terms in oncology; Origin and course of malignant disease; Risk factors and prevention of malignant diseases; Nursing interventions in prevention and screening; Diagnostics of malignant diseases; Nursing interventions in the planning and implementation of diagnostic procedures in oncology; Treatment modalities in oncology; Teamwork; Chemotherapy and nursing interventions within chemotherapy; Safe handling of cytotoxic drugs; Surgical treatment and nursing interventions within surgical treatment; Radiotherapy and nursing interventions within radiotherapy; Pain therapy in malignant diseases; Emergencies in oncology and nursing interventions in emergencies in oncology patients; Palliative care and nursing interventions in the process of palliative care; Specifics of nursing interventions in the treatment of hematological malignancies; Specifics of nursing interventions in the treatment of pulmonary malignancies; Specifics of nursing interventions in the treatment of malignancy of the gastrointestinal and hepatobiliary system; Specifics of nursing interventions in the treatment of malignancies of the central and peripheral nervous system, locomotor system and malignancies of other localizations.			
<i>Practical classes (exercises)</i> Acquaintance with the organization of work in oncology departments and nursing documentation; Nursing anamnesis and determining the care needs of oncology patients; Definition of care diagnoses, care goals/outcomes, planning, implementation and evaluation of nursing interventions (assessment and control of pain, limited mobility, changes in blood lineage, nausea and vomiting, bleeding, skin and mucous membrane integrity - oral mucositis, irradiated localizations, care of intravascular approaches , preventing complications); Nursing interventions in patient preparation, performance and care after diagnostic and therapeutic procedures in oncology; Familiarization with the application of standards for safe handling of cytotoxic agents, preparation and application of chemotherapy - personal protective equipment, closed systems for the application of cytostatics, laminar chambers, proper use and disposal of used material; The participation of professional nurses in the palliative care of cancer patients.			
Literature			
1. Loscalzo J., Fauci A., Kasper D., Hauser S., Longo D., & Jameson J. (2022). <i>Harrison's Principles of Internal Medicine</i> . (21st edition). McGraw-Hill Education.			
2. Kerr, D., Haller, D., van de Velde, C., & Baumann, M. (2016). <i>Oxford Textbook of Oncology</i> . (3rd edition). Oxford: Oxford Academic.			
3. Seaback, W. (2013). <i>Nursing Process: Concepts and Applications</i> . (3 rd edition) Delmar: Cengage Learning.			
4. Taylor, C. R., Lillis, C., LeMone, P., & Lynn, P. (2011). <i>Fundamentals of Nursing: The Art and Science of Nursing Care</i> . (7th edition). Lippincott Williams and Wilkins, Wolters Kluwer Health.			
5. DeLaune, S. C., & Landner, P. K. (2011). <i>Fundamentals of Nursing: Standards and Practice</i> . (4th edition). Delmar, Cengage Learning.			
Number of active teaching classes: 90	Lectures: 45	Practice: 45 Other classes: 120	
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures	10	written exam	
practical classes (exercises)	10	oral exam	50
colloquiums	30	practical exam	
seminars			

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Neurology with care			
Course status: Mandatory			
ECTS: 7			
Prerequisites: Enrolled in the fifth semester			
Course unit objective Acquiring knowledge about neurological diseases, diagnostics, and principles of treatment.			
Learning outcomes of course unit Students will have basic knowledge about the onset of neurological diseases, prevention, diagnostic procedures and treatment modalities, as well as specific theoretical and practical knowledge of health care for neurological patients, they will be able to independently carry out specific interventions within the scope of work and authority of a professional nurse, to prepare and participate in the implementation of diagnostic and therapeutic procedures in neurological patients, to implement diagnostic and therapeutic algorithms, to recognize the unwanted effects of therapeutic modalities and the way of care, to know the basic principles of symptomatic therapy and palliative care, to be trained for adequate communication with patients and their family members.			
Course unit contents			
<i>Theoretical classes</i> Introduction to neurology, general concepts; Developmental neurology; Clinical syndromes caused by damage to certain lobes of the brain; Diagnostic methods in neurology; Disorder of the cranial nerves; Motor system and sensibility; Pain and headaches; Spinal cord; Vascular diseases of the brain; Inflammatory diseases of the brain; Dementia; Demyelinating diseases; Muscular diseases and diseases of non-muscular transmission; Disorders of the cerebellum; Movement disorders.			
<i>Practical classes (exercises)</i> Specifics of taking a neurological history; Basics of neurological examination (examination of cranial nerves, motor system, sensibility); Recognition of neurological symptoms; Examination of patients with stroke; Examination of patients with inflammatory brain disease, familiarization with the performance of lumbar puncture; Neurological examination of patients with epilepsy; Examination of a demented patient; Examination of patients with multiple sclerosis; Examination of patients with muscle diseases; Examination of patients with myasthenia gravis; Examination of patients with damage to the cerebellum; Examination of patients with Parkinson's disease.			
Literature			
1. Rapper, A. H., Samuels, M.A. (2009). <i>Adams & Vectors Principles of Neurology</i> . (9th edition). New York: Mc Graw-Hill.			
2. Jankovic, J., Mazziotta, J., & Pomeroy, S. (2021) <i>Bradley and Daroff's Neurology in Clinical Practise</i> . (8th edition). London: Elsevier.			
3. Seaback ,W. (2013). <i>Nursing Process: Concepts and Applications</i> . (3rd edition). Delmar: Cengage Learning.			
4. Taylor, CR., Lillis, C., LeMone, P., & Lynn P. (2011). <i>Fundamentals of Nursing: The Art and Science of Nursing Care</i> . (7th edition). Philadelphia: Lippincott Williams and Wilkins, Wolters Kluwer Health.			
Number of active teaching classes: 45	Lectures: 30	Practice: 15	Other classes: 120
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures		written exam	70
practical classes (exercises)	30	oral exam	
colloquiums		practical exam	
seminars			

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Medical nutritive therapy			
Course status: Mandatory			
ECTS: 6			
Prerequisites: Enrolled in the fifth semester			
Course unit objective Acquiring knowledge about the importance of nutritional support for patients, the importance of diagnosing malnutrition and the daily needs for macro and micronutrients in the population of healthy people as well as in patients with acute and chronic diseases. Acquiring knowledge and skills in screening and nutritional assessment of patients.			
Learning outcomes of course unit The student will be able to independently perform nutritional screening, recognize malnutrition, independently prepare solutions for enteral and parenteral nutrition, recognize complications of enteral and parenteral nutrition, assist in finding a venous route for parenteral nutrition, and independently place a nasogastric tube.			
Course unit contents <i>Theoretical classes</i> Importance of medical nutritional therapy - introduction to clinical nutrition; Physiology of digestion and absorption of nutrients; Metabolism of carbohydrates, proteins and lipids; Nutritional requirements for energy and macronutrients in adult patients; Water and electrolyte needs; Nutrition of healthy people; Food safety; Methods of nutritional screening and the importance of diagnosing malnutrition; Body composition; Oral and enteral nutrition; Parenteral nutrition; Substrates for oral and enteral nutrition; Substrates for parenteral nutrition; Complications of enteral and parenteral nutrition; Nutrition of patients with short bowel syndrome and other pathological conditions. <i>Practical classes (exercises)</i> Determining the nutritional needs of healthy individuals and patients in various pathological conditions; Determining water and electrolyte needs in healthy individuals and patients; Practical application of questionnaires for nutritional screening; Anthropometric methods for diagnosing malnutrition; Diagnosing malnutrition in obese people; Diagnosing malnutrition in athletes - by determining body composition; Mastering the use of different substrates for enteral nutrition; By mastering the use of different substrates for parenteral nutrition; Placing a nasogastric tube; Measurement of gastric residual volume; Early recognition of complications of enteral nutrition; Familiarity with central venous catheters for parenteral nutrition; Assisting during placement of a central venous catheter for parenteral nutrition; Monitoring of patients on total parenteral nutrition and timely detection of complications; Recognition of "refeeding" syndrome.			
Literature 1. Sobotka, L. (2011). <i>Basics in Clinical Nutrition</i> . (4 th edition). Prague: Publishing House Galen. 2. Heimburger, D., & Ard, J. (2006). <i>Handbook of clinical nutrition</i> . Mosby. 3. Noland, D., Drisko, J., & Wagner, L. (2020). <i>Integrative and Functional Medical Nutrition Therapy</i> . Springer Nature, Humana Cham. 4. Mahan, K., & Raymond, J. (2017). <i>Krause's food & the nutrition care process</i> . (14 th edition). St. Louis (Missouri, USA): Elsevier. 5. Sreemathy, V., & Dandekar, S. (2020). <i>Nutrition and Biochemistry for Nurses</i> . (3 rd edition). Elsevier India.			
Number of active teaching classes: 75	Lectures: 30		Practice: 45
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures		written exam	50
practical classes (exercises)	30	oral exam	
colloquiums	20	practical exam	
seminars			

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Organization and management in healthcare			
Course status: Mandatory			
ECTS: 5			
Prerequisites: Enrolled in the fifth semester			
Course unit objective Acquisition of theoretical and practical knowledge in the field of organization and management in health care. Adopting a modern approach in responsible and efficient management in nursing, as well as modern models of health care organization.			
Learning outcomes of course unit Students will be able to apply the acquired knowledge in the field of organization and management in nursing practice, they will master the skills necessary for successfully organizing health care and managing teams in nursing practice, with the application of adopted communication skills and respect for ethical and professional principles.			
Course unit contents <i>Theoretical classes</i> General aspects of management and leadership in nursing; Management/leadership; Theories of organization and management in nursing practice; Motivation, theories of motivation; Conflict and conflict management; Communication in the organization of the nursing service; Human resource management, personnel policy and mentoring in nursing; Organization of nursing service; Models of health care organization; Management of technical support systems in nursing practice; Time management in nursing practice; Management of changes in nursing practice; Decision making in nursing practice; Quality management in health care; Administration in health care; Ethical aspects of management in nursing. <i>Practical classes (exercises)</i> Getting to know the principles of management in nursing; Management functions in the nursing service; Tasks of the leader in the organization of the nursing service; Strategies for motivating nurses; Conflict resolution models; Acquaintance with the skills of successful communication in the nursing service; Personnel planning, candidate selection procedure, admission and training of newly admitted nurses; Getting to know the organization of health care services and models of health care organization; Getting to know the organization and coordination of technical support systems; Delegation of work in nursing and the tasks of managing nurses at all levels of management; Planning and decision making in nursing; Expert supervision and monitoring of health care quality indicators; Documentation in health care.			
Literature 1. Yoost, B.L., & Crawford, L.R. (2020). <i>Fundamentals of Nursing: Active Learning for Collaborative Practice</i> . (2nd Ed.). Elsevier. 2. Jones, R.P. (2007). <i>Nursing leadership and management: theories, processes and practice</i> . Philadelphia: F.A. Davis Company. 3. Coyle-Shapiro, J., Hoque, K., Kessler, I., Pepper, A., Richardson, R., & Walker L. (2013). <i>Human resource management</i> . London: University of London. 4. Nowicki, M. (2017). <i>Introduction to the Financial Management of Healthcare Organizations</i> . (7th edition). Health Administration Press. 5. Jackson, D. (2012). <i>Healthcare Economics</i> . Scion Publishing.			
Number of active teaching classes: 60	Lectures: 30		Practice: 30
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures	10	written exam	
practical classes (exercises)	10	oral exam	50
colloquiums	30	practical exam	
seminars			

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Nursing care for transplant patients			
Course status: Elective			
ECTS: 4			
Prerequisites: Enrolled in the fifth semester			
Course unit objective Acquaintance of students with modern methods of health care for transplant patients in various clinical disciplines. Through practical independent work, students will master the methods of health care and implementation of the quality system with the accompanying base of medical documentation.			
Learning outcomes of course unit Mastering the techniques and methods in all phases of health care for transplanted patients and managing the necessary medical documentation - protocols in hospital and outpatient health institutions.			
Course unit contents <i>Theoretical classes</i> Concept of health care, health care disciplines and connection with biomedical and other sciences; Theoretical foundations of the nursing process and implications for nursing; Preventive importance of health care; Acquaintance with preventive measures and access to different types of diseases; Norms and standards in health care; Specifics of health care for transplant patients within different clinical areas; Immune response in patients undergoing transplantation; Infections in patients undergoing transplantation; Multidisciplinary approach in transplantation medicine; Specifics of health care for patients in the phase of preparation for transplantation; Specifics of healthcare for hospitalized patients during the transplant process and post-procedural recovery; Specifics of health care for patients after transplantation; Recognition and treatment of acute complications and emergencies related to the transplantation process; Recognition and treatment of chronic complications related to the transplantation process; Pharmacological and non-pharmacological methods in palliative treatment and care in transplant medicine. <i>Practical classes (exercises)</i> Acquaintance of students with the structure and stages of implementation of the health care process for patients in the process of organ transplantation; Formation of care teams, levels of response; Participation of students in the implementation of health care in teaching bases; Analysis of different health care systems depending on the pathology of the patients; Nursing history; Assessment of the functional state of the patient, identification of subjective and objective data, verification of data, determination of care needs; Health care and education of patients in the pre-transplantation and post-transplantation period.			
Literature 1. Loscalzo J., Fauci A., Kasper D., Hauser S., Longo D., & Jameson J. (2022). <i>Harrison's Principles of Internal Medicine</i> . (21 st edition). McGraw-Hill Education. 2. Abbas, A.K., Lichtman, A.H. & Pillai, S. (2015) <i>Cellular and Molecular Immunology</i> . (8 th edition). Philadelphia: Elsevier Saunders. 3. Seaback W. (2013). <i>Nursing Process: Concepts and Applications</i> (3 rd edition). Delmar: Cengage Learning. 4. Pudner, R. (2005). <i>Nursing the Surgical Patient</i> . Elsevier. 5. Kirk, A., Knechtle, S., Larsen, C., Madsen, J., Pearson, T., & Webber, A. (2014). <i>Textbook of Organ Transplantation</i> . Wiley.			
Number of active teaching classes: 45	Lectures: 30		Practice: 15 Other classes: 60
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures		written exam	70
practical classes (exercises)	30	oral exam	
colloquiums		practical exam	
seminars			

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Health care in clinical research			
Course status: Elective			
ECTS: 4			
Prerequisites: Enrolled in the fifth semester			
Course unit objective Training students to independently conduct research in the field of health care, through all the necessary stages: choosing the research goal, choosing the appropriate methodology, creating a research plan, conducting research and communicating the results in the form of a scientific or professional manuscript.			
Learning outcomes of course unit Knowledge of research methodology in the field of health care and how to communicate research results. Mastering the skills of scientific literature search, study design and professional article writing. Adopting the attitude that ethical principles must always be respected in health care research.			
Course unit contents <i>Theoretical classes</i> Basic elements of research design in the field of health care: research question, determining the meaningfulness of the research question, choosing the type of study, determining the study population and sample size, determining the study variables; Design specifics of experimental and observational clinical studies; Advantages and disadvantages of certain types of observational studies; Development of a research plan and application for the Ethics Committee; Creation of information for the patient - research participant; The process of conducting research (preparation of study documentation, data collection, monitoring, performance control, test lists, tabulation of collected data); Safety of research subjects and risk management; Textual, graphic and tabular presentations of research results; Basic principles of writing a scientific paper: preparation of introduction, methods, results, discussions and citing of references; Mistakes in research, unethical behavior of researchers, and methods of avoiding bias; Companies for clinical research in Serbia; Law regulation; Control of research implementation (at the level of the institution, state, region...); Selection of the research team; The task of the study nurse and clinical study coordinator nurse. <i>Practical classes (exercises)</i> During classes in this subject, students with the help of teachers choose a topic, set a research goal, then plan, implement, analyze and communicate the results of their independent research in the field of health care in the form of a scientific article; Acquaintance with concrete documentation of clinical studies and their analysis; Attending clinical visits and monitoring the work of the study nurse.			
Literature 1. Gupta, SK. (2007). <i>Basic Principles of Clinical Research and Methodology</i> . New Delhi: Jaypee Brothers Medical Publishers (P) Ltd. 2. Hulley, SB., Cummings, SR., Browner, WS., Grady, DG., & Newman, TB. (2007) <i>Designing clinical research</i> . (3rd ed). Lippincott Williams and Wilkins. 3. Peacock, J.L., & Peacock, P.J. (2020) <i>Oxford Handbook of Medical Statistics</i> . (2nd edition). New York: Oxford University Press. 4. Walters, S., Campbell, M., & Machin, D. (2021). <i>Medical Statistics - a textbook for the health sciences</i> . (5th edition). John Wiley and Sons LTD. 5. Yoon, U. (2021). <i>The Practical Guide to Clinical Research and Publication</i> . Elsevier.			
Number of active teaching classes: 45	Lectures: 30		Practice: 15 Other classes: 60
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures	10	written exam	
practical classes (exercises)	20	oral exam	70
colloquiums		practical exam	
seminars			

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Healthcare management			
Course status: Elective			
ECTS: 4			
Prerequisites: Enrolled in the fifth semester			
Course unit objective Acquiring knowledge about health management and health management skills.			
Learning outcomes of course unit Students will learn the basic knowledge and master the necessary skills of modern healthcare management during classes.			
Course unit contents <i>Theoretical classes</i> Defining and developing health management; Health management functions; Communication; Management control; Decision making and problem solving; Conflict and conflict resolution; Collaboration; Cooperation and teamwork; Management and work motivation; Leadership; Goals and goal setting; Health project; Evaluation; A successful manager; Education in health management. <i>Practical classes (exercises)</i> Getting to know the basic principles of management in healthcare; Mastering techniques for evaluating offers and managing human resources; Mastering techniques for improving individual capacities for teamwork, employee motivation and recognition of leadership abilities; Mastering the principles of good internal communication, as well as improving communication with the user; Mastering the principles of public relations and social marketing plan.			
Literature 1. Coyle-Shapiro, J., Hoque, K., Kessler, I., Pepper, A., Richardson, R., & Walker, L. (2013). <i>Human resource management</i> . London: University of London. 2. Patronis, J. R. (2007). <i>Nursing leadership and management: theories, processes and practice</i> . Philadelphia: F.A. Davis Company. 3. Mary, P. (2014). <i>Healthcare finance and financial management</i> . DEStech Publications Inc. 4. Nowicki, M. (2017). <i>Introduction to the Financial Management of Healthcare Organizations</i> . (7th edition). Health Administration Press. 5. Jackson, D. (2012). <i>Healthcare Economics</i> . Scion Publishing.			
Number of active teaching classes: 45	Lectures: 30	Practice: 15 Other classes: 60	
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures		written exam	70
practical classes (exercises)		oral exam	
colloquiums	30	practical exam	
seminars			

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Health care in rehabilitation			
Course status: Elective			
ECTS: 4			
Prerequisites: Enrolled in the fifth semester			
Course unit objective Acquiring knowledge in the field of health care in rehabilitation, introducing students to care activities and re-educating patients for self-care activities.			
Learning outcomes of course unit Training of students to manage health care documentation in the rehabilitation process, perform independent and interdependent nursing interventions in the rehabilitation process of persons with disabilities, assess the functional independence of persons with impaired functional ability and implement specific care procedures during the implementation of rehabilitation treatment.			
Course unit contents <i>Theoretical classes</i> Principles of rehabilitation; Organization of health care in the rehabilitation process; Observing the disabled person as a psychosomatic entity; Teamwork in the rehabilitation process; Patient and family as an active member of the care team; General and specific tasks of rehabilitation care; Implementation of care activities and re-education of patients for self-care activities; Prevention of contractures; Corrective positions; Types of movement; Bladder training, intermittent catheterization, colon training; Verticalization; Types of transfers; Aids in rehabilitation; Protection of the spine of nursing staff and taking the correct position when performing physical activities. <i>Practical classes (exercises)</i> Assessing the patient's condition, formulating care diagnoses and collaborative problems; Setting care goals; Care program planning; Realization of care and evaluation of care in patients with damage to the CNS, PNS, musculoskeletal system, cardiovascular system, respiratory system, rheumatic damage, amputation, burns, etc.; damage; Specifics of habilitation care in the rehabilitation process of children, and the process of rehabilitation care for the elderly.			
Literature 1. Gulanick, M., & Myers J.L. (2007). <i>Nursing Care Plans-Nursing Diagnoses and Intervention</i> . (6 th edition). Elsevier, Mosby. 2. Seaback, W. (2013). <i>Nursing Process: Concepts and Applications</i> . (3rd edition). Delmar: Cengage Learning. 3. Sonksen, P. M. (2016). <i>Developmental assessment: Theory, practice and application to neurodisability</i> . John Wiley & Sons. 4. Mauk, K. (2012). <i>Rehabilitation nursing: a contemporary approach to practice</i> . Sudbury (MA): Jones & Bartlett Learning.			
Number of active teaching classes: 45	Lectures: 30	Practice: 15 Other classes: 60	
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures		written exam	70
practical classes (exercises)	30	oral exam	
colloquiums		practical exam	
seminars			

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: The teaching methodology of health care			
Course status: Mandatory			
ECTS: 4			
Prerequisites: Enrolled in the sixth semester			
Course unit objective Acquiring the necessary knowledge to understand the goals, tasks and content of Health Care as a subject. Mastering the skills of independent planning, organizing, performing and evaluating teaching work in the subject of Health care. Acquiring the necessary knowledge to understand the modernization of the teaching process and the application of modern didactic strategies, interactive forms of work and educational technologies. Developing critical and creative thinking and a creative attitude towards educational work.			
Learning outcomes of course unit The student will be able to: explain the theoretical foundations and specifics of the teaching of the subject Health care; to explain and explain the goals, outcomes and contents of the subject Health care; to independently create the documentation necessary for planning and preparing the teaching of the Health Care subject (operational and global work plan, scenario for conducting the health care lesson); create didactic material for conducting and evaluating health care classes; independently implements the Health Care class.			
Course unit contents <i>Theoretical classes</i> Methodology as a scientific discipline; Methodology as an inter-discipline; The structure of the methodology and the general model of the methodology; The concept and essence of teaching the subject Health care; Objectives and outcomes of the subject Health care; Subject contents; The specifics of the application of didactic principles in the implementation of the subject Health Care; Forms of work in health care teaching; Teaching aids and aids in the implementation of health care content; Didactic media in teaching; Specifics of teaching in a real environment, health and social care institutions; Planning and preparation of Health Care classes; Stages of the teaching process in the implementation of Health Care teaching; Individualized teaching within the subject Health Care; Evaluation of teaching work: specifics of evaluation in the teaching of the Health Care course, application of objective evaluation techniques and instruments in the Health Care course; Teacher of health care; Standard competence for the profession of healthcare teacher. <i>Practical classes (exercises)</i> Acquaintance and analysis of the curriculum of the subject Health Care; Getting to know the general organization of the work of the medical school (space, equipment, personnel, class schedule); Creation of a preparation form for teaching health care; Observation and analysis of health care lessons (processing of new content, practice, repetition, checking and evaluation); Observation and analysis of health care classes in a real environment (teaching base); Conducting health care teaching on various contents in all classes of the medical school; Creation of didactic material for use in healthcare teaching; Creation of tests and other instruments for evaluating the work of students within the subject Health care; Evaluation of the quality of health care teaching; Record of work and professional development of teachers.			
Literature 1. Quinn, F. & Hughes, S. (2013). <i>Quinn's Principles and Practice of Nurse Education</i> (6 th ed). Boston: Cengage Learning. 2. Zaidi, S., & Nasir, M. (2014). <i>Teaching and Learning Methods in Medicine</i> . Cham: Springer International Publishing Switzerland. 3. Skeff, M. K., & Stratos, A. G. (2010). <i>Methods for teaching medicine</i> . Alexandria: American College of Physicians.			
Number of active teaching classes: 60	Lectures: 30		Practice: 30
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures	5	written exam	
practical classes (exercises)	20	oral exam	40
colloquiums	30	practical exam	
seminars	5		

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Research methodology			
Course status: Mandatory			
ECTS: 3			
Prerequisites: Enrolled in the sixth semester			
Course unit objective Enabling students to independently perform research in the field of medicine through all necessary phases: defining the topic and goals of the research, choosing the appropriate methodology, creating a research plan, conducting research and communicating the results in the form of a scientific/professional paper.			
Learning outcomes of course unit Upon completion of the course in Research methodology, the student is expected to understand and master the methodology of research work and the principles of writing a scientific/professional paper while respecting ethical norms.			
Course unit contents <i>Theoretical classes</i> Basic principles of research; Principles of good clinical practice; Ethical behavior of researchers; The role of ethical committees in conducting studies; Errors in research; Determining the validity of the literature; Database; Criteria for evaluating the quality of studies; Skill in choosing a focused and relevant research topic; Defining research objectives; The importance of determining a valid design; Choice of study type; Determination of study population and sample size; Determining the parameters to be measured in the research; Selection of statistical test and data processing; Principles of presentation of results; Concepts of discussion of results; Methods of citing references. <i>Practical classes (exercises)</i> Basic principles of writing a scientific paper; Literature search; Asking a research question; Writing the introduction and objectives of the work; Methodology writing; Textual, graphic and tabular presentations of the results analysis; Writing a discussion and drawing conclusions; Citation of used literature; Technical processing and text formatting.			
Literature 1. Peacock, J.L., & Peacock, P. J. (2020). <i>Oxford Handbook of Medical Statistics</i> . (2nd edition). New York: Oxford University Press. 2. Hulley, S. B., Cummings, S.R., Browner, W. S., Grady, D. G., & Newman, T. B. (2013). <i>Designing clinical research</i> . (4th edition). PA: Lippincott Williams and Wilkins.			
Number of active teaching classes: 45	Lectures: 30		Practice: 15
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures	15	written exam	70
practical classes (exercises)	15	oral exam	
colloquiums		practical exam	
seminars			

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Geriatrics with health care			
Course status: Mandatory			
ECTS: 4			
Prerequisites: Enrolled in the sixth semester			
Course unit objective Introducing the student to fundamental and practical knowledge in the field of health care for the elderly and the basics of geriatrics.			
Learning outcomes of course unit During the classes, students will learn about the basics of geriatrics and the care of elderly patients and will acquire basic knowledge that will enable them to work with geriatric patients. They will be specially trained to understand and implement care with a special focus on prevention and implementation of home treatment programs.			
Course unit contents <i>Theoretical classes</i> Introduction to geriatrics; Age and disruption of water and salt homeostasis in the elderly; Cerebrovascular diseases of the elderly; Care of cardiovascular patients in geriatrics; Diseases of peripheral blood vessels in geriatrics; Serum lipids and atherosclerosis; Lung diseases in geriatrics; Endocrinology in geriatrics; Immunology in geriatrics; Anemia in the elderly and malignant hemopathies; Rheumatic diseases in the elderly; Urology in geriatrics; Nephrology in geriatrics; Care of nephrological and urological patients in geriatrics; Psychiatric disorders in old age. <i>Practical classes (exercises)</i> Introduction to geriatrics - practical aspects; Age and disruption of water and salt homeostasis in the elderly - practical aspects; Cerebrovascular diseases of the elderly - practical aspects; Care of cardiovascular patients in geriatrics - practical aspects; Diseases of peripheral blood vessels in geriatrics - practical aspects; Serum lipids and atherosclerosis - practical aspects; Lung diseases in geriatrics - practical aspects; Endocrinology in geriatrics - practical aspects; Immunology in geriatrics - practical aspects; Anemia in the elderly and malignant hemopathies - practical aspects; Rheumatic diseases in the elderly - practical aspects; Urology in geriatrics - practical aspects; Nephrology in geriatrics - practical aspects; Care of nephrological and urological patients in geriatrics - practical aspects; Psychiatric disorders in old age - practical aspects.			
Literature 1. Jameson, J. L., Fauci, A. S., Kasper, D.L., Hauser, S.L., Longo, D.L., & Loscalzo, J. (2018). <i>Harrison's Principles of Internal Medicine</i> . (20 th edition). New York: McGraw Hill. 2. Loscalzo J., Fauci A., Kasper D., Hauser S., Longo D., & Jameson J. (2022). <i>Harrison's Principles of Internal Medicine</i> . (21 st edition). New York: McGraw-Hill Education. 3. Joseph Talley, N., & O'Connor, S. (2014). <i>Clinical Examination: A Systematic Guide to Physical Diagnosis</i> , (7 th edition). Amsterdam: Elsevier Health Sciences. 4. O'Neill H., Wiles, K., Hall, C., Raine, T., Wilkinson, I.B., & Goodhart, A. <i>Oxford Handbook of Clinical Medicine</i> . (10 th edition). Oxford University Press.			
Number of active teaching classes: 75	Lectures: 45	Practice: 30 Other classes: 60	
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures	30	written exam	70
practical classes (exercises)		oral exam	
colloquiums		practical exam	
seminars			

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Palliative health care			
Course status: Mandatory			
ECTS: 5			
Prerequisites: Enrolled in the sixth semester			
Course unit objective Acquaintance of the student with basic knowledge about the implementation of palliative care and care with the development of knowledge, skills and attitudes required for effective and compassionate participation in the provision of palliative care.			
Learning outcomes of course unit During the course, students will be trained to understand the holistic nature of palliative care and care, as well as the fact that it involves more than diagnostic and curative interventions, and that the patient should be viewed and cared for as a complete person, demonstrating good communication skills, readiness to discuss ethical dilemmas, the ability to work in a team, which contributes to improving the quality of care provided.			
Course unit contents <i>Theoretical classes</i> Concept, definition and description of palliative care and care; Organization of the health and social care system in order to implement palliative care; Models of providing palliative care in hospital conditions - hospital teams, hospital units; Models of providing palliative care in home conditions, coordination with social and primary health care institutions; Specifics of communication in palliative care - SPIKES, ABCD communication protocols; Specifics of the process of palliative health care; Methods and instruments for collecting data and forming diagnoses; Planning, implementation, evaluation and documentation of health care procedures; Health care models in palliative care - Callista Roy's adaptive model; Psychosocial and spiritual aspects of palliative care; Teamwork - multidisciplinary teams for palliative care and care; Nursing procedures in emergency situations in palliative care; Nursing procedures in managing the patient's symptoms during the dying process; Ethical and legal issues in palliative care. <i>Practical classes (exercises)</i> Stay in health and social care institutions in order to learn about the work organization model and resources necessary for providing quality palliative care; Comprehensive nursing assessment of the needs of patients in the terminal phase of the disease, application of various methods and instruments for data collection; Practicing the formation of diagnoses and care plan; Assessment and development of a palliative care plan in the treatment of patients with pain - pharmacological and non-pharmacological measures; Practicing the application of pharmacological and non-pharmacological measures in palliative care; Nursing procedures to control neurological, gastrointestinal and urological symptoms of patients in the terminal phase of the disease; Application of different methods of educating patients and family members in palliative care; Care in the last hours of life (solving case studies).			
Literature 1. Loscalzo J., Fauci A., Kasper D., Hauser S., Longo D., & Jameson J. (2022). <i>Harrison's Principles of Internal Medicine</i> . (21 st edition). New York: McGraw-Hill Education. 2. MacLeod D. R., & den Block L. V. (2019). <i>Textbook of Palliative Care</i> . New York: Springer International Publishing. 3. Benzon, H. T., Srinivasa, N. R., Spencer, S. L., Fishman, S. M., & Cohen S. P. (2018). <i>Essentials of Pain Medicine and Regional Anesthesia</i> (7 th ed). Philadelphia: Elsevier. 4. Berger, A., & O'Neill J. (2021). <i>Principles and Practice of Palliative Care and Support Oncology</i> . (5th edition). Wolter Kluwer.			
Number of active teaching classes: 75	Lectures: 30		Practice: 45 Other classes: 60
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures		written exam	50
practical classes (exercises)	15	oral exam	10
colloquiums		practical exam	
seminars	25		

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Ophthalmology with care			
Course status: Elective			
ECTS: 4			
Prerequisites: Enrolled in the sixth semester			
Course unit objective Acquiring knowledge and developing skills, as well as introducing students to the methods of diagnosis and principles of treatment of the most important ophthalmic diseases, as well as the principles of care of ophthalmic patients with the most common ophthalmic conditions and diseases.			
Learning outcomes of course unit During classes, students will learn about the most common pathological conditions in the field of ophthalmology and will be able to apply their knowledge of diagnostic and therapeutic methods of the most common ophthalmic diseases, that is, to apply the learned principles of care of ophthalmic patients with the most important and most common ophthalmic diseases.			
Course unit contents <i>Theoretical classes</i> Introduction to ophthalmology; Embryology of the eye; Functional testing methodology in ophthalmology; Pathology of the eyelids, lacrimal gland and tear ducts; Pathology of the conjunctiva; Corneal pathology; Uvea pathology; Pathology of the eye lens; Pathology of the retina; Glaucoma; Refractive anomalies of the eye; Pathology of binocular vision; Strabismus; Eye injuries; Pathologies of the orbit; Hereditary diseases in ophthalmology and applications of ophthalmic therapy. <i>Practical classes (exercises)</i> Getting to know and assisting in the performance of a complete ophthalmological examination; Taking an ophthalmological history; Ectropion of the eyelids; Blockage of tear ducts; Staining of the conjunctiva and cornea with a special fluorescein dye; Performing the Schirmer test; Measurements of eye pressure and clinical examination and analysis of the anterior and posterior segment of the eye on a biomicroscope.			
Literature 1. Mittal, K. S. (2020). <i>Textbook of Ophthalmology</i> . Noida: Thieme Medical and Scientific Publishers. 2. Kanski, J. J. (2004). <i>Clinical Ophthalmology</i> . Beograd: Data Status.			
Number of active teaching classes: 60	Lectures: 30		Practice: 30 Other classes: 60
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures		written exam	70
practical classes (exercises)	30	oral exam	
colloquiums		practical exam	
seminars			

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Pain therapy			
Course status: Elective			
ECTS: 4			
Prerequisites: Enrolled in the sixth semester			
Course unit objective Acquiring specialized knowledge and skills in recognizing different pain conditions, assessing intensity using validated pain scales, as well as therapeutic options for resolving pain conditions.			
Learning outcomes of course unit By applying the acquired knowledge and skills, students are able to professionally and efficiently recognize a painful condition, as well as to plan and organize activities for taking care of a painful condition.			
Course unit contents <i>Theoretical classes</i> Physiology and classification of pain; Clinical assessment of pain intensity; The influence of psychological, psychological and social factors in the development and maintenance of pain; Post-traumatic pain; Postoperative pain; Use of opioids in pain therapy; Application of non-opioid analgesics; The use of coanalgesics in the treatment of acute and chronic pain; Pharmacotherapy of neuropathic pain; Methods of physical medicine in the treatment of pain; Interventional methods in the treatment of painful conditions; Cancer pain; Neuropathic pain; Headaches; Chronic non-specific back pain; Complex regional pain syndromes. <i>Practical classes (exercises)</i> Training students to recognize painful conditions; Training in pain quantification using acute pain scales; Training in pain quantification using chronic pain scales; Preparation of opioid analgesics, non-opioid analgesics for parenteral administration; Preparation of local anesthetic solutions for administration into the peridural space, for single or continuous administration through peripheral nerve catheters; Keeping the necessary documentation about the patient as well as providing the necessary psychological support; Recognizing side effects of drugs; Assisting in the performance of interventional procedures in pain therapy; Approach to the patient with cancer pain, complex regional pain syndrome; Approach to the patient with neuropathic pain, with headaches, post-traumatic pain.			
Literature 1. Loscalzo J., Fauci A., Kasper D., Hauser S., Longo D., & Jameson J. (2022). <i>Harrison's Principles of Internal Medicine</i> . (21 st edition). New York: McGraw-Hill Education. 2. MacLeod D. R., & den Block L. V. (2019). <i>Textbook of Palliative Care</i> . New York: Springer International Publishing. 3. Benzon, H. T., Srinivasa, N. R., Spencer, S. L., Fishman, S. M., & Cohen S. P. (2018). <i>Essentials of Pain Medicine and Regional Anesthesia</i> (7 th ed). Philadelphia: Elsevier. 4. Berger, A., & O'Neill J. (2021). <i>Principles and Practice of Palliative Care and Support Oncology</i> . (5th edition). Wolter Kluwer. 5. Pardo M. C. (2022). <i>Miller's Basics of Anesthesia</i> . (8 th ed). Amsterdam: Elsevier Science.			
Number of active teaching classes: 60	Lectures: 30	Practice: 30 Other classes: 60	
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures		written exam	
practical classes (exercises)	30	oral exam	50
colloquiums	20	practical exam	
seminars			

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Otorhinolaryngology with care			
Course status: Elective			
ECTS: 4			
Prerequisites: Enrolled in the sixth semester			
Course unit objective Acquaintance of the student with theoretical and practical knowledge in the field of otorhinolaryngology with care.			
Learning outcomes of course unit Students will gain knowledge about the most basic diseases in the field of otorhinolaryngology and will be able to prepare patients for diagnostic procedures and operative interventions in otorhinolaryngology, to prepare instruments used in otorhinolaryngology and to perform postoperative care.			
Course unit contents <i>Theoretical classes</i> Inflammatory diseases of the external ear, basics of audiology; Acute inflammation of the middle ear; Chronic inflammation of the middle ear; Chronic inflammation of the middle ear and otogenic complications; Ear injuries, ear foreign bodies; Vertigo syndrome, facial paralysis; Inflammation of the external nose, allergic rhinitis, non-allergic rhinitis; Acute and chronic rhinosinusitis; Disorders of smell and epistaxis; Nose and face injuries; Inflammatory processes of the pharynx and complications; Acute and chronic inflammatory processes of the larynx; Injuries and foreign bodies of the larynx; Inflammatory processes of the lips, gums, aphthae; Inflammatory processes of the salivary glands. <i>Practical classes (exercises)</i> History taking in otorhinolaryngology; Basics of otological examination; Care of patients with diseases of the outer, middle and inner ear; Basics of rhinological examination; Care of patients with diseases of the nasal and paranasal cavities; Basics of examination of the larynx; Care of patients with diseases of the larynx; Care of tracheotomized patients.			
Literature 1. Behrbohm H., Kaschke O., Nawka T. & Swift C. A. (2009). <i>Ear, Nose and Throat Diseases: With Head and Neck Surgery</i> (3 rd ed). New York: Thieme. 2. Al-Qahtani, A., Haidar, H., & Larem A. (2021). <i>Textbook of Clinical Otolaryngology</i> . Springer International Publishing.			
Number of active teaching classes: 60	Lectures: 30		Practice: 30 Other classes: 60
Teaching methods Lectures, Practical work, Work in small groups.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures	15	written exam	70
practical classes (exercises)	15	oral exam	
colloquiums		practical exam	
seminars			

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Professional practice 3			
Course status: Mandatory			
ECTS: 4			
Prerequisites: Enrolled in the sixth semester			
Course unit objective The vocational nurse will apply individual medication and ampoule therapy to ophthalmological, otorhinolaryngological, neurological and oncological patients as part of professional practice. A vocational nurse will work on preparing patients for diagnostic procedures. Special emphasis is placed on maintaining medical documentation within the process of continuous medical care of the patient. As part of clinical practice, a nurse should master medical information technology.			
Learning outcomes of course unit After completing professional practice, a vocational nurse is qualified to apply individual medication and ampoule therapy. He/she is independent in the process of continuous health care and assistance with diagnostic procedures.			
Course unit contents <i>Practical classes (exercises)</i> Health care and application of therapy to ophthalmological patients; Health care and application of therapy to otorhinolaryngological patients; Health care and application of therapy to neurological patients; Health care and application of therapy to oncology patients; Professional practice-training for sophisticated diagnostic techniques; Professional practice-specificities of work in geriatrics and oncology; Professional practice-training to work on the health information system; Professional practice-specificities of work in neurological intensive care units.			
Literature 1. Jameson, J.L., Fauci, A.S., Kasper, D.L., Hauser, S.L., Longo, D.L., & Loscalzo, J. (2018). <i>Harrison's Principles of Internal Medicine</i> . (20th edition). McGraw Hill. 2. Taylor, C., Lynn, P., & Bartlett, J.L. (2019). <i>Fundamentals of nursing: the art and science of person-centered nursing care</i> (9th ed.). Philadelphia: Wolters Kluwer. 3. Potter, P.A., Perry, A.G., Stockert, P.A., & Hall, A.M. (2017). <i>Fundamentals of nursing</i> . (9th ed.). Amsterdam: Elsevier. 4. Walcker Seaback, W. (2013). <i>Nursing Process: Concepts & Applications</i> . (3rd ed.). Delmar: Cengage Learning. 5. Behrbohm, H., Kaschke, O., Nawka, T., & Swift C. A. (2009). <i>Ear, Nose and Throat Diseases: With Head and Neck Surgery</i> . (3rd ed). New York: Thieme.			
Number of active teaching classes:	Lectures:	Practice: Other classes: 240	
Teaching methods Practical classes and practical work.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures	30	written exam	70
practical classes (exercises)		oral exam	
colloquiums		practical exam	
seminars			

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Final thesis topic			
Course status: Mandatory			
ECTS: 3			
Prerequisites: Passed all exams specified by the curriculum for the study program.			
Course unit objective Encouraging the student to independently design research, independently search literature and apply adequate methodology in research.			
Learning outcomes of course unit The student will be able to, in cooperation with the mentor, define the subject of research for the purposes of preparing and defending the final thesis.			
Course unit contents Defining the topic; Research design; Literature search; Conducting research; Statistical data processing with teacher support; Interpretation of obtained results and discussions; Training for independent production and defense of work.			
Literature 1. Loscalzo, J., Fauci, A., Kasper, D., Hauser, S., Longo, D., & Jameson, J. (2022). <i>Harrison's Principles of Internal Medicine</i> . (21 st ed). New York: McGraw-Hill Education. 2. Behrbohm, H., Kaschke, O., Nawka, T. & Swift, C. A. (2009). <i>Ear, Nose and Throat Diseases: With Head and Neck Surgery</i> (3 rd ed). New York: Thieme. 3. Mittal, K. S. (2020). <i>Textbook of Ophthalmology</i> . Noida: Thieme Medical and Scientific Publishers. 4. Jameson, J.L., Fauci, A. S., Kasper, D. L., Hauser, S. L., Longo, D.L., & Loscalzo, J. (2018). <i>Harrison's Principles of Internal Medicine</i> (20 th edition). New York: McGraw Hill. 5. Joseph Talley, N., & O'Connor, S. (2014). <i>Clinical Examination: A Systematic Guide to Physical Diagnosis</i> , (7 th ed.). Amsterdam: Elsevier Health Sciences. 6. O'Neill H., Wiles, K., Hall, C., Raine, T., Wilkinson, I. B., & Goodhart, A. <i>Oxford Handbook of Clinical Medicine</i> (10 th edition). Data Status. Oxford University Press.			
Number of active teaching classes: 45	Lectures:		Practice: RW: 45
Teaching methods Consultative work with a mentor, collection and review of literature.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures		written exam	
practical classes (exercises)	20	oral exam	50
colloquiums		practical exam	
seminars	30		

Study program: Bachelor vocational studies - Vocational nurse			
Course unit: Preparation and defense of final thesis			
Course status: Mandatory			
ECTS: 3			
Prerequisites: Passed all exams specified by the curriculum for the study program.			
Course unit objective Acquiring skills in writing the final paper in the field determined by the teacher			
Learning outcomes of course unit The student will be able to, in cooperation with the mentor, define the subject of research for the purposes of preparing and defending the final thesis.			
Course unit contents Preparation and defense of the final thesis represents the last stage of preparation of the final thesis; After preparatory discussions with the teacher where the topic of the research is defined, received instructions for obtaining the necessary literature and after the collection and statistical processing of data, the student approaches the independent preparation and defense of the work; The student prepares the final paper in the form containing the following chapters: introduction, objectives, material and methods, results, discussion, conclusion and literature; The student submits the final, bound version of the work to the Student Service and arranges a defense date; At the end, the student orally defends the final thesis before a three-member committee; The defense is oral and public; The commission evaluates the final paper with a descriptive grade.			
Literature 1. Loscalzo, J., Fauci, A., Kasper, D., Hauser, S., Longo, D., & Jameson, J. (2022). <i>Harrison's Principles of Internal Medicine</i> . (21 st ed). New York: McGraw-Hill Education. 2. Behrbohm, H., Kaschke, O., Nawka, T. & Swift, C. A. (2009). <i>Ear, Nose and Throat Diseases: With Head and Neck Surgery</i> (3 rd ed). New York: Thieme. 3. Mittal, K. S. (2020). <i>Textbook of Ophthalmology</i> . Noida: Thieme Medical and Scientific Publishers. 4. Jameson, J.L., Fauci, A. S., Kasper, D. L., Hauser, S. L., Longo, D.L., & Loscalzo, J. (2018). <i>Harrison's Principles of Internal Medicine</i> (20 th edition). New York: McGraw Hill. 5. Joseph Talley, N., & O'Connor, S. (2014). <i>Clinical Examination: A Systematic Guide to Physical Diagnosis</i> , (7 th ed.). Amsterdam: Elsevier Health Sciences. 6. O'Neill H., Wiles, K., Hall, C., Raine, T., Wilkinson, I. B., & Goodhart, A. Oxford Handbook of Clinical Medicine (10 th edition). Data Status. Oxford University Press.			
Number of active teaching classes: 45	Lectures:		Practice: Other classes: 90
Teaching methods Consultative work with a mentor, collection and review of literature, conducting research, synthesizing theoretical knowledge and research results in written form, presentation.			
Examination methods (maximum 100 points)			
Exam prerequisites	No. of points	Final exam	No. of points
student's activity during lectures		written exam	
practical classes (exercises)		oral exam	
colloquiums		practical exam	
seminars			